

"API BANK" AD, BEOGRAD

**IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA
O IZVRŠENOJ REVIZIJI
GODIŠNJIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA
ZA 2022. GODINU**

"API BANK" AD, BEOGRAD

**IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA O IZVRŠENOJ REVIZIJI
GODIŠNJIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA ZA 2022. GODINU**

S A D R Ź A J

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

FINANSIJSKI IZVEŠTAJI:

BILANS STANJA

BILANS USPEHA

IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU

IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE

IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima "API Bank" a.d., Beograd

Izveštaj o reviziji finansijskih izveštaja

Mišljenje

Izvršili smo reviziju priloženih godišnjih finansijskih izveštaja "API Bank" a.d., Beograd (dalje u tekstu i: Banka), koji uključuju bilans stanja na dan 31. decembra 2022. godine, bilans uspeha, izveštaj o ostalom rezultatu, izveštaj o promenama na kapitalu i izveštaj o tokovima gotovine za godinu završenu na taj dan, kao i napomene uz finansijske izveštaje koje uključuju pregled značajnih računovodstvenih politika i druge objašnjavajuće informacije.

Po našem mišljenju finansijski izveštaji istinito i objektivno po svim materijalno značajnim pitanjima, prikazuju finansijsko stanje "API Bank" a.d., Beograd na dan 31. decembra 2022. godine, kao i rezultate njenog poslovanja i tokove gotovine za poslovnu godinu završenu na taj dan, u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja.

Osnova za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije (ISA) i Zakonom o reviziji Republike Srbije. Naše odgovornosti u skladu sa tim standardima su detaljnije opisane u odeljku „Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izveštaja“. Mi smo nezavisni u odnosu na Banku u skladu sa etičkim zahtevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izveštaja u Srbiji, i ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtevima. Smatramo da su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući da obezbede osnovu za naše mišljenje.

Naglašavanje pitanja

Skrećemo pažnju na Napomenu 41. uz finansijske izveštaje, u kojoj je obelodanjena trenutna pozicija Banke obzirom na oružani sukob između Rusije i Ukrajine, i sankcije koje su tim povodom uvedene privrednim subjektima i pojedincima iz Rusije. Za sada Banka ne oseća negativne posledice navedenog sukoba, ali rukovodstvo Banke ne može sa sigurnošću da predvidi posledice koje bi nastale na poslovanje Banke u slučaju dodatne eskalacije krize i promene uslova poslovanja u Republici Srbiji kao rezultat geopolitičkih promena, od čega će u mnogome zavisiti i mogućnost nastavka redovnog poslovanja Banke na načelu stalnosti.

Naše mišljenje nije modifikovano u pogledu ovog pitanja.

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima "API Bank" a.d., Beograd (Nastavak)

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su pitanja koja su, po našem profesionalnom prosuđivanju, bila od najvećeg značaja u našoj reviziji finansijskih izveštaja za tekući period. Ova pitanja su razmatrana u kontekstu revizije finansijskih izveštaja u celini i u formiranju našeg mišljenja o njima i mi nismo izneli izdvojeno mišljenje o ovim pitanjima.

Odredili smo da su pitanja opisana u nastavku ključna revizorska pitanja koja će biti saopštena u našem izveštaju.

Stalna sredstva namenjena prodaji

<i>Ključno pitanje revizije</i>	<i>Kako je revizija odgovorila na ključno pitanje</i>
<p><i>Na poziciji Stalna sredstva namenjena prodaji, Banka ima iskazan iznos od RSD 234.645 hiljada. Banka je ovu imovinu (stečenu na osnovu Ugovora o kupoprodaji nepokretne i pokretne imovine, zaključenim sa pravnim licem FSH "Komponenta" d.o.o. Čuprija - u stečaju kao dužnikom po odobrenom kreditu dospelim za naplatu), klasifikovala kao stalna sredstva namenjena prodaji Odlukom Izvršnog odbora od 12. aprila 2016. godine u iznosu od RSD 376.516 hiljada.</i></p> <p><i>Banka je na kraju 2020. godine na bazi Izveštaja o proceni vrednosti nepokretnosti izvršila obezvređenje navedene nekretnine u iznosu od RSD 41.412 hiljada. Takođe, na bazi procene sa početka 2022. godine Banka je izvršila dodatno obezvređenje nekretnine u iznosu RSD 14.692 hiljada na kraju 2021. godine.</i></p> <p><i>Dana 02.02.2023. godine potpisan je ugovor o kupoprodaji nepokretnosti u kojem je definisana kupoprodajna cena u iznosu od EUR 2.000.000,00. Na dan 31.12.2022. godine Banka je u svojim knjigama proknjižila efekat svođenja do naznačene kupoprodajne cene u ukupnom iznosu od RSD 85.766 hiljada.</i></p>	<p><i>Naše revizorske procedure su uključivale sledeće postupke revizije:</i></p> <ul style="list-style-type: none"><i>- Kontinuirane razgovore sa menadžmentom Banke tokom prethodne revizije. Na ovim razgovorima razumeli smo da je potražnja za ovakvim nekretninama značajno porasla kao posledica novonastale krize u Ukrajini, kao rezultat dve činjenice: kapaciteta i kvaliteta silosa. Naime, u situaciji očekivanog rasta tražnje za žitaricama, izuzetno veliki kapacitet silosa dobija na značaju, kao i činjenica da je izgrađen od betona (mogućnost čuvanja žitarica na duži vremenski period). S druge strane, izgradnja novih silosa istog kvaliteta nije isplativa zbog povećanih troškova gradnje usled značajno povećanih cena građevinskog materijala;</i><i>- Analizu potpisanog Ugovora o kupoprodaji nepokretnosti;</i><i>- Proveru dinamike plaćanja. Ugovorom je definisana isplata u 4 jednake rate od kojih su prve dve dospele za naplatu do datuma izdavanja Mišljenja revizora.</i><i>- Izvršili smo uvid u dostavljene izvode tokom 2023. godine i potvrdili da su rate uplaćene.</i> <p><i>Na bazi sprovedenih prethodno navedenih postupaka potvrdili smo da je Banka, na bazi najboljih raspoloživih informacija i pretpostavki, u svojim knjigama pravilno vrednovala navedenu nekretninu.</i></p>

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima "API Bank" a.d., Beograd (Nastavak)

Odgovornost rukovodstva i lica ovlašćenih za upravljanje za finansijske izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za pripremu i fer prezentaciju ovih finansijskih izveštaja u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Republici Srbiji, kao i za ustrojavanje neophodnih internih kontrola koje omogućuju pripremu finansijskih izveštaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške.

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja, rukovodstvo Banke je odgovorno za procenu sposobnosti Banke da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti, obelodanjujući, po potrebi, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i primenu načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namerava da likvidira Banku ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim da to uradi.

Lica ovlašćena za upravljanje su odgovorna za nadgledanje procesa finansijskog izveštavanja Banke.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izveštaja

Naš cilj je sticanje uverenja u razumnoj meri o tome da finansijski izveštaji, uzeti u celini, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške; i izdavanje revizorskog izveštaja koji sadrži mišljenje revizora. Uveravanje u razumnoj meri označava visok nivo uveravanja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija sprovedena u skladu sa Međunarodnim standardima revizije uvek otkriti materijalno pogrešne iskaze, ako takvi iskazi postoje. Pogrešni iskazi mogu da nastanu usled kriminalne radnje ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako je razumno očekivati da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu ovih finansijskih izveštaja.

Kao deo revizije u skladu sa Međunarodnim standardima revizije, primenjujemo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Isto tako, mi:

- Vršimo identifikaciju i procenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izveštajima, nastalih usled kriminalne radnje ili greške; osmišljavanje i obavljanje revizijskih postupaka koji su prikladni za te rizike; i pribavljanje dovoljno adekvanih revizorskih dokaza da obezbede osnovu za mišljenje revizora. Rizik da neće biti identifikovani materijalno značajni pogrešni iskazi koji su rezultat kriminalne radnje je veći nego za pogrešne iskaze nastale usled greške, zato što kriminalna radnja može da uključi udruživanje, falsifikovanje, namerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje interne kontrole.*
- Stičemo razumevanje internih kontrola koje su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su prikladni u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema interne kontrole Banke.*
- Vršimo procenu primenjenih računovodstvenih politika i u kojoj meri su razumne računovodstvene procene i povezana obelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.*
- Donosimo zaključak o prikladnosti primene načela stalnosti kao računovodstvene osnove od strane rukovodstva i, na osnovu prikupljenih dokaza, da li postoji materijalna neizvesnost u vezi sa događajima ili uslovima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti entiteta da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvesnost, dužni smo da u svom izveštaju skrenemo pažnju na povezana obelodanjivanja u finansijskim izveštajima ili, ako takva obelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo svoje mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima prikupljenim do datuma izveštaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu za posledicu da imaju da Banka prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.*
- Vršimo procenu ukupne prezentacije, strukture i sadržaja finansijskih izveštaja, uključujući obelodanjivanja, i da li su u finansijskim izveštajima prikazane osnovne transakcije i događaji na takav način da se postigne fer prezentacija.*

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima "API Bank" a.d., Beograd (Nastavak)

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izveštaja (Nastavak)

Saopštavamo licima ovlašćenim za upravljanje, između ostalog, planirani obim i vreme revizije i značajne revizijske nalaze, uključujući sve značajne nedostatke interne kontrole koje smo identifikovali tokom revizije.

Takođe, dostavljamo licima ovlašćenim za upravljanje izjavu da smo usklađeni sa relevantnim etičkim zahtevima u pogledu nezavisnosti i da ćemo ih obavestiti o svim odnosima i ostalim pitanjima za koja može razumno da se pretpostavi da utiču na našu nezavisnost, i gde je to moguće, o povezanim merama zaštite.

Ostale informacije o godišnjem izveštaju o poslovanju

Rukovodstvo Banke je odgovorno za ostale informacije. Ostale informacije obuhvataju informacije uključene u godišnji izveštaj o poslovanju (čiji je sastavni deo i izveštaj o korporativnom upravljanju), ali ne uključuju godišnje finansijske izveštaje i naš izveštaj nezavisnog revizora o njima.

Naše mišljenje o godišnjim finansijskim izveštajima ne obuhvata ostale informacije, osim u meri u kojoj je to izričito navedeno u delu našeg izveštaja nezavisnog revizora pod naslovom Izveštaj o drugim zakonskim i regulatornim zahtevima, i mi ne izražavamo bilo koji oblik zaključka kojim se pruža uveravanje o njima.

U vezi sa našom revizijom godišnjih finansijskih izveštaja, naša odgovornost je da pročitamo ostale informacije i pritom razmotrimo da li postoji materijalna nedoslednost između njih i finansijskih izveštaja, ili da li prema našim saznanjima stečenim tokom revizije ili na drugi način, predstavljaju materijalno pogrešna iskazivanja. Ako na osnovu rada koji smo obavili, zaključimo da postoji materijalno pogrešno iskazivanje ostalih informacija, od nas se zahteva da tu činjenicu saopštimo u izveštaju. U tom smislu, ne postoji ništa što bi trebalo da saopštimo u izveštaju.

Izveštaj o drugim zakonskim i regulatornim zahtevima

U skladu sa zahtevima koji proističu iz člana 33. Zakona o računovodstvu i člana 39. Zakona o reviziji Republike Srbije izvršili smo zahtevane radnje u vezi sa godišnjim izveštajem o poslovanju (uključujući i izveštaj o korporativnom upravljanju – koji čini njegov sastavni deo) u cilju provere usklađenosti godišnjeg izveštaja o poslovanju sa godišnjim finansijskim izveštajima Banke, kao i proveru da li je godišnji izveštaj o poslovanju (uključujući izveštaj o korporativnom upravljanju) sastavljen u skladu sa važećim zakonskim odredbama.

Po našem mišljenju, godišnji izveštaj o poslovanju je:

- usklađen sa godišnjim finansijskim izveštajima Banke, i
- sastavljen u skladu sa važećim zakonskim odredbama u skladu sa članom 34. Zakona o računovodstvu.

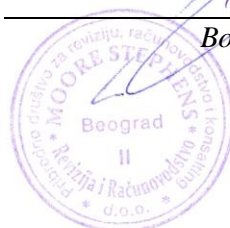
Na osnovu poznavanja i razumevanja Banke i njegovog okruženja, stečenog tokom revizije ili na drugi način, nismo utvrdili materijalno značajne pogrešne navode u godišnjem izveštaju o poslovanju.

U Beogradu, 13. april 2023. godine

„MOORE STEPHENS
Revizija i Računovodstvo“ d.o.o., Beograd
Studentski trg 4/V

R. Vukosavljević
Ružica Vukosavljević
Licencirani ovlašćeni revizor

„MOORE STEPHENS
Revizija i Računovodstvo“ d.o.o., Beograd
Studentski trg 4/V

Bogoljub Aleksić
Bogoljub Aleksić
Direktor

BILANS USPEHA

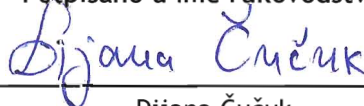
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2022. godine

U RSD hiljada

	Napomena	2022.	2021.
Prihodi od kamata	5	369.277	307.627
Rashodi od kamata	5	(82.504)	(105.368)
Neto prihod po osnovu kamata		286.773	202.259
Prihodi od naknada i provizija	6	461.284	296.540
Rashodi naknada i provizija	6	(76.782)	(43.509)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija		384.502	253.031
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti		-	-
Neto (gubitak)/dobitak po osnovu zaštite od rizika	7	-	-
Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	8	506.284	2.398
Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	10	(218.677)	(42.841)
Ostali poslovni prihodi	9	7.066	3.217
UKUPAN NETO POSLOVNI PRIHOD		965.948	418.064
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	11	(289.797)	(324.614)
Troškovi amortizacije	12	(73.090)	(75.513)
Ostali prihodi	13	14.140	57.432
Ostali rashodi	14	(356.788)	(274.977)
DOBITAK/(GUBITAK) PRE OPOREZIVANJA		260.413	(199.608)
Dobitak po osnovu odloženih poreza	15	3.893	681
DOBITAK/(GUBITAK) PERIODA		264.306	(198.927)

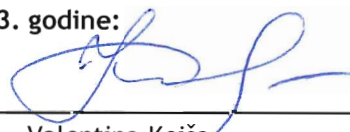
Napomene čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Potpisano u ime rukovodstva Banke dana 12. aprila 2023. godine:

Dijana Čučuk

Lice odgovorno za sastavljanje finansijskih izveštaja

Valentina Keiša

Predsednik Izvršnog odbora

IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU

U periodu od 1.januara do 31. decembra 2022. godine

U RSD hiljada	2022.	2021.
DOBITAK /(GUBITAK) PERIODA	264.306	(198.927)
Ostali rezultat perioda:		
Pozitivni efekti promene vrednosti dužničkih hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	-	
Negativni efekti promene vrednosti dužničkih hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	(5.176)	13.788
Dobitak po osnovu poreza koji se odnosi na ostali rezultat perioda	170	(1.688)
<i>Komponente ostalog rezultata koje mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:</i>		
UKUPAN POZITIVAN/(NEGATIVAN) REZULTAT PERIODA	259.300	(186.627)

Napomene čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Potpisano u ime rukovodstva Banke dana 12. april 2023. godine:

 Dijana Čučuk
 Lice odgovorno za sastavljanje finansijskih izveštaja

 Valentina Keiša
 Predsednik Izvršnog odbora

BILANS STANJA

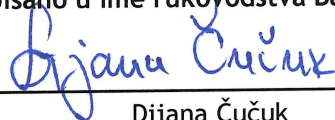
Za period od 1.januara do 31.decembra 2022

U RSD hiljada

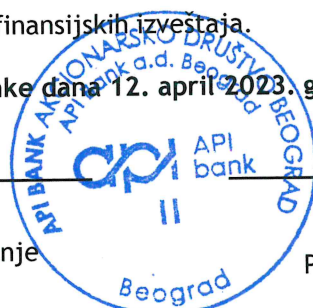
	Napomena	2022.	2021.
AKTIVA			
Gotovina i sredstva kod centralne banke	17	5.009.080	2.346.917
Založena finansijska sredstva		-	-
Hartije od vrednosti	18	354.233	1.646.241
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	19	2.740.530	1.174.251
Kredit i potraživanja od komitenata	20	5.150.291	6.452.015
Nematerijalna imovina	21	46.734	39.327
Nekretnine. postrojenja i oprema	22(a)	119.405	177.851
Investicione nekretnine	22(b)	-	82.602
Odložena poreska sredstva	15(c)	12.680	8.787
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	23	234.645	320.411
Ostala sredstva	24	173.520	94.805
UKUPNO AKTIVA		13.841.118	12.343.207
PASIVA			
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankam. drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	25	289.338	162.676
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	26	11.232.939	10.143.946
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika		-	-
Subordinirane obaveze	27	119.350	108.615
Rezervisanja	28	25.640	26.005
Tekuće poreske obaveze	15(a)	-	61
Odložene poreske obaveze	15(d)	853	1.022
Ostale obaveze	29	173.146	163.300
UKUPNO OBAVEZE		11.841.266	10.602.655
KAPITAL			
Akcijski kapital	30	4.632.407	4.632.407
Gubitak/Dobitak		(2.898.914)	(2.699.987)
Rezerve		2.053	7.059
Dobitak		264.306	(198.927)
UKUPNO KAPITAL		1.999.852	1.740.552
UKUPNO PASIVA		13.841.118	12.343.207

Napomene čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Potpisano u ime rukovodstva Banke dana 12. april 2023. godine:

Dijana Čučuk

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskih izveštaja

Valentina Keiša

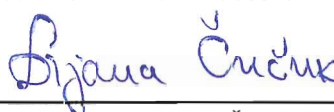

Predsednik Izvršnog odbora

IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU
 Za period od 1.januara do 31.decembra 2022

U RSD hiljada	Akcijski kapital	Rezerve	Dobitak / (Gubitak)	Ukupno kapital
Početno stanje na dan 1. januara 2021. godine	4.632.407	19.159	(2.699.987)	1.951.579
Dobitak / (Gubitak) tekuće godine	-	-	(198.927)	(198.927)
<i>Ostali rezultat perioda:</i>				
Negativni efekti promene fer vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	-	(12.100)	-	(12.100)
Odloženi porezi evidentirani u korist kapitala (Napomena 15(d))	-	-	-	-
Ispravka vrednosti finansijskih sredstava koja se vrednuju kroz ostali rezultat	-	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2021. godine	4.632.407	7.059	(2.898.914)	1.740.552
Početno stanje na dan 1. januara 2022. godine	4.632.407	7.059	(2.898.914)	1.740.552
Dobitak / (Gubitak) tekuće godine	-	-	264,306	264,306
Transakcije s vlasnicima evidentirane direktno na kapitalu- povećanje	-	-	-	-
<i>Ostali rezultat perioda:</i>				
Negativni efekti promene fer vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	-	(5.006)	-	(5.006)
Odloženi porezi evidentirani u korist kapitala (Napomena 15(d))	-	-	-	-
Ispravka vrednosti finansijskih sredstava koja se vrednuju kroz ostali rezultat	-	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2022. godine	4.632.407	2.053	(2.634.608)	1.999.852

Napomene čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Potpisano u ime rukovodstva Banke dana 12. april 2023. godine:

 Dijana Čučuk Lice odgovorno za sastavljanje finansijskih izveštaja		 Valentina Keiša Predsednik Izvršnog odbora
--	---	---

IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE u periodu od 1. januara do 31. decembra 2022. godine	2022.	2021.
U RSD hiljada		
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	6.553.286	539.137
Prilivi od kamata	396.717	327.981
Prilivi od naknada	461.157	178.070
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih aktivnosti	5.695.412	33.086
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	(5.974.973)	(277.207)
Odlivi po osnovu kamata	(82.504)	(2.274)
Odlivi po osnovu naknada	(76.782)	-
Odlivi po osnovu ostalih finansijskih rashoda	(5.200.849)	(341)
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda	(328.626)	(42.459)
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina	(9.484)	(12.895)
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	(276.728)	(219.238)
Neto (odliv)/priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre povećanja ili smanjenja finansijskih sredstava i obaveza	578.314	261.930
Smanjenje finansijskih sredstava i povećanje finansijskih obaveza	4.278.904	343.714
Smanjenje kredita i drugih potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenata	1.107.686	114.185
Smanjenje potraživanja po osnovu hartija od vrednosti, derivata i ostalih finansijskih sredstava koja nisu namenjena investiranju	1.292.007	56.418
Povećanje depozita i ostalih obaveza prema bankama i drugim finansijskim organizacijama, centralnoj banci i komitentima	1.879.171	173.070
Povećanje drugih finansijskih obaveza	40	41
Povećanje finansijskih sredstava i smanjenje finansijskih obaveza	(4.663.838)	23.832
Povećanje kredita i drugih potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenata	(54.784)	1.993.129
Povećanje potraživanja po osnovu hartija od vrednosti, derivata i ostalih finansijskih sredstava koja nisu namenjena investiranju	(437.434)	-
Smanjenje depozita i ostalih obaveza prema bankama i drugim finansijskim organizacijama, centralnim bankama i komitentima	(298.838)	(1.969.297)
Neto priliv/(odliv) gotovine iz poslovnih aktivnosti	(4.663.838)	755.054
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	184.941	-
Prilivi od ulaganja u investicione hartije od vrednosti	-	-
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	(40.862)	(44.351)
Odlivi po osnovu ulaganja u investicione hartije od vrednosti	(2.239)	-
Odlivi za kupovinu investicija u zavisna i pridružena društva i zajedničke poduhvate	(38.623)	-
Odlivi za kupovinu nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	-	(44.349)
Neto (odliv)/priliv gotovine iz aktivnosti investiranja	144.079	(44.349)
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	10.663	-
Prilivi po osnovu uzetih kredita	(216.240)	187.043
Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	-	-
Ostali odlivi iz aktivnosti finansiranja	-	-
Neto priliv/(odliv) gotovine iz aktivnosti finansiranja	(205.577)	187.043
Neto povećanje/(smanjenje) gotovine	(360.336)	772.168
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku godine	2.285.976	1.955.144
Pozitivne kursne razlike, neto	(14.474)	(441.337)
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na kraju godine (Napomena 17)	1.911.166	2.285.976

Napomene čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Potpisano u ime rukovodstva Banke dana 12. aprila 2023. godine:

Dijana Čučuk

Dijana Čučuk

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskih izveštaja

Valentina Keiša

Predsednik Izvršnog odbora

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izveštaja

Pravna lica i preduzetnici u Republici Srbiji su u obavezi da vođenje poslovnih knjiga, priznavanje i procenjivanje imovine i obaveza, prihoda i rashoda, sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i obelodanjivanje finansijskih izveštaja vrše u skladu sa Zakonom o računovodstvu, kao i u skladu sa ostalom primenljivom podzakonskom regulativom. Društvo, kao veliko pravno lice, u obavezi je da primenjuje Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja ("MSFI"), koji u smislu navedenog zakona, obuhvataju: Okvir za pripremanje i prezentaciju finansijskih izveštaja ("Okvir"), Međunarodne računovodstvene standarde ("MRS"), Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja ("MSFI") i sa njima povezana tumačenja, izdata od Komiteta za tumačenje međunarodnih računovodstvenih standarda ("IFRIC"), naknadne izmene tih standarda i sa njima povezana tumačenja, odobreni od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde ("Odbor"), čiji je prevod utvrdilo i objavilo Ministarstvo nadležno za poslove finansija.

Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja koji su prevedeni Rešenjem čine:

- Konceptualni okvir za finansijsko izveštavanje,
- osnovni tekstovi Međunarodnih računovodstvenih standarda (MRS), osnovni tekstovi MSFI izdati od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde (International Accounting Standards Board - IASB), kao i
- tumačenja izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda u obliku u kojem su izdati, odnosno usvojeni i koji ne uključuju osnove za zaključivanje, ilustrujuće primere, smernice, komentare, suprotna mišljenja, razrađene primere i drugi dopunski objašnjavajući materijal koji može da se usvoji u vezi sa standardima, odnosno tumačenjima, osim ako se izričito ne navodi da je on sastavni deo standarda, odnosno tumačenja.

2.2. Objavljeni standardi i tumačenja koji su u primeni u tekućem izveštajnom periodu

Referenca	Naziv	Datum primene
Amandman na IFRS 3	Definicija poslovne kombinacije	01.januar 2020
Amandman na IAS 1 i IAS 8	Definicija materijalnosti	01.januar 2020
Konceptualni okvir	Revidirani konceptualni okvir za finansijsko izveštavanje	01.januar 2020
Amandman na IFRS 7. IFRS 9 i IAS 39	Benčmark reforma kamatne stope	01.januar 2020
Amandman na IFRS 16	Covid 19	01.jun 2020*

* primena nije obavezna za 31. decembar 2020. godine, međutim mnogi subjekti mogu odlučiti da ranije prihvate ovaj amandman i objave odgovarajuća obelodanjivanja o prevremenom usvajanju.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (nastavak)

2.3. Objavljeni standardi i tumačenja koji još uvek nisu stupili na snagu

Na dan izdavanja ovih finansijskih izveštaja sledeći standardi, njihove dopune i tumačenja bili su objavljeni, ali nisu još uvek stupili na snagu:

Referenca	Naziv	Datum primene
IFRS 17	Ugovori o osiguranju	01.januar 2023
Amandman na IAS 1	Klasifikacija obaveza kao dugoročnih ili kratkoročnih	01.januar 2023
Amandman na IAS 16	Procedure pre nameravane upotrebe	01.januar 2022
Amandman na IFRS 3	Referenca na Konceptualni okvir	01.januar 2022
Amandman na IAS 37	Trošak ispunjenja ugovora	01.januar 2022
Godišnja unapređenja	Godišnja unapređenja standarda 2018-2020	01.januar 2022
Amandman na IFRS 10 i IAS 28	Prodaja ili ulog imovine između investitora i njegovog pridruženog ili zajedničkog ulaganja	Odloženo dok IASB ne završi projekat equity metode
Amandman na IFRS 4. IFRS 7. IFRS 9. IFRS 16 & IAS 39	Benčmark reforma kamatne stope-faza 2	01.januar 2021

Banka je u sastavljanju ovih finansijskih izveštaja primenilo računovodstvene politike obelodanjene u Napomeni 3. koje su zasnovane na važećim računovodstvenim i poreskim propisima Republike Srbije.

2.4. Uporedne informacije

Uporedne podatke čine revidirani finansijski izveštaji Banke za godinu koja se završila 31. decembra 2022. godine sastavljeni u skladu sa MSFI.

2.5. Stalnost poslovanja

Priloženi finansijski izveštaji Banke su sastavljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, koje podrazumeva da će Banka nastaviti sa poslovanjem u predvidljivoj budućnosti, koja obuhvata period od najmanje dvanaest meseci od datuma finansijskih izveštaja.

Banka je u 2022. godini ostvarila neto dobitak od RSD 264.306 hiljada (2021. godina: neto gubitak od RSD 198.927 hiljada).

Banka je tokom 2018. godine promenila vlasnika, tako da je jedini vlasnik akcija Banke, postalo privredno društvo "AZRS INVEST" d.o.o. Beograd, čiji krajnji vlasnik u narednom periodu namerava da ojača kapitalnu osnovu Banke.

U toku 2020. valsnik banke je izvršio 3 dokapitalizacije i to:

- 30.04.2020. godine u iznosu od 240.000.000,00 RSD
- 03.07.2020. godine u iznosu od 360.000.000,00 RSD
- 03.09.2020. godine u iznosu od 360.000.000,00 RSD

što je ukupno povećanje za 8 miliona EUR-a.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.5 Stalnost poslovanja (Nastavak)

Na dan 31. decembra 2022. godine, regulatorni kapital Banke izračunat u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o adekvatnosti kapitala banke ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 103/2016, 103/2018, 88/2019, 67/2020, 98/2020, 137/2020 i 59/2021) iznosi RSD 1.712.392 hiljade, odnosno EUR 14.596 hiljada prema zvaničnom srednjem kursu na dan izveštavanja i iznad je minimalnog iznosa kapitala od EUR 10 miliona propisanog Zakonom o bankama ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 107/2005, 91/2010 i 14/2015).

Rukovodstvo Banke je pripremio adekvatan Plan upravljanja kapitalom u smislu procesa interne procene adekvatnosti kapitala koji je omogućio realizaciju povećanja kapitala, a u cilju povećanja kreditnih aktivnosti Banke i kontinuiranog obezbeđivanja iznosa kapitala dovoljnog za pokriće svih rizika kojima će Banka biti izložena u svom poslovanju u narednom periodu.

Imajući u vidu prethodno navedeno, rukovodstvo smatra da Banka ima adekvatne resurse, kao i podršku vlasnika da nastavi sa poslovanjem u doglednoj budućnosti.

2.6. Korišćenje procenjivanja

Sastavljanje finansijskih izveštaja u skladu sa MSFI zahteva primenu izvesnih ključnih računovodstvenih procena. Ono, takođe, zahteva da rukovodstvo koristi svoje prosuđivanje u primeni računovodstvenih politika Banke. Ove procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izveštaja. Stvarni rezultati mogu odstupati od ovih procena.

Procene, kao i pretpostavke na osnovu kojih su izvršene procene, predmet su redovnih provera. Ukoliko se putem provera utvrdi da je došlo do promene u procenjenoj vrednosti, utvrđeni efekti se priznaju u finansijskim izveštajima u periodu kada je do promene došlo.

Oblasti koje zahtevaju prosuđivanje većeg stepena ili veće složenosti, odnosno oblasti u kojima pretpostavke i procene imaju materijalni značaj za priložene finansijske izveštaje obelodanjene su u Napomeni 4.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

3.1. Prihodi i rashodi od kamata

Prihodi i rashodi od kamata, uključujući i zateznu kamatu i ostale prihode i ostale rashode vezane za kamatonosnu aktivu, odnosno kamatonosnu pasivu, obračunati su po načelu uzročnosti prihoda i rashoda i uslovima iz obligacionog odnosa, koji su definisani ugovorom između Banke i komitenta.

Od 1. januara 2020. godine, prihodi i rashodi od kamata se priznaju u bilansu uspeha koristeći metod efektivne kamatne stope, koja predstavlja stopu koja precizno diskontuje procenjena buduća plaćanja ili primanja kroz očekivani životni vek finansijskog instrumenta, na:

- bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva (amortizovana vrednost pre umanjena za očekivane kreditne gubitke); ili

- amortizovanu vrednost finansijske obaveze.

Prilikom obračuna efektivne kamatne stope za finansijske instrumente koji nisu kreditno obezvređeni u momentu odobrenja, niti su pretrpeli značajnu modifikaciju ugovorenih novčanih tokova kao kreditno obezvređeni (POCI), Banka procenjuje buduće novčane tokove uzimajući u obzir sve ugovorene uslove finansijskog instrumenta, ali ne uključujući očekivane kreditne gubitke. U slučaju kredita koji su POCI, obračunava se efektivna kamatna stopa usklađena za kreditni rizik, korišćenjem procenjenih budućih novčanih tokova koji uključuju očekivane kreditne gubitke.

Prihodi od kamata priznaju se na finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti kao i na dužničke instrumente koji se vrednuju preko ostalog rezultata.

Naknada za odobravanje kredita, koja čini deo efektivne kamatne stope, evidentira se u okviru prihoda i rashoda od kamata. Naknade za odobravanje kredita koje se obračunavaju i naplaćuju jednokratno unapred, razgraničavaju se i diskontuju metodom efektivne kamatne stope, tokom perioda trajanja kredita.

Rashodi od kamata priznaju se na finansijske obaveze koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti. Rashodi kamata po depozitima razgraničavaju se i priznaju u bilansu uspeha u periodu na koji se odnose.

Naknade po osnovu odobrenih kredita su se razgraničavale na proporcionalnoj osnovi tokom perioda otplate kredita i priznavale u bilansu uspeha u okviru prihoda od kamata.

Kada je vrednost finansijskog sredstva bila umanjena po osnovu gubitka usled obezvređenja, prihod od kamate nastavljao je da se obračunava primenom efektivne kamatne stope korišćene za diskontovanje budućih novčanih tokova u svrhu merenja i izračunavanja gubitka usled obezvređenja.

3.2 Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Prihodi i rashodi od naknada i provizija nastali pružanjem, odnosno korišćenjem bankarskih usluga, priznaju se po načelu uzročnosti prihoda i rashoda, odnosno na obračunskoj osnovi i utvrđuju se za period kada su ostvareni, tj. kada je usluga pružena.

Naknade i provizije prevashodno čine naknade za usluge platnog prometa, izdate garancije i druge bankarske usluge. Rashodi od naknada i provizija se uglavnom odnose na naknade po osnovu izvršenih transakcija i usluga i evidentiraju se u trenutku primanja usluge.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.2 Prihodi i rashodi od naknada i provizija (Nastavak)

Prihodi od naknada se mogu svrstati u dve kategorije:

/ii/ Prihod od naknada po osnovu usluga koje se pružaju u određenom vremenskom periodu

Naknade dobijene za pružanje usluga tokom određenog perioda razgraničavaju se tokom perioda pružanja usluga.

/iii/ Prihodi od naknada povezani sa izvršenjem određenog posla

Naknade ili komponente naknada koje su povezane sa izvršenjem određenog posla se priznaju pošto se ispune odgovarajući kriterijumi.

Prihodi i rashodi po osnovu naknada i provizija koji su sastavni deo efektivne kamatne stope finansijskog sredstva ili obaveze uključeni su u utvrđivanje efektivne kamatne stope i priznaju se u bilansu uspeha kao prihodi od kamata.

Prihodi od naknada i provizija za bankarske usluge priznaju se po načelu uzročnosti i utvrđuju za period kada su ostvareni odnosno kada je usluga pružena. Naknade i provizije prevashodno čine naknade za usluge platnog prometa, kupoprodaju deviza, naknade za vođenje računa kod Banke i druge bankarske usluge.

Naknade za izdavanje garancija i drugih jemstava se razgraničavaju na period trajanja garancije ili jemstva proporcionalnom metodom obračuna i priznaju u bilansu uspeha kao prihodi od naknada.

3.3 Preračunavanje stranih valuta

Stavke uključene u finansijske izveštaje Banke odmeravaju se korišćenjem valute primarnog privrednog okruženja u kome Banka posluje (funkcionalna valuta).

Finansijski izveštaji prikazani su u hiljadama dinara (RSD), koji predstavlja funkcionalnu i zvaničnu izveštajnu valutu u Republici Srbiji.

Poslovne promene nastale u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan poslovne promene.

Sredstva i obaveze iskazani u stranoj valuti na dan bilansa stanja preračunati su u dinare po zvaničnom srednjem kursu Narodne banke Srbije koji je važio na taj dan (Napomena 40).

Pozitivne ili negativne kursne razlike nastale prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti i prilikom poslovnih transakcija u stranoj valuti, evidentirane su u korist ili na teret bilansa uspeha kao prihodi i rashodi po osnovu kursnih razlika (Napomena 8).

Dobici i gubici koji nastaju prilikom preračuna finansijskih sredstava i obaveza sa ugovorenim valutnom klauzulom evidentiraju se u bilansu uspeha u okviru prihoda, odnosno rashoda od kursnih razlika i efekata valutne klauzule (Napomena 8).

Preuzete i potencijalne obaveze u stranoj valuti preračunate su u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza na dan bilansa stanja.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.4 Finansijski instrumenti

3.4.1 Početno priznavanje

Finansijski instrumenti se inicijalno vrednuju po fer vrednosti, uvećanoj za troškove transakcija (izuzev finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha), koji su direktno pripisivi nabavci ili emitovanju finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

Finansijska sredstva i finansijske obaveze se evidentiraju u bilansu stanja Banke, od momenta kada se Banka ugovornim odredbama vezala za instrument.

Kupovina ili prodaja finansijskih sredstava na "regularan način" priznaje se primenom obračuna na datum izmirivanja, odnosno datum kada je sredstvo isporučeno drugoj strani.

3.4.2 Prestanak priznavanja finansijskih sredstava i obaveza

Finansijska sredstva prestaju da se priznaju kada je došlo do isteka ugovornog prava ili prenosa prava na prilive gotovine po osnovu tog sredstva i kada je Banka izvršila prenos svih rizika i koristi koji proističu iz vlasništva nad sredstvom ili nije ni prenela, ni zadržala sve rizike i koristi u vezi sa sredstvom, ali je prenela kontrolu nad njim.

Pored navedenih kriterijuma, implementacijom MSFI 9 od 1. januara 2018. godine, specificirani su i dodatni kriterijumi koji dovode do prestanka priznavanja finansijskih sredstava. Finansijsko sredstvo prestaje da se priznaje otpisom potraživanja. Takođe, do prestanka priznavanja finansijskog sredstva dolazi ukoliko su se desile naknadne izmene ugovorenih uslova finansijskog sredstva, a koje dovode do značajnih modifikacija novčanih tokova finansijskog sredstva.

Finansijska obaveza prestaje da se priznaje kada Banka ispuni obavezu ili kada je obaveza plaćanja predviđena ugovorom ukinuta ili istekla. U slučaju gde je postojeća finansijska obaveza zamenjena drugom obavezom prema istom poveriocu, ali pod značajno promenjenim uslovima ili ukoliko su uslovi kod postojeće obaveze značajno izmenjeni, takva zamena ili promena uslova tretira se kao prestanak priznavanja prvobitne obaveze sa istovremenim priznavanjem nove obaveze, dok se razlika između prvobitne i nove vrednosti obaveze priznaje u bilansu uspeha.

Pored navedenih kriterijuma, implementacijom MSFI 9, Banka takođe prestaje da priznaje finansijsku obavezu kada su ugovoreni uslovi modifikovani, a novčani tokovi modifikovane obaveze značajno izmenjeni. U tom slučaju, nova finansijska obaveza se bazira na izmenjenim uslovima i priznaje se po fer vrednosti. Razlika između knjigovodstvene vrednosti finansijske obaveze i nove finansijske obaveze sa izmenjenim uslovima se priznaje kroz bilans uspeha.

3.4.3 Klasifikacija finansijskih instrumenata

U skladu sa MSFI 9, klasifikacija finansijskih sredstava u pojedine kategorije opredeljuje pravila za njihovo početno priznavanje i naknadno merenje vrednosti tih sredstava, kao i računovodstveni tretman efekata promena vrednosti prilikom naknadnog merenja i obezvređenja vrednosti finansijskih sredstava a na osnovu dva kriterijuma koji imaju isti značaj pri određivanju kategorije za klasifikaciju:

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.4 Finansijski instrumenti (Nastavak)

3.4.3 Klasifikacija finansijskih instrumenata (Nastavak)

3.4.3.1 poslovni model Banke za upravljanje finansijskim sredstvima; i

3.4.3.2 ugovorene karakteristike tokova gotovine za data finansijska sredstva.

Klasifikacija finansijskih sredstava vrši se na osnovu poslovnog modela Banke za upravljanje tim sredstvima. Poslovni model za upravljanje finansijskim sredstvima odražava način na koji Banka upravlja sredstvima radi generisanja novčanih tokova.

U skadu sa MSFI 9 finansijska sredstva su klasifikovana u jednu od sledećih kategorija odmeravanja:

3.4.3.3 finansijska sredstva koja se naknadno mere po amortizovanoj vrednosti - poslovni model je prikupljanje novčanih tokova i novčani tokovi predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate na neotplaćeni iznos glavnice;

3.4.3.4 finansijska sredstva koja se naknadno mere kroz ostali rezultat (FVTOCI) - poslovni model je prikupljanje novčanih tokova i prodaja i novčani tokovi predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate na neotplaćeni iznos glavnice;

3.4.3.5 finansijska sredstva koja se naknadno mere po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVTPL) - svi ostali finansijski instrumenti.

Prilikom početnog priznavanja, MSFI 9 dopušta da se naznači da se određeno finansijsko sredstvo odmerava po fer vrednosti kroz bilans uspeha, ako na taj način eliminiše ili značajno umanjuje računovodstvenu neusaglašenost.

U skladu sa MSFI 9 definisani su sledeći poslovni modeli:

1. poslovni model čiji je cilj držanje sredstava radi prikupljanja ugovorenih tokova gotovine;
2. poslovni model čiji je cilj prikupljanje ugovorenih tokova gotovine kao i prodaja finansijskih sredstava; i
3. poslovni model koji se odnosi na finansijska sredstva koja se stiču radi ostvarenja priliva njihovom prodajom (finansijska sredstva kojima se trguje).

Poslovni model čiji je cilj držanje sredstava radi prikupljanja ugovorenih tokova gotovine odnosi se uglavnom na dužnička/kreditna sredstva s obzirom na to da se tokovi gotovine realizuju prikupljanjem ugovorenih plaćanja glavnice i kamate tokom trajanja finansijskog instrumenta. Ovaj poslovni model podrazumeva i eventualnu prodaju finansijskih sredstava kada postoji povećanje kreditnog rizika sredstva ili iz drugih razloga što se utvrđuje dokazivim informacijama.

Poslovni model čiji je cilj prikupljanje ugovorenih tokova gotovine kao i prodaja finansijskih sredstava podrazumeva da je rukovodstvo donelo odluku da i prikupljanje ugovorenih tokova gotovine i prodaja finansijskih sredstava čine sastavni deo postizanja cilja u okviru poslovnog modela. Cilj ovog poslovnog modela može biti upravljanje na način da se obezbede sredstva za potrebe tekuće likvidnosti ili održavanje očekivanog kamatnog prinosa.

Poslovni model koji se odnosi na finansijska sredstva koja se stiču radi ostvarenja priliva njihovom prodajom u suštini se odnosi na finansijska sredstva kojima se trguje.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.4 Finansijski instrumenti (Nastavak)

3.4.3 Klasifikacija finansijskih instrumenata (Nastavak)

Karakteristike tokova gotovine

Banka klasifikuje svoja finansijska sredstva i na osnovu karakteristika njegovih ugovorenih tokova gotovine. Karakteristike tokova gotovine koje će finansijska sredstva generisati određuju se na osnovu vrste ugovora i odredaba ugovora na osnovu kojih se ta sredstva stiču. Te karakteristike se razlikuju kod pojedinih kreditnih, dužničkih i vlasničkih instrumenata.

Ukoliko se finansijska sredstva drže u okviru prva dva poslovna modela, potrebno je prvenstveno utvrditi da li ugovoreni uslovi finansijskog sredstva generišu na određene datume tokove gotovine koji isključivo čine plaćanja glavnice i kamate obračunate na preostali deo glavnice.

Glavnica je fer vrednost finansijskog sredstva prilikom početnog priznavanja. Iznos glavnice zavisno od ugovorenog aranžmana može da se promeni tokom roka trajanja finansijskog sredstva kada dođe do otplate glavnice.

Kamata se sastoji od naknade za vremensku vrednost novca, za kreditni rizik koji se pripisuje preostalom iznosu glavnice tokom određenog vremenskog perioda i za ostale osnovne rizike i troškove davanja zajma (kredita), kao i za profitnu maržu.

Vremenska vrednost novca je element kamate koji pruža naknadu samo za protok vremena. Odnosno, element vremenske vrednosti novca ne pruža naknadu za druge rizike ili troškove povezane sa držanjem finansijskog sredstva.

3.4.4. Vrednovanje finansijskih instrumenata

Početno vrednovanje finansijskih instrumenata

Svi finansijski instrumenti početno se odmeravaju po fer vrednosti uvećanoj ili umanjenoj za transakcione troškove, osim u slučaju finansijske imovine ili finansijskih obaveza kojise vode po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Za finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat, fer vrednosti sadrži transakcione troškove.

Naknadno vrednovanje finansijskih instrumenata

Naknadno vrednovanje finansijskih instrumenata je pod neposrednim uticajem ispunjenosti sledećih kriterijuma: poslovnog modela koji se primenjuje u upravljanju finansijskim sredstvima i karakteristika ugovorenih tokova gotovine.

Finansijska sredstva se klasifikuju na tri kategorije:

1. finansijska sredstva koja se naknadno vrednuju po amortizovanoj vrednosti;
 2. finansijska sredstva koja se naknadno vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVTPL);
 3. finansijska sredstva koja se naknadno vrednuju kroz ostali rezultat (FVTOCI).
-

3 PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.4 Finansijski instrumenti (Nastavak)

3.4.4 Vrednovanje finansijskih instrumenata (Nastavak)

Finansijska sredstva koja se naknadno vrednuju po amortizovanoj vrednosti

Finansijska sredstva se naknadno vrednuju po amortizovanoj vrednosti kada su oba sledeća uslova ispunjena:

- (a) sredstvo se drži u okviru poslovnog modela čiji je cilj držanje finansijskih sredstava za prikupljanja ugovornih novčanih tokova; i
- (b) ugovorni uslovi finansijskog sredstva prouzrokuju na određene datume tokove gotovine koji su isključivo plaćanja glavnice i kamate obračunate na preostali deo glavnice.

Ova kategorija obuhvata finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim iznosima plaćanja i sa fiksnim dospećem za koje postoji namera i sposobnost Banke da se drže do dospeća, a to su: krediti i potraživanja, obveznice ili zapisi, oročeni depoziti i druga finansijska sredstva koja nisu namenjena prodaji, iako i prodaja koja nije učestala i u iznosima koji nisu značajni nije u suprotnosti sa poslovnim modelom.

Amortizovana vrednost finansijskog sredstva ili finansijske obaveze definisana je kao iznos po kome se finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza odmerava prilikom početnog priznavanja, umanjen za isplate glavnice, uz dodavanje ili oduzimanje kumulirane amortizacije primenom metoda efektivne kamate za sve razlike između početnog iznosa i iznosa na dan dospeća, sa korekcijom za rezervisanja za gubitke (gubici zbog obezvređenja).

Za utvrđivanje da li neko finansijsko sredstvo ispunjava uslove za merenje po amortizovanoj vrednosti koristi se SPPI test, kojim se vrši procena ugovorenih karakteristika sadržanih u finansijskom instrumentu u smislu da ugovoreni tokovi gotovine moraju biti isključivo plaćanja glavnice i kamate. Ovaj test se vrši za svaki instrument posebno. U ovu kategoriju ne mogu biti klasifikovani vlasnički instrumenti odnosno instrumenti kapitala jer ne sadrže elemente glavnice i kamate.

Test se koristi da bi se utvrdile ugovorne karakteristike koje odstupaju od kriterijuma plaćanja samo glavnice i kamate. SPPI test uključuje procenu da li finansijsko sredstvo sadrži ugovornu odredbu kojom se može izmeniti iznos ili dinamika ugovornih novčanih tokova na način koji nije u skladu sa prethodno navedenim uslovom. Kada ugovorni uslovi uvode izloženost rizicima ili promenljivostima na način koji nije u skladu sa osnovnim aranžmanom kreditiranja, to finansijsko sredstvo se odmerava po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVTPL).

Efektivna kamatna stopa je stopa koja tačno diskontuje procenjene buduće gotovinske isplate ili primanja tokom očekivanog roka trajanja finansijskog sredstva ili finansijske obaveze na bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva ili na amortizovanu vrednost finansijske obaveze.

Naknade koje su sastavni deo efektivne kamatne stope finansijskog instrumenta se tretiraju kao korekcije efektivne kamatne stope, osim kada se finansijski instrument odmerava po fer vrednosti, pri čemu se promena u fer vrednosti priznaje u bilansu uspeha. U tim slučajevima, naknade se priznaju kao prihod ili rashod prilikom početnog priznavanja instrumenta.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.4. Finansijski instrumenti (Nastavak)

3.4.4 Vrednovanje finansijskih instrumenata (Nastavak)

Naknadno vrednovanje finansijskih instrumenata (Nastavak)

Finansijska sredstva koja se naknadno vrednuju po amortizovanoj vrednosti (Nastavak)

Očekivani gubici za sredstva klasifikovana po amortizovanoj vrednosti iskazuju se kao ispravka vrednosti/bezvređenje tih sredstava.

Iznos ispravke vrednosti bilansnog potraživanja utvrđivao se kao razlika između knjigovodstvene vrednosti potraživanja i sadašnje vrednosti očekivanih budućih novčanih tokova. Za utvrđivanje sadašnje vrednosti očekivanih budućih novčanih tokova, Banka je kao diskontni faktor primenjivala efektivnu kamatnu stopu iz ugovora o odobravanju angažovanja.

Finansijska sredstva koja se naknadno vrednuju kroz ostali rezultat (FVOCI)

Finansijsko sredstvo se odmerava po fer vrednosti kroz ostali rezultat kada su oba sledeća uslova ispunjena:

- (a) sredstvo se drži u okviru poslovnog modela čiji cilj se ostvaruje kako prikupljanjem ugovornih tokova gotovine tako i prodajom finansijskih sredstava; i
- (b) ugovorni uslovi finansijskog sredstva prouzrokuju na određene datume tokove gotovine koji su isključivo plaćanja glavnice i kamate obračunate na preostali deo glavnice.

U ovu kategoriju finansijskih sredstava mogu se klasifikovati vlasnički i dužnički instrumenti pod određenim uslovima. Primenom ovog modela, rukovodstvo donosi odluku za svaki konkretan finansijski instrument kako bi se obezbedilo da se držanjem dužničkih sredstava ostvaruje priliv prikupljanjem ugovoreni tokova gotovine (glavnice i kamate), a za vlasnička sredstva odnosno instrument kapitala, priliv od dividendi odnosno kada se ostvaruje priliv od prodaje sredstva.

U okviru ostalog rezultata za kreditna finansijska sredstva iskazuju se i očekivani gubici koji se utvrđuju na osnovu amortizovane vrednosti. Na svaki datum izveštavanja vrši se odmeravanje rezervisanja za gubitak po finansijskom instrumentu za iznos očekivanih kreditnih gubitaka tokom trajanja instrumenta odnosno tokom očekivanih dvanaestomesečnih kreditnih gubitaka.

Za finansijska sredstva klasifikovana u kategoriju merenja kroz ostali rezultat, na računima u okviru kapitala iskazuju se efekti promena njihove fer vrednosti, a za kreditna sredstva na ovim računima iskazuju se još i rezervisanja za očekivane gubitke po osnovu kreditnog rizika, osim dobitaka i gubitaka zbog umanjenja vrednosti i kursnih razlika, sve do prestanka priznavanja ili reklasifikacije finansijskog sredstva.

Kod prestanka priznavanja finansijskog sredstva akumulirani dobitak ili gubitak koji je prethodno priznat u ostalom rezultatu prenosi se iz kapitala u bilans uspeha kao reklasifikacija usled korigovanja. Kamata obračunata metodom efektivne kamatne stope priznaje se u bilansu uspeha.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.4. Finansijski instrumenti (Nastavak)

3.4.4 Vrednovanje finansijskih instrumenata (Nastavak)

Naknadno vrednovanje finansijskih instrumenata (Nastavak)

Finansijska sredstva koja se naknadno vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVTPL)

U ova finansijska sredstva klasifikuju se svi ostali instrumenti ili je poslovni model prikupljanje novčanih tokova kroz trgovanje instrumentima.

Finansijsko sredstvo treba da se odmerava po fer vrednosti kroz bilans uspeha, osim ako se ne odmerava po amortizovanoj vrednosti ili po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat. Međutim, Banka može da napravi neopoziv izbor prilikom početnog priznavanja određenih investicija u instrumente kapitala koji bi se inače odmeravali po fer vrednosti kroz bilans uspeha, da naknadno prikaže promene u fer vrednosti u okviru ostalog ukupnog rezultata.

Finansijsko sredstvo klasifikovano u kategoriju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, početno se vrednuje po fer vrednosti - ceni transakcije s tim što se transakcioni troškovi ne uključuju u tu fer vrednost već se tretiraju kao rashod perioda.

Naknadno vrednovanje ovih sredstava vrši se na svaki datum izveštavanja poređenjem tržišne fer vrednosti finansijskog sredstva sa njegovom knjigovodstvenom vrednošću a razlike u promeni fer vrednosti iskazuju se kao dobiti ili gubici kroz bilans uspeha.

Instrumenti kapitala (vlasnički instrumenti)

Svi vlasnički instrumenti u skladu sa MSFI 9 treba da se mere po fer vrednosti kroz bilans uspeha, osim kod onih ulaganja u kapital za koje se odabere da se prikazuje kroz izveštaj o ostalom rezultatu.

Za vlasnička finansijska sredstva koja se drže radi trgovanja obavezno je merenje po fer vrednosti, pri čemu svaka razlika između knjigovodstvene vrednosti (koja predstavlja poslednju utvrđenu fer vrednost) i fer vrednosti na dan izveštavanja predstavlja dobitak ili gubitak koji se unosi u bilans uspeha.

Finansijska sredstva koja su vlasnički instrument, a koja rukovodstvo ima nameru da drži u dužem periodu, mogu neopozivo prilikom početnog priznavanja da se klasifikuju kao finansijska sredstva po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat (FVTOCI). Pri naknadnom merenju promene fer vrednosti ne utiču na rezultat. Iznosi priznati kroz kapital nikad se ne reklasifikuju kroz bilans uspeha, ali mogu da se prenose u okviru kapitala.

MSFI 9 zahteva da se sve investicije u instrumente kapitala i ugovori za te investicije odmeravaju po fer vrednosti. Međutim, paragraf B5.2.3 navodi da u ograničenim okolnostima, nabavna vrednost može biti odgovarajuća procena fer vrednosti. To može biti slučaj ako su nedovoljne informacije iz bliske prošlosti raspoložive za odmeravanje fer vrednosti, ili ako postoji širok raspon mogućih odmeravanja fer vrednosti koji čini nabavnu cenu najboljom procenom fer vrednosti u tom rasponu.

Nabavna vrednost se ne može nikada koristiti za utvrđivanje fer vrednosti ulaganja u kotirane vlasničke instrumente ili ugovore o kotiranim vlasničkim instrumentima.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.4. Finansijski instrumenti (Nastavak)

3.4.4 Vrednovanje finansijskih instrumenata (Nastavak)

Naknadno vrednovanje finansijskih instrumenata (Nastavak)

Finansijska sredstva koja se naknadno vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVTPL) (Nastavak)

Derivati i hibridna finansijska sredstva

Derivati se mere po fer vrednosti, a dobiti/gubici po osnovu promene fer vrednosti unose se u bilans uspeha. Hibridna finansijska sredstva se uvek procenjuju i iskazuju kao celine. Hibridna finansijska sredstva se mere po amortizovanoj vrednosti, ako tokovi gotovine koje sredstvo generiše predstavljaju otplate glavnice i plaćanje kamate, odnosno po fer vrednosti ako to nije slučaj.

Naknadno vrednovanje finansijskih obaveza

Finansijske obaveze se klasifikuju kao:

- finansijske obaveze koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti; i
- finansijske obaveze koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVTPL).

Obaveze koje se prilikom početnog priznavanja neopozivo klasifikuju kao merene po fer vrednosti kroz bilans uspeha se povezuju sa kreditnim rizikom obaveze u pogledu računovodstvenog tretmana efekata promena u tom kreditnom riziku.

Iznos promene u fer vrednosti finansijske obaveze koja se može pripisati promenama u kreditnom riziku te obaveze može da se prikaže u okviru ostalog rezultata, a preostali iznos treba da se prikaže u bilansu uspeha osim ako bi se time stvorila računovodstvena neusaglašenost u bilansu uspeha.

Banka je klasifikovala svoje obaveze u kategoriju finansijskih obaveza koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti.

3.4.5 Reklasifikacija finansijskih sredstava

Reklasifikacija je potrebna samo ako se cilj poslovnog modela menja tako da se njegova prethodna procena više ne može primenjivati za finansijska sredstva koja se mere po FVTPL, FVTOCI i po amortizovanoj vrednosti. Reklasifikacija se vrši samo za dužničke instrumente dok za vlasničke nije predviđena, kao ni reklasifikacija finansijskih obaveza.

Reklasifikacija nije dozvoljena za vlasničke instrumente merene kao FVTOCI, ili u bilo kojim okolnostima u kojim je za finansijska sredstva ili finansijske obaveze primenjena opcija fer vrednosti.

Reklasifikacija treba da se primeni prospektivno od datuma reklasifikacije koji se definiše kao prvi dan prvog perioda izveštavanja nakon promene u poslovnom modelu.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.4. Finansijski instrumenti (Nastavak)

3.4.4 Vrednovanje finansijskih instrumenata (Nastavak)

3.4.5 Reklasifikacija finansijskih sredstava (Nastavak)

Ako se finansijska sredstva reklasifikuju iz modela u kome su vrednovana po amortizovanoj vrednosti u kategoriju u kojoj će biti vrednovana po fer vrednosti kroz bilans uspeha, tada se na dan reklasifikacije mora utvrditi njihova fer vrednost. Svaki dobitak ili gubitak nastao zbog razlike između amortizovane i fer vrednosti priznaje se u bilansu uspeha.

Ukoliko se, reklasifikuje finansijsko sredstvo iz poslovnog modela u kome je vrednovano po fer vrednosti u poslovni model u kome će biti vrednovano po amortizovanoj vrednosti tada se poslednja fer vrednost smatra njegovom tekućom vrednošću.

Svaka obavljena reklasifikacija treba da bude objavljena uz navođenje: datuma reklasifikacije i vrednosti reklasifikovanih sredstva u svakoj od kategorija, razloga za reklasifikaciju i kvantifikovanje uticaja reklasifikacije na iskazani finansijski i prinostni položaj.

3.4.6 Prihod od kamate po osnovu finansijskih instrumenata

Prihodi od kamate u skladu sa MSFI 9 priznaju se različito prema statusu finansijskog sredstva u odnosu na očekivane kreditne gubitke.

U slučaju finansijskih sredstava koja nisu kupljena ili pri inicijalnom priznavanju obezvređena, i za koje nema očiglednog dokaza obezvređenja na dan izveštavanja, prihod od kamate se priznaje primenom metode efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva.

U slučaju finansijskih sredstava koja nisu kupljena ili pri inicijalnom priznavanju obezvređena, već je naknadno došlo do značajnog pada njihovog kreditnog kvaliteta, prihod od kamate se priznaje primenom efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva.

U slučaju obezvređenih sredstava uključujući i kupljena finansijska sredstva ili finansijska sredstva koja su pri inicijalnom priznavanju sadržavala objektivne dokaze o obezvređenju, prihodi od kamate se uvek priznaju primenom efektivne kamatne stope na amortizovanu vrednost (neto osnovicu finansijskog sredstva).

3.4.7 Otpis

Banka direktno umanjuje knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva kada nema razumno očekivanje da će povratiti vrednost finansijskog sredstva u celosti ili u delu. Otpis predstavlja događaj prestanka priznavanja finansijskog sredstva.

3.4.8 Modifikacija ugovornih tokova gotovine

Kada se ugovorni tokovi gotovine ponovo ugovaraju ili se na drugi način modifikuju, a to ne rezultira prestankom priznavanja finansijskog sredstva, potrebno je da se ponovo obračuna bruto knjigovodstvena vrednost finansijskog sredstva i da se prizna dobitak ili gubitak po osnovu modifikacije u bilansu uspeha.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.4 Finansijski instrumenti (Nastavak)

3.4.4 Vrednovanje finansijskih instrumenata (Nastavak)

3.4.8 Modifikacija ugovornih tokova gotovine (Nastavak)

Bruto knjigovodstvena vrednost finansijskog sredstva se ponovno obračunava kao sadašnja vrednost ponovo ugovorenih ili modifikovanih tokova gotovine koji se diskontuju upotrebom prvobitne efektivne kamatne stope finansijskog sredstva (ili kreditno korigovane efektivne kamatne stope za kupljena ili izdata kreditno obezvređena finansijska sredstva) ili, kada je to primenjivo, revidirane efektivne kamatne stope. Knjigovodstvena vrednost finansijskog sredstva se koriguje za sve nastale troškove ili naknade koji se amortizuju tokom preostalog perioda modifikovanog finansijskog sredstva.

3.4.9 Dobici i gubici od finansijskih instrumenata

Dobitak ili gubitak od finansijskog sredstva ili finansijske obaveze koji se odmeravaju po fer vrednosti treba da se prizna u bilansu uspeha, osim kada je deo odnosa hedžinga, kada je investicija u instrument kapitala i kada se dobitak i gubitak od investicije prikazuju u okviru ostalog ukupnog rezultata, kada se finansijska obaveza naznačava po fer vrednosti kroz bilans uspeha i kada je entitet dužan da prikaže efekte promena u kreditnom riziku obaveze u okviru ostalog ukupnog rezultata ili kada se finansijsko sredstvo odmerava po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat a postoji obaveza da se priznaju neke od promena u fer vrednosti u okviru ostalog ukupnog rezultata.

Dobitak ili gubitak od finansijskog sredstva koje se odmerava po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat se priznaje u ostalom rezultatu, osim dobitaka ili gubitaka zbog umanjenja vrednosti i pozitivnih i negativnih kursnih razlika, sve do prestanka priznavanja ili reklasifikacije finansijskog sredstva. Prilikom prestanka priznavanja finansijskog sredstva akumulirani dobitak ili gubitak prethodno priznat u ostalom rezultatu se reklasifikuje iz kapitala u bilans uspeha kao reklasifikacija usled korigovanja.

Ako se finansijsko sredstvo reklasifikuje iz kategorije za odmeravanje po fer vrednosti kroz ostali rezultat, treba da se evidentira akumulirani dobitak ili gubitak prethodno priznat u ostalom rezultatu. Kamata obračunata metodom efektivne kamatne stope se priznaje u bilansu uspeha. Ako se finansijsko sredstvo odmerava po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat, iznosi koji se priznaju u bilansu uspeha su isti kao iznosi koji bi bili priznati u bilansu uspeha da je finansijsko sredstvo bilo odmereno po amortizovanoj vrednosti.

Ako se finansijski instrument označava po fer vrednosti kroz bilans uspeha nakon njegovog početnog priznavanja, ili ako prethodno nije bio priznat, razlika između knjigovodstvene vrednosti i fer vrednosti, ako postoji, treba odmah da se prizna u bilansu uspeha.

Za finansijska sredstva koja se odmeravaju po fer vrednosti kroz ostali rezultat, akumulirani dobitci ili gubici koji su prethodno priznati u ostalom rezultatu treba odmah da se reklasifikuju iz kapitala u bilans uspeha kao reklasifikacija usled korigovanja.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.4 Finansijski instrumenti (Nastavak)

3.4.4 Vrednovanje finansijskih instrumenata (Nastavak)

3.5 Rezerva za procenjene gubitke koji mogu nastati po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki

Banka je do 31.12.2018. godine Rezervu za procenjene gubitke koji mogu nastati po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki utvrđivala u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 94/2011, 57/2012, 123/2012, 43/2013, 113/2013, 135/2014, 25/2015, 38/2015, 61/2016, 69/2016 91/2016, 101/2017 i 114/2017).

Odlukom o izmenama i dopunama odluke o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnim stavkama ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 103/2018). Narodna banka Srbije je ukinula obavezu obračuna rezerve za procenjene gubitke i odbitnu stavku od kapitala u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke.

3.6 Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovinu čine gotovina u blagajni i depoziti po viđenju (žiro račun i devizni računi) kod banaka u zemlji i inostranstvu, a gotovinske ekvivalente čine kratkoročna visokolikvidna ulaganja koja se mogu neposredno unovčiti uz beznačajni rizik smanjenja vrednosti, depoziti kod Narodne banke Srbije i kratkoročne hartije od vrednosti koje se mogu refinansirati kod Narodne banke Srbije.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti za potrebe izveštaja o tokovima gotovine uključuju novac u blagajni, žiro račun kod Narodne banke Srbije i tekuće račune kod drugih banaka i instrumente u postupku naplate.

3.7 Repo poslovi

Hartije od vrednosti kupljene po ugovoru kojim je utvrđeno da će se ponovo prodati na tačno određeni dan u budućnosti su priznate u bilansu stanja. Plaćena gotovina po tom osnovu, uključujući dospelu kamatu, se priznaje u bilansu stanja. Razlika između kupovne cene i cene po ponovnoj prodaji se tretira kao prihod po osnovu kamate i dospeva tokom trajanja ugovora.

3.8 Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina se sastoji od softvera, licenci i ostalih nematerijalnih ulaganja. Nematerijalna imovina se inicijalno priznaju po nabavnoj vrednosti.

Nakon početnog priznavanja, nematerijalna imovina se iskazuje po nabavnoj vrednosti umanjenom za akumuliranu ispravku vrednosti i eventualne gubitke po osnovu umanjenja vrednosti sredstava.

Korisni vek upotrebe nematerijalne imovine se procenjuje kao ograničen ili neograničen. Nematerijalna imovina sa ograničenim vekom trajanja se amortizuju tokom korisnog veka upotrebe. Period i metod amortizacije za nematerijalnu imovinu sa ograničenim vekom upotrebe se proveravaju najmanje jednom godišnje, na kraju finansijske godine.

Promene u očekivanom korisnom veku upotrebe ili očekivanom obrascu potrošnje budućih ekonomskih koristi sadržanih u sredstvu se obuhvataju tako što se promeni period ili metod amortizacije i tretiraju se kao promene u računovodstvenim procenama.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.8 Nematerijalna imovina (Nastavak)

Troškovi amortizacije nematerijalne imovine sa ograničenim vekom trajanja se priznaju na teret bilansa uspeha (Napomena 12).

Amortizacija nematerijalnih ulaganja se obračunava korišćenjem proporcionalne metode kako bi se njihovi troškovi raspodelili u toku sledećeg procenjenog veka upotrebe:

- Licence za softvere 3 do 5 godina
- Ostala nematerijalna ulaganja 3 do 5 godina

Izdaci vezani za razvoj ili održavanje kompjuterskih softverskih programa priznaju se kao trošak u periodu kada nastanu.

3.9 Nekretnine, postrojenja i oprema i investicione nekretnine

/i/ Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i opremu Banke na dan 31. decembra 2022. godine čine oprema i ulaganja u tuđa osnovna sredstva.

Početno vrednovanje stavki nekretnina, postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti, koja uključuje i sve troškove koji se direktno pripisuju dovođenju sredstva na lokaciju i u stanje koje je neophodno da bi sredstvo moglo funkcionisati.

Nakon početnog priznavanja, nekretnine, postrojenja i oprema se iskazuju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti i eventualne gubitke po osnovu umanjenja vrednosti sredstava.

Naknadni troškovi se uključuju u nabavnu vrednost sredstva ili se priznaju kao posebno sredstvo, samo kada postoji verovatnoća da će Banka u budućnosti imati ekonomsku korist od tog sredstva i ako se njegova vrednost može pouzdano utvrditi.

Svi drugi troškovi tekućeg održavanja terete bilans uspeha perioda u kome su nastali.

Amortizacija se ravnomerno obračunava na nabavnu vrednost osnovnih sredstava, primenom sledećih propisanih godišnjih stopa, s ciljem da se sredstva u potpunosti otpišu u toku njihovog korisnog veka trajanja:

- Kompjuterska oprema do 4 godine
- Ostala oprema 7 do 14 godina

Korisni vek upotrebe sredstva se revidira i po potrebi koriguje na datum svakog bilansa stanja. Promene u očekivanom korisnom veku upotrebe sredstava obuhvataju se kao promene u računovodstvenim procenama.

Obračun amortizacije opreme počinje od narednog meseca u odnosu na mesec u kojem je osnovno sredstvo stavljeno u upotrebu. Obračun amortizacije se ne vrši za investicije u toku. Obračunati trošak amortizacije priznaje se kao rashod perioda u kome je nastao (Napomena 12).

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.9 Nekretnine, postrojenja i oprema i investicione nekretnine (Nastavak)

Obračun amortizacije nematerijalnih ulaganja i nekretnina, postrojenja i opreme za poreske svrhe vrši se u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica Republike Srbije ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 25/2001, 80/2002, 43/2003, 84/2004, 18/2010, 101/2011, 119/2012, 47/2013, 108/2013, 68/2014, 142/2014, 91/2015, 112/2015, 113/2017 i 95/2018) i Pravilnikom o načinu razvrstavanja stalnih sredstava po grupama i načinu utvrđivanja amortizacije za poreske svrhe ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 116/2004, 99/2010 i 93/2019), što rezultira u odloženim porezima (Napomena 15(c)).

Dobici ili gubici koji se javljaju prilikom rashodovanja ili prodaje opreme priznaju se na teret ili u korist bilansa uspeha, kao deo ostalih poslovnih prihoda ili ostalih rashoda, i to u visini razlike između novčanog priliva i knjigovodstvene vrednosti sredstva.

/iii/ Investicione nekretnine

Investiciona nekretnina je nekretnina koju Banka drži radi ostvarivanja zarade od izdavanja ili radi uvećanja vrednosti kapitala ili radi i jednog i drugog, a ne za potrebe administrativnog poslovanja ili prodaje u okviru redovnog poslovanja.

Nakon početnog priznavanja po nabavnoj vrednosti ili ceni koštanja, naknadno vrednovanje investicionih nekretnina vrši se po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti.

3.10 Obezvredenje nefinansijske imovine

Saglasno usvojenoj računovodstvenoj politici, na dan izveštavanja, rukovodstvo Banke analizira vrednosti po kojima su prikazana nematerijalna ulaganja i nekretnine, postrojenja i oprema Banke. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvređeno, nadoknativ iznos te imovine se procenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja.

Ukoliko je nadoknativ iznos nekog sredstva procenjen kao niži od vrednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknativne vrednosti, koju predstavlja vrednost veća od fer vrednosti sredstva umanjene za troškove prodaje i vrednosti u upotrebi.

Gubitak zbog obezvređenja se priznaje u iznosu razlike na teret rashoda saglasno MRS 36 "Umanjenje vrednosti imovine".

Nefinansijska sredstva (osim goodwill-a) kod kojih je došlo do umanjenja vrednosti se revidiraju na svaki izveštajni period zbog mogućeg ukidanja efekata umanjenja vrednosti.

3.11 Sredstva stečena naplatom potraživanja

Imovina nad kojom je preuzeto vlasništvo u procesu povraćaja obezvređenih kredita prikazuje se u okviru ostalih sredstava. Sredstva stečena naplatom potraživanja se privremeno drže u svrhu likvidacije i iskazuju se po iznosu nižem od knjigovodstvene i fer vrednosti umanjene za troškove prodaje

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.12 Stalna sredstva namenjena prodaji

Stalno sredstvo (ili raspoloživa grupa sredstava) priznaje se kao stalno sredstvo namenjeno prodaji ako Banka očekuje da će njegovu knjigovodstvenu vrednost povratiti kroz prodaju, a ne kroz nastavak korišćenja za obavljanje delatnosti, i kada su ispunjeni opšti kriterijumi za priznavanje u skladu za zahtevima MSFI 5 “Stalna imovina koja se drži za prodaju i prestanak poslovanja”.

Stalno sredstvo se klasifikuje kao stalno sredstvo namenjeno prodaji ako su ispunjeni sledeći kriterijumi:

- 3.12.4 sredstvo (ili grupa sredstava) je raspoloživa za neposrednu prodaju u stanju u kome se trenutno nalazi;
- 3.12.5 postoji usvojeni plan prodaje stalnih sredstava i započeto je sa aktivnostima naostvarenju plana prodaje;
- 3.12.6 postoji aktivno tržište za takvo sredstvo i sredstvo je aktivno prisutno na tom tržištu; i
 - verovatnoća prodaje je vrlo velika, odnosno postoji očekivanje da će prodaja biti realizovana u roku od godinu dana od dana klasifikacije sredstva kao stalnog sredstva namenjenog prodaji.

Stalna sredstva klasifikovana kao sredstva namenjena prodaji vrednuju se po nižoj vrednosti od knjigovodstvene (sadašnje) vrednosti i tržišne (fer) vrednosti umanjene za troškove prodaje. Od momenta klasifikacije sredstva kao stalnog sredstva namenjenog prodaji, prestaje se sa obračunom amortizacije za ova sredstva.

Ukoliko dođe do promene plana prodaje, stalno sredstvo prestaje da se klasifikuje kao stalno sredstvo namenjeno prodaji i u tom slučaju, stalno sredstvo se vrednuje po nižoj od sledeće dve vrednosti:

- knjigovodstvene vrednosti sredstva pre nego što je stalno sredstvo klasifikovano kao stalno sredstvo namenjeno prodaji, usklađene za obračunatu amortizaciju i obezvređenje koje bi bilo priznato da stalno sredstvo nije bilo klasifikovano kao stalno sredstvo namenjeno prodaji; i
- nadoknadive vrednosti na datum naknadne odluke da se sredstvo ne proda.

Dobici i gubici od otuđenja stalnih sredstava namenjenih prodaji iskazuju se tako što se od priliva od otuđenja (prodajne cene) oduzimaju knjigovodstvena vrednost sredstva i odgovarajući troškovi prodaje.

3.13 Lizing

Sagledavanje da li je određeni ugovor lizing ili sadrži elemente lizinga se zasniva na suštini ugovora i zahteva procenu da li ispunjenje ugovora zavisi od upotrebe određenog sredstva ili grupe sredstava i da li ugovor podrazumeva prenos prava korišćenja sredstava. Postoje dve osnovne vrste lizinga:

(a) *Finansijski lizing - Banka kao zakupac*

Finansijski lizing, kojim se u suštini na Banku prenose svi rizici i koristi koji proizilaze iz vlasništva nad predmetom lizinga, se kapitalizuje na početku lizinga, po nižoj od fer vrednosti predmeta lizinga ili sadašnje vrednosti minimalnih plaćanja lizinga, i priznaje se u okviru osnovnih sredstava sa odgovarajućom obavezom prema zakupodavcu koja se iskazuje u okviru ostalih obaveza.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.13 Lizing (Nastavak)

(a) Finansijski lizing - Banka kao zakupac (Nastavak)

Ukoliko nije izvesno da će Banka do kraja trajanja lizinga steći vlasništvo nad predmetom lizinga, taj predmet se u potpunosti amortizuje tokom trajanja lizinga ili njegovog korisnog veka trajanja, u zavisnosti od toga koji je period kraći. Lizing rate se raspoređuju na finansijski rashod i smanjenje obaveze po osnovu lizinga kako bi se ostvarila konstantna kamatna stopa na preostali iznos obaveza. Finansijski rashodi se priznaju direktno na teret bilansa uspeha u okviru rashoda od kamata.

Banka na dan 31. decembra 2022. godine nema sredstva uzeta u finansijski lizing.

(b) Lizing - Banka kao zakupac

MSFI 16 "Lizing" koji je stupio na snagu 1. januara 2019. godine, donosi velike promene za zakupce koji imaju materijalno značajane iznose zakupa.

Ključna novina za zakupce je ta da će u većini slučajeva zakup rezultirati sredstvom koje se kapitalizuje zajedno sa priznavanjem obaveze za odgovarajuća plaćanja zakupa, što će za posledicu imati promene ključnih finansijskih indikatora i može uticati na troškove pozajmljivanja (kamate).

Na datum početka zakupa, zakupac priznaje obavezu za plaćanje zakupa (obavezu za zakup) i sredstvo koje predstavlja pravo da se koristi predmetno sredstvo tokom trjanja zakupa (sredstvo s pravom korišćenja). Zahtev je da se odvojeno priznaju trošak kamate na obavezu zakupa i trošak amortizacije sredstva sa pravom korišćenja (Napomena 2.1 (b))

U slučaju operativnog lizinga koji se završavaju u periodu od 12 meseci ili manje od datuma prve primene MSFI 16, neće biti nikakvih izmena računovodstvenog evidentiranja, kao i kod zakupa male vrednosti. U takvim slučajevima Banka će trošak lizinga priznati linearnom metodom, a kako je dozvoljeno standardom.

3.14 Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva

Rezervisanja se priznaju i vrše kada Banka ima sadašnju obavezu, zakonsku ili izvedenu, kao rezultat prošlih događaja i kada je verovatno da će doći do odliva resursa kako bi se izmirila obaveza i kada se može pouzdano proceniti iznos obaveze (Napomena 28).

Radi održavanja najbolje moguće procene rezervisanja se razmatraju, utvrđuju i ako je potrebno koriguju na svaki izveštajni datum. Rezervisanje se odmerava po sadašnjoj vrednosti očekivanih izdataka za izmirenje obaveze, primenom diskontne stope koja odražava tekuću tržišnu procenu vremenske vrednosti novca.

Kada više nije verovatan odliv ekonomskih koristi radi izmirenja zakonske ili izvedene obaveze rezervisanje se ukida u korist prihoda. Rezervisanje se prati po vrstama i može da se koristi samo za izdatke za koje je prvobitno bilo priznato. Rezervisanje se ne priznaje za buduće poslovne gubitke.

Potencijalne obaveze se ne priznaju u finansijskim izveštajima. Potencijalne obaveze se obelodanjuju u napomenama uz finansijske izveštaje, osim ako je verovatnoća odliva resursa koji sadrže ekonomske koristi veoma mala (Napomena 38(b) i (c)).

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.14 Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva (Nastavak)

Banka ne priznaje potencijalna sredstva u finansijskim izveštajima. Potencijalna sredstva se obelodanjuju u napomenama uz finansijske izveštaje ukoliko je priliv ekonomskih koristi verovatan.

3.15 Subordinirane obaveze

Uzeti krediti na koje se plaća kamata i subordinirane obaveze klasifikuju se kao ostale finansijske obaveze i inicijalno se priznaju po fer vrednosti umanjenoj za pripadajuće troškove. Naknadno vrednovanje vrši se po amortizovanoj vrednosti tokom perioda trajanja obaveze metodom efektivne kamatne stope.

3.16 Kapital

Kapital se sastoji od akcijskog kapitala (običnih akcija), rezervi (po osnovu finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat), akumuliranog gubitka i dobitka tekućeg izveštajnog perioda (Napomena 30).

3.17 Primanja zaposlenih

(a) *Porezi i doprinosi za obavezno socijalno osiguranje*

U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, Banka je obavezna da uplaćuje porez, kao i doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom zakonom propisanih stopa.

Banka ima zakonsku obavezu da izvrši obustavu obračunatih doprinosa iz bruto zarada zaposlenih i da za njihov račun izvrši prenos obustavljenih sredstava u korist odgovarajućih državnih fondova. Banka nije u obavezi da zaposlenima isplaćuje naknade koje predstavljaju obavezu Penzionog fonda Republike Srbije.

Porezi i doprinosi koji se odnose na definisane planove naknada po osnovu zarada evidentiraju se kao rashod perioda na koji se odnose.

(b) *Obaveze po osnovu ostalih naknada - otpremnine prilikom odlaska u penziju*

U skladu sa Zakonom o radu, Banka ima obavezu isplate naknade zaposlenima prilikom odlaska u penziju u iznosu od dve prosečne bruto zarade u Republici Srbiji prema poslednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za statistiku. Troškovi i obaveze po osnovu ovih planova nisu obezbeđeni fondovima.

Rezervisanja po osnovu ovih naknada i sa njima povezani troškovi se priznaju u iznosu sadašnje vrednosti očekivanih budućih gotovinskih tokova primenom aktuarske metode projektovanja po jedinici prava (Napomena 28). Troškovi prethodno izvršenih usluga priznaju se u bilansu uspeha kada nastanu, dok se aktuarski dobitci i gubici priznaju u izveštaju o ostalom rezultatu (osim ukoliko nisu materijalno značajni, u kom slučaju se priznaju u bilansu uspeha).

Dugoročne obaveze Banke po osnovu rezervisanja za otpremnine prilikom odlaska u penziju nakon ispunjenja propisanih uslova u skladu sa Zakonom o radu na dan 31. decembra 2022. godine utvrđene su uz sledeće pretpostavke:

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.17 Primanja zaposlenih (Nastavak)

(b) Obaveze po osnovu ostalih naknada - otpremnine prilikom odlaska u penziju (Nastavak)

- Diskontna stopa	6,8%
- Godišnji rast zarada	11,0%
- Stopa fluktuacije zaposlenih	4,0%
- Stopa invalidnosti	0,1%
- Tablice mortaliteta (RZS) za godine	2010 - 2012.

(c) *Kratkoročna, plaćena odsustva*

Akumulirana plaćena odsustva mogu da se prenose i koriste u narednim periodima, ukoliko u tekućem periodu nisu iskorišćena u potpunosti. Očekivani troškovi plaćenih odsustava se priznaju u iznosu akumuliranih neiskorišćenih prava na dan bilansa, za koja se očekuje da će biti iskorišćena u narednom periodu. U slučaju neakumuliranog plaćenog odsustva, obaveza ili trošak se ne priznaju do momenta kada se odsustvo iskoristi.

Banka nema sopstvene penzione fondove, niti opcije za isplate zaposlenima u vidu akcija i po tom osnovu nema identifikovane obaveze na dan 31. decembra 2022. godine.

3.18 Finansijske garancije

U uobičajenom toku poslovanja, Banka odobrava finansijske garancije koje se sastoje od plativih i činidbenih garancija, akreditiva, akcepta menica i drugih poslova jemstva. Finansijske garancije su ugovori koji obavezuju izdavaoca garancije da izvrši plaćanje ili nadoknadi gubitak korisniku garancije, nastao ukoliko određeni poverilac blagovremeno ne izvrši svoje obaveze u skladu sa uslovima predviđenim ugovorom.

Finansijske garancije se inicijalno priznaju u finansijskim izveštajima po fer vrednosti na datum kada je garancija data. Nakon inicijalnog priznavanja, obaveze Banke koje proističu iz finansijskih garancija se vrednuju u iznosu amortizovane naknade ili najbolje procene izdataka neophodnih da bi se izmirila finansijska obaveza koja nastaje kao rezultat garancije, u zavisnosti koji je iznos viši.

Povećanje obaveza koje se odnosi na finansijske garancije se priznaje u bilansu uspeha. Primljene naknade se priznaju u korist bilansa uspeha u okviru prihoda od naknada i provizija ravnomerno tokom perioda trajanja garancije.

3.19 Poslovi u ime i za račun trećih lica

Sredstva po poslovima u ime i za račun trećih lica, kojima Banka upravlja uz naknadu, uključena su u vanbilansnu evidenciju Banke. Banka po navedenim plasmanima ne snosi nikakav rizik.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.20 Porezi i doprinosi (Nastavak)

(a) Porez na dobitak (Nastavak)

Tekući porez

Porez na dobitak se obračunava i plaća u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica Republike Srbije ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 25/2001, 80/2002, 43/2003, 84/2004, 18/2010, 101/2011, 119/2012, 47/2013, 108/2013, 68/2014, 142/2014, 91/2015, 112/2015, 113/2017, 95/2018, 86/19, 153/20 i 118/21) i relevantnim podzakonskim aktima.

Porez na dobitak obračunava se primenom stope od 15% na poresku osnovicu iskazanu u poreskom bilansu (2020.godina 15%), nakon čega se može umanjiti za utvrđene poreske kredite.

Poreski bilans se predaje u roku od 180 dana od dana isteka perioda za koji se utvrđuje poreska obaveza. Banka tokom godine porez na dobitak plaća u vidu mesečnih akontacija, čiju visinu utvrđuje na osnovu poreske prijave za prethodnu godinu.

Shodno Zakonu o izmenama i dopunama Zakona o porezu na dobit pravnih lica ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 108/2013), počev od utvrđivanja poreza na dobitak za 2014. godinu, poreski obveznici više ne mogu da koriste poresku olakšicu u vidu poreskog kredita po osnovu ulaganja u osnovna sredstva. Poreski obveznik koji je do 31. decembra 2013. godine ostvario pravo na poreski podsticaj - poreski kredit i iskazao podatke u poreskom bilansu i poreskoj prijavi za 2013. godinu, može to pravo da koristi do isteka roka propisanog Zakonom (ne duže od deset godina).

Poreski propisi u Republici Srbiji ne dozvoljavaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda iskoriste kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u određenom prethodnom periodu. Gubici utvrđeni u poreskom bilansu u tekućem obračunskom periodu mogu se preneti na račun dobiti utvrđene u poreskom bilansu iz budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

Odloženi porezi

Odloženi porezi na dobitak se obračunavaju po metodi obaveza prema bilansu stanja na sve privremene razlike na dan bilansa stanja između sadašnje vrednosti sredstava i obaveza u finansijskim izveštajima i njihove vrednosti za svrhe oporezivanja.

Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska sredstva priznaju se za odbitne privremene razlike i neiskorišćene iznose prenosivih poreskih kredita i poreskih gubitaka, do mere do koje je izvesno da je nivo očekivane buduće oporezive dobiti dovoljan da se sve odbitne privremene razlike, preneti neiskorišćeni poreski krediti i neiskorišćeni poreski gubici mogu iskoristiti.

Odložena poreska sredstva i obaveze izračunavaju se primenom poreske stope za koju se očekuje da će biti efektivna u godini ostvarenja poreskih olakšica, odnosno izmirenja odloženih poreskih obaveza, a na bazi zvaničnih poreskih stopa i propisa usvojenih ili suštinski usvojenih na dan bilansa stanja. Stopa od 15% je korišćena za obračun iznosa odloženih poreza (2020. godina: 15%).

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.20 Porezi i doprinosi (Nastavak)

(a) Porez na dobitak (Nastavak)

Odloženi porezi (Nastavak)

Knjigovodstvena vrednost odloženih poreskih sredstava preispituje se na svaki izveštajni datum i umanjuje do mere do koje više nije izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se ukupna vrednost ili deo vrednosti odloženih poreskih sredstava može iskoristiti. Odložena poreska sredstva koja nisu priznata procenjuju se na svaki izveštajni datum i priznaju do mere do koje je postalo izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti.

Tekući i odloženi porezi priznaju se kao prihodi i rashodi i uključeni su u neto dobitak/(gubitak) perioda. Odloženi porez na dobitak koji se odnosi na stavke koje se direktno evidentiraju u korist ili na teret kapitala se takođe evidentiraju na teret, odnosno u korist kapitala

(b) Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata poslovanja

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata poslovanja uključuju doprinose na zarade koji padaju na teret poslodavca, kao i druge poreze i doprinose koji se plaćaju u skladu sa republičkim i lokalnim poreskim propisima. Ovi porezi i doprinosi su prikazani u okviru ostalih rashoda (Napomena 14).

3.21 Obelodanjivanje odnosa sa povezanim licima

Za svrhe ovih finansijskih izveštaja, pravna lica se tretiraju kao povezana ukoliko jedno pravno lice ima mogućnost kontrolisanja drugog pravnog lica ili vrši značajan uticaj na finansijske i poslovne odluke drugog lica, što je definisano u MRS 24 "Obelodanjivanje povezanih strana".

Odnosi između Banke i njenih povezanih pravnih lica regulisani su na ugovornoj osnovi. Stanja potraživanja i obaveza na dan izveštavanja, kao i transakcije u toku izveštajnih perioda nastale sa povezanim licima posebno se obelodanjuju (Napomena 32).

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUĐIVANJA

Sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja zahteva od rukovodstva Banke korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na iskazane vrednosti sredstava i obaveza, kao i obelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, kao i prihoda i rashoda u toku izveštajnog perioda.

Ove procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izveštaja. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od navedenih procena. Procene i pretpostavke se kontinuirano razmatraju, a kada korekcije postanu neophodne, iskazuju se u bilansu uspeha za periode u kojima su postale poznate.

U daljem tekstu navedene su ključne procene i pretpostavke koje sadrže rizik da će prouzrokovati materijalno značajne korekcije knjigovodstvenih vrednosti sredstava i obaveza u toku naredne finansijske godine.

(a) Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava

Od 1. januara 2018. godine, Banka na svaki izveštajni datum procenjuje kvalitet potraživanja (osim onih koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha) radi procene očekivanih kreditnih gubitaka, u skladu sa MSFI 9 "Finansijski instrumenti".\

Za razliku od procene obezvređenja u skladu sa MRS 39 "Finansijski instrumenti: Priznavanje i odmeravanje" koji je bio u primeni zaključno sa 31. decembrom 2017. godine, kada su se gubici po osnovu obezvređenja priznavali samo ako postoji objektivan dokaz o obezvređenju kao rezultat jednog ili više događaja koji su nastali nakon početnog priznavanja sredstva (slučaj gubitka) i kada slučaj gubitka utiče na procenjene buduće novčane tokove finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koja mogu biti pouzdano procenjena, shodno MSFI 9 prilikom obezvređenja finansijskih instrumenata nije neophodno da postoji objektivan dokaz obezvređenja da bi kreditni gubitak bio prepoznat. Očekivani kreditni gubici se prepoznaju takođe i za neobezvređenu finansijsku aktivu.

Očekivani kreditni gubici se rekalkulišu na svaki izveštajni datum u cilju da reflektuju promenu u kreditnom riziku od inicijalnog priznavanja finansijskog instrumenta, čime se ranije prepoznaju očekivani gubici.

Dvanaestomesečni očekivani kreditni gubici se priznaju za sve izloženosti kod kojih nije došlo do povećanja kreditnog rizika od inicijalnog priznavanja finansijskog sredstva (Nivo 1), dok se za izloženosti kod kojih je došlo do povećanja kreditnog rizika obračun očekivanih gubitaka vrši za ceo životni vek sredstva (Nivo 2).

U Nivo 3 se svrstava finansijska aktiva kod koje postoji objektivan dokaz obezvređenja na izveštajni datum, odnosno problematična finansijska aktiva i za nju se obračunavaju očekivani kreditni gubici za ceo životni vek instrumenta.

Pri obračunu očekivanih kreditnih gubitaka Banka koristi buduće informacije i makro-ekonomske faktore, odnosno razmatraju se razumljive i podržive informacije koje uključuju i projekcije budućih ekonomskih uslova pri kalkulisanju očekivanih kreditnih gubitaka, kako na individualnoj tako i na grupnoj osnovi. Nivo rezervisanja za gubitke će rasti kako se projektovani ekonomski uslovi pogoršavaju, odnosno padaće kako projektovani ekonomski uslovi postaju povoljniji.

Metodologija i pretpostavke koje se koriste za procenu iznosa i vremena budućih novčanih tokova su predmet redovnog pregleda s ciljem da se smanje razlike između procenjenih i ostvarenih gubitaka.

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUĐIVANJA (Nastavak)

(b) Utvrđivanje fer vrednosti finansijskih instrumenata

Fer vrednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnom tržištu na dan bilansa stanja se bazira na kotiranim tržišnim cenama ponude ili tražnje, bez umanjenja po osnovu transakcionih troškova.

Fer vrednost finansijskih instrumenata koji nisu kotirani na aktivnom tržištu se određuje korišćenjem odgovarajućih tehnika vrednovanja, koje obuhvataju tehnike neto sadašnje vrednosti, poređenje sa sličnim instrumentima za koje postoje tržišne cene i ostale relevantne modele. Kada tržišni inputi nisu dostupni, oni se određuju procenjivanjima koja uključuju određeni stepen rasuđivanja u proceni fer vrednosti (Napomena 35).

Modeli procene odslikavaju trenutno stanje na tržištu na datum merenja i ne moraju predstavljati uslove na tržištu pre ili nakon datuma merenja. Stoga se tehnike vrednovanja revidiraju periodično, kako bi na odgovarajući način odrazile tekuće tržišne uslove.

(c) Koristan vek trajanja nematerijalne imovine i nekretnina, postrojenja i opreme

Nematerijalna imovina i nekretnine, postrojenja i oprema se amortizuju tokom njihovog korisnog veka upotrebe. Korisni vek upotrebe se zasniva na proceni dužine perioda u kome će sredstvo generisati prihode. Procenu periodično vrši rukovodstvo Banke i vrši odgovarajuće izmene, ukoliko se za tim javi potreba. Promene u procenama mogu da dovedu do značajnih promena u sadašnjoj vrednosti i iznosima koji su evidentirani u bilansu uspeha u određenim periodima.

Primeru radi: ukoliko bi Banka smanjila koristan vek trajanja navedenih sredstava za 10%, došlo bi do dodatnog povećanja troškova amortizacije na godišnjem nivou u iznosu od RSD 7.551 hiljade.

(d) Umanjenje vrednosti nefinansijske imovine

Na dan izveštavanja, rukovodstvo Banke analizira vrednosti po kojima su prikazana nematerijalna ulaganja i osnovna sredstva Banke. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvređeno, nadoknadivi iznos te imovine se procenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja. Ukoliko je nadoknadivi iznos nekog sredstva procenjen kao niži od vrednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknadive vrednosti.

Razmatranje obezvređenja zahteva od rukovodstva subjektivno prosuđivanje u pogledu tokova gotovine, stopa rasta i diskontnih stopa za jedinice koje generišu tokove gotovine, a koje su predmet razmatranja.

(e) Odložena poreska sredstva

Odložena poreska sredstva priznaju se na sve neiskorišćene poreske gubitke i/ili poreske kredite do mere do koje je izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se neiskorišćeni poreski gubici/krediti mogu iskoristiti.

Značajna procena od strane rukovodstva Banke je neophodna da bi se utvrdio iznos odloženih poreskih sredstava koja se mogu priznati, na osnovu perioda nastanka i visine budućih oporezivih dobitaka i strategije planiranja poreske politike (Napomena 15(c)).

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUĐIVANJA (Nastavak)**(f) *Naknade zaposlenima prilikom odlaska u penziju***

Troškovi utvrđenih naknada zaposlenima nakon prekida radnog odnosa, odnosno odlaska u penziju nakon ispunjenih zakonskih uslova, utvrđuju se primenom aktuarske procene. Aktuarska procena uključuje procenu diskontne stope, budućih kretanja zarada, stope mortaliteta i fluktuacije zaposlenih.

Zbog dugoročne prirode ovih planova, značajne neizvesnosti utiču na ishod procene. Pretpostavke aktuarskog obračuna su obelodanjene u Napomeni 3.17(b) uz finansijske izveštaje.

(g) *Rezervisanje po osnovu sudskih sporova*

Banka je uključena u određeni broj sudskih sporova koji proističu iz njenog svakodnevnog poslovanja i odnose se na komercijalna i ugovorna pitanja, kao i pitanja koja se tiču radnih odnosa, a koja se rešavaju ili razmatraju u toku regularnog poslovanja. Banka procenjuje verovatnoću negativnih ishoda ovih pitanja, kao i iznose verovatnih ili razumnih procena gubitaka.

Razumne procene obuhvataju prosuđivanje rukovodstva nakon razmatranja informacija koje uključuju obaveštenja, poravnanja, procene od strane Sektora pravnih poslova, dostupne činjenice, identifikaciju potencijalnih odgovornih strana i njihove mogućnosti da doprinesu rešavanju, kao i prethodno iskustvo.

Rezervisanje za sudske sporove se formira kada je verovatno da postoji obaveza čiji se iznos može pouzdano proceniti pažljivom analizom (Napomena 38(b)). Potrebno rezervisanje se može promeniti u budućnosti zbog novih događaja ili dobijanja novih informacija.

Pitanja koja su ili potencijalne obaveze ili ne zadovoljavaju kriterijume za rezervisanje se obelodanjuju, osim ako je verovatnoća odliva resursa koji sadrže ekonomske koristi veoma mala.

5 PRIHODI I RASHODI OD KAMATA

U RSD hiljada	2022.	2021.
Prihodi od kamata		
Druge banke	60.161	9.562
Narodna banka Srbije	28.202	1.013
Preduzeća	230.809	240.243
Stanovništvo	40.084	29.619
Državne ustanove	10.022	27.190
Ukupno	369.277	307.627
Rashodi od kamata		
Banke	(2.888)	(2.288)
Preduzeća	(21.425)	(20.645)
Stanovništvo	(56.806)	(80.360)
Državne ustanove		
Troškovi kamate za zakupe u skladu sa IFRS 16	(1.384)	(2.075)
Ukupno	82.504	105.368
Neto prihod po osnovu kamata	286.773	202.259

Prihodi i rashodi od kamata po vrstama finansijskih instrumenata prikazani su u sledećoj tabeli:

U RSD hiljada	2022.	2021.
Prihodi od kamata		
Kredit i potraživanja od banaka	60.161	9.562
Repo plasmani kod Narodne banke Srbije		
Obavezna rezerva kod Narodne banke Srbije	3.381	906
Ostali plasmani i depoziti kod NBS	24.821	107
Kredit i potraživanja od komitenata	230.809	240.243
Kredit i potraživanja od stanovništva	40.084	29.619
Kredit i potraživanja od državnih ustanova	10.022	27.190
Ukupno	369.277	307.627
Rashodi od kamata		
Subordinirani krediti	(14.600)	(11.724)
Narodna banka Srbije	(2.859)	(1.862)
Druge banke	(29)	(426)
Depoziti komitenata	(6.826)	(8.920)
Depoziti stanovništva	(56.806)	(80.360)
Depoziti i krediti državnih ustanova		(1)
Troškovi kamate za zakupe u skladu sa IFRS 16	(1.384)	(2.075)
Ukupno	82.504	105.368
Neto prihod po osnovu kamata	286.773	202.259

6 PRIHODI I RASHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

U RSD hiljada	2022.	2021.
Prihodi od naknada i provizija		
Poslovi platnog prometa	107.521	97.457
Kreditni poslovi	18.524	7.928
Ostale naknade i provizije	335.239	191,155
Ukupno	461.284	296.540
Rashodi naknada i provizija		
Poslovi platnog prometa u zemlji	(29.820)	(24.430)
Poslovi platnog prometa sa inostranstvom	(46.962)	(19.079)
Ukupno	(76.782)	(43.509)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	384.502	253.031

7 NETO (GUBITAK)/DOBITAK PO OSNOVU ZAŠTITE OD RIZIKA

U RSD hiljada	2022.	2021.
Prihodi od promene vrednosti derivata namenjenih zaštiti od rizika		0
Rashodi po osnovu negativnih efekata promene vrednosti derivata	-	-
Neto (gubitak)/dobitak	-	-

8 NETO PRIHOD OD KURSNIH RAZLIKA I EFEKATA UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE

U RSD hiljada	2022.	2021.
Pozitivne kursne razlike i dobiti po osnovu ugovorene valutne klauzule	5.668.899	684.859
Negativne kursne razlike i gubici po osnovu ugovorene valutne klauzule	(5.162.616)	(682.461)
Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	506.284	2.398

9 OSTALI POSLOVNI PRIHODI

U RSD hiljada	2022.	2021.
Prihodi od zakupa	2.256	2.257
Prihodi od zakupnina sefova	4.494	777
Ostali prihodi	316	182
Ukupno	7.066	3.217

10 NETO RASHOD PO OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA KOJA SE NE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA

(a) Knjiženo (na teret)/u korist bilansa uspeha

U RSD hiljada	2022.	2021.
Rashodi po osnovu obezvređenja i rezervisanja		
Rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava:		
- krediti i potraživanja od banaka	(4.266)	(7.718)
- krediti i potraživanja od komitenata	(541.961)	(329.181)
Rashodi rezervisanja za kreditno rizične vanbilansne stavke	(1.576)	(4.400)
Ukupno (Napomena 10(b))	(547.803)	(341.299)
Rashodi po osnovu obezvređenja hartija od vrednosti koje se vrednuju kroz ostali rezultat	(7)	(27)
Rashodi otpisa i ispravke vrednosti nenaplaćenih potraživanja po osnovu naknada	(5.310)	(735)
Rashodi direktnog otpisa plasmana fizickih lica	(268)	(717)
Gubici po osnovu modifikacije finansijskih instrumenata-efekat NPV	(2.239)	-
Ukupno rashodi	(555.627)	(342.778)
Prihodi po osnovu umanjenja obezvređenja		
Prihodi po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava:		
- krediti i potraživanja od banaka	16.348	11.328
- krediti i potraživanja od komitenata	311.669	279.668
Prihodi od ukidanja rezervisanja za kreditno rizične vanbilansne stavke	3.215	3.517
Prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja preknjizenih na vabilansnu evidenciju po Odluci o racunovodstvenom otpisu	4.679	2.861
Prihodi od ukidanja rezervisanja za:	335.911	297.374
- hartija od vrednosti koje se vrednuju kroz ostali rezultat	1.039	2.563
Ukupno prihodi (Napomena 10(b))	336.950	299.937
Neto rashod po osnovu obezvređenja	(218.677)	(42.841)

10. NETO RASHOD PO OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA KOJA SE NE VREDNOJU PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA
(Nastavak)

(b) Promene na računima ispravke vrednosti po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i rezervisanja za kreditno rizične vanbilansne pozicije u toku godine

U RSD hiljada	Kreditni i potraživanja od banaka (Napomena 19)	Kreditni i potraživanja od komitenata (Napomena 20)	Ostala sredstva (Napomena 24)	Ispravka datog avansa za nematerijalna ulaganja (Napomena 24)	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2021. godine	4.540	474.037	16.170	-	494.747
Obezvređenje i rezervisanje u toku godine (Napomena 10(a))	7.718	107.148	-	-	114.866
Umanjenje obezvređenja i ukidanje rezervisanja (Napomena 10(a))	(11.328)	(59.261)	-	-	(70.589)
Računovodstveni otpis (Napomena 31(b))	-	(1.453)	-	-	(1.453)
Kursne razlike i ostale promene	194	-	1.338	-	1.532
Stanje na dan 31. decembra 2021. godine	1.124	520.471	17.508	-	539.103
Stanje na dan 1. januara 2022. godine	1.124	520.471	17.508	-	539.103
Obezvređenje i rezervisanje u toku godine (Napomena 10(a))	4.266	98.756	-	-	103.022
Umanjenje obezvređenja i ukidanje rezervisanja (Napomena 10(a))	5.568	(61.452)	-	-	(55.884)
Računovodstveni otpis (Napomena 31(b))	-	(230.786)	-	-	(230.786)
Dati avans za nematerijalna imovina (Napomena 24)	-	-	-	10.453	10.453
Kursne razlike i ostale promene	-	-	(4.227)	-	(4.227)
Stanje na dan 31. decembra 2022. godine	10.958	326.989	13.281	10.453	361.681
Rezervisanja za vanbilans	-	563	-	-	563

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2022.

11. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

U RSD hiljada

	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
Troškovi zarada i naknada zarada	(170.492)	(202.993)
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada	(61.004)	(67.971)
Rezervisanja po osnovu naknada za neiskorišćene odmore	(11.205)	(8.692)
Ostali lični rashodi	(45.641)	(44.653)
Rezervisanja po osnovu naknada za odlazak u penziju (Napomena 28(d))	(1.455)	(305)
Ukupno	<u>(289.797)</u>	<u>(324.614)</u>

12. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

U RSD hiljada

	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
Troškovi amortizacije:		
- nematerijalne imovine (Napomena 21)	(16.775)	(19.209)
- nekretnina, postrojenja i opreme (Napomena 22(a))	(14.440)	(13.604)
- ulaganja u tuđa osnovna sredstva (Napomena 22(a))	-	(899)
- investicionih nekretnina	-	-
- zakupa u skladu sa IFRS 16 (Napomena 22(a))	(41.875)	(41.801)
Ukupno	<u>(73.090)</u>	<u>(75.513)</u>

13. OSTALI PRIHODI

U RSD hiljada

	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
Ukidanje rezervisanja za godišnje odmore	7.654	10.749
Ukidanje rezervisanja za bonuse		
Prestanak priznavanja zakupa sredstava u skladu sa IFRS 16	162	79
Dobici od prodaje imovine namenjene prodaji	693	
Prihodi od prekida oročenja štednje	2.502	571
Rezervisanja za sudske sporove (Napomena 28(d))	4	
Prihodi od promene vrednost investicionih nekretnina	3.125	40.409
Ostali prihodi		5.624
Ukupno	<u>14.140</u>	<u>57.432</u>

14. OSTALI RASHODI

U RSD hiljada	2022.	2021.
Troškovi zakupnina	(637)	(839)
Troškovi održavanja	(82.268)	(66.712)
Profesionalne usluge	(41.354)	(56.800)
Troškovi reklame i propagande	(4.779)	(7.809)
Troškovi donacija i sponzorstva	(704)	(423)
PTT i telekomunikacione usluge	(7.105)	(7.128)
Troškovi premija osiguranja	(34.033)	(34.261)
Troškovi poreza	(13.749)	(13.165)
Troškovi doprinosa	(37.282)	(42.459)
Naknade troškova zaposlenima	(7.209)	(4.579)
Troškovi materijala	(8.766)	(7.217)
Rezervisanja za sudske sporove (Napomena 28(d))	(12.705)	(7.678)
Rashodi od promene vrednosti sredstava namenjenih prodaji (Napomena 23)	(85.766)	(14.692)
Ostali rashodi	(20.431)	(11.214)
Ukupno	(356.788)	(274.977)

15. POREZ NA DOBITAK**(a) Komponente poreza na dobitak**

Ukupan porez na dobitak perioda sastoji se od sledećih poreza:

U RSD hiljada	2022.	2021.
Tekući porez na dobitak	-	(61)
Dobitak po osnovu odloženih poreza	170	1.687
Gubitak po osnovu odloženih poreza	-	-
Ukupno poreski prihod perioda	170	1.626

(b) Usaglašavanje ukupnog iznosa poreza na dobitak iskazanog u bilansu uspeha i proizvoda rezultata poslovanja pre oporezivanja i propisane poreske stope

U RSD hiljada	2022.	2021.
Dobitak/(gubitak) pre oporezivanja	264.306	(199.608)
Porez na dobitak po stopi od 15%	39.646	(29.941)
Usklađivanje rashoda/prihoda	(39.476)	28.315
Nepriзнata odložena poreska sredstva po osnovu poreskog gubitka nastalog u tekućoj godini	-	-
Ukupan poreski prihod iskazan u bilansu uspeha	170	(1.626)

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2022.

15. POREZ NA DOBITAK (Nastavak)

(c) Odložena poreska sredstva

Promene na **odloženim poreskim sredstvima** u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

U RSD hiljada	2021.	2020.
Stanje na dan 1. januara	8.787	8.045
Efekat privremenih razlika po osnovu otpremnina evidentiran u korist bilansa uspeha	1.898	607
Efekat privremenih razlika po osnovu amortizacije evidentiran u korist bilansa uspeha	155	305
Efekat ostalih privremenih razlika	1.840	(170)
Stanje na dan 31. decembra	12.680	8.787

(d) Odložene poreske obaveze

Odložene poreske obaveze na dan 31. decembra 2022. godine se odnose na privremene razlike po osnovu dobitaka od promene vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (odnosno hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju u prethodnoj godini).

Promene na **odloženim poreskim obavezama** u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

U RSD hiljada	2022.	2021.
Stanje na dan 1. januara	1.022	2.710
Efekat privremenih razlika po osnovu hartija vrednosti evidentiran (u korist)/na teret kapitala	(169)	(1.688)
Stanje na dan 31. decembra	853	1.022

(e) Prenosivi poreski gubici i poreski krediti

Banka ima na raspolaganju prenosive poreske gubitke i kredite koji su nastali u ranijim godinama mogu se koristiti u narednim fiskalnim godinama kao što je prikazano u sledećoj analizi.

	U RSD hiljada
Prenosivi poreski gubici:	
- do jedne godine	-
- od jedne do pet godina	650.472
Prenosivi poreski krediti:	
- preko pet godina	-

15. POREZ NA DOBITAK (Nastavak)

Banka na dan 31. decembra 2022. godine je priznala odložena poreska sredstva po osnovu napred navedenih prenosivih poreskih gubitaka usled postojana dovoljnih iznosa oporezive dobiti u odnosu na koju prenosivi poreski gubici mogu biti iskorišćeni.

16. ZARADA PO AKCIJI

Osnovna zarada po akciji izračunava se deljenjem neto dobitka/(gubitka) koji pripada akcionarima, vlasnicima običnih akcija Banke, ponderisanim prosečnim brojem izdatih običnih akcija u toku izveštajnog perioda. Rešenjem Agencije za privredne registre broj BD 119077/2008 od 11. jula 2008. godine Banka je akcionarsko društvo čijim se akcijama javno ne trguje, tako da nije obavezna da izračunava i obelodanjuje zaradu po akciji u skladu sa zahtevima MRS 33 "Zarada po akciji".

17. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE

	2022.	2021.
U dinarima		
Tekući i žiro računi	63.818	1.130.064
Depoziti viškova likvidnih sredstava	3,776,938	-
Gotovina u blagajni	85.910	54.866
Aktivna vremenska razgraničenja po osnovu gotovine i sredstava kod Centralne banke	-	26
	3,926,666	1.184.956
U stranoj valuti		
Obavezna rezerva	922.128	1.058.239
Gotovina u blagajni	160,285	103,722
	1,082,414	1.161.961
Stanje na dan 31. decembra	5.009.080	2.346.917

Obavezna dinarska rezerva predstavlja minimalnu rezervu u dinarima izdvojenu u skladu sa Odlukom o obaveznoj rezervi banaka kod Narodne banke Srbije ("Službeni glasnik Republike Srbije", 3/2011, 31/2012, 57/2012, 78/2012, 87/2012, 107/2012, 62/2013, 125/2014, 135/2014, 4/2015, 78/2015, 102/2015, 76/2018 i 21/2019).

Obaveznu dinarsku rezervu Banka obračunava na obaveze po dinarskim depozitima, kreditima i hartijama od vrednosti, kao i na druge dinarske obaveze, osim dinarskih depozita primljenih po poslovima koje Banka obavlja u ime i za račun trećih lica a koji ne prelaze iznose plasmana koje je Banka dala iz tih depozita.

Banka je dužna da obračunava i izdvaja obaveznu dinarsku rezervu po stopi od 5% (2021. godina: 5%) na iznos prosečnog dnevnog knjigovodstvenog stanja dinarskih sredstava sa ugovorenim ročnošću do dve godine, odnosno do 730 dana (0% na deo dinarske osnovice sa ugovorenim ročnošću preko dve godine, odnosno preko 730 dana) u toku prethodnog kalendarskog meseca na svoj žiro račun kod Narodne banke Srbije (depoziti u dinarima indeksirani deviznom klauzulom čine deo osnovice devizne obavezne rezerve).

Obračunata dinarska obavezna rezerva predstavlja zbir obračunate obavezne rezerve u dinarima od 5% i 38% dinarske protivvrednosti obračunate devizne obavezne rezerve i zbir 0% dinarske obavezne rezerve i 30% dinarske protivvrednosti obračunate devizne obavezne rezerve.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2022.

17. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE (Nastavak)

Obračunatu dinarsku obaveznu rezervu Banka izdvaja u dinarima na svoj žiro račun.

Tokom 2022. godine NBS je plaćala kamatu na obaveznu rezervu po stopi od 0,1% godišnje (31. decembar 2021. godine: 0,1% godišnje).

Na dan 31. decembra 2022. godine, obračunata obavezna rezerva u dinarima iznosila je RSD 632.494 hiljada (31. decembar 2021. godine: RSD 670.398 hiljada).

Narodna banka Srbije u skladu sa Odlukom o kamatnim stopama koje NBS primenjuje u postupku sprovođenja monetarne politike, radi ublažavanja ekonomskih posledica nastalih usled pandemije bolesti COVID-19, na deo iznosa ostvarenog prosečnog stanja izdvojene dinarske obavezne rezerve u obračunskom periodu koja ne prelazi iznos obračunate dinarske obavezne rezerve, plaća kamatu po kamatnoj stopi uvećanoj za 0,50 p.p. na godišnjem nivou. Iznos na koji se obračunava kamata po tom osnovu utvrđuje se u visini prosečnog dnevnog stanja dinarskih kredita koji ispunjavaju uslove propisane Uredbom, odnosno Zakonom kojim se utvrđuje garantna šema kao mera podrške privredi za ublažavanje posledica pandemije bolesti COVID-19 izazvane virusom SARS-Cov-2 ako je svaki pojedinačni kredit koji je uključen u to stanje odobren po kamatnoj stopi koja je za najmanje 0.50 p.p. niža od maksimalne kamatne stope koja je propisane Uredbom odnosno Zakonom za kredite odobrene u dinarima.

U skladu sa Odlukom o obaveznoj rezervi banaka kod Narodne banke Srbije, Banka obračunava i izdvaja obaveznu deviznu rezervu po propisanim stopama na deviznu osnovicu koju čini prosečno dnevno knjigovodstveno stanje deviznih obaveza i prosečno dnevno knjigovodstveno stanje dinarskih obaveza indeksiranih deviznom klauzulom u prethodnom kalendarskom mesecu.

Obaveznu deviznu rezervu Banka obračunava na obaveze po deviznim depozitima, kreditima i hartijama od vrednosti, druge devizne obaveze, kao i na depozite, kredite i druga devizna sredstva primljena iz inostranstva po poslovima koje Banka obavlja u ime i za račun trećih lica.

U skladu sa navedenom Odlukom, Banka obračunava i izdvaja obaveznu deviznu rezervu na devizne račune Narodne banke Srbije po stopi od 20% (2021. godina: 20%) na iznos prosečnog dnevnog knjigovodstvenog stanja deviznih sredstava u prethodnom kalendarskom mesecu za sredstva sa ugovorenim ročnošću do dve godine, odnosno do 730 dana, i 13% (2021. godina: 13%) na deo devizne osnovice sa ugovorenim ročnošću preko dve godine, odnosno preko 730 dana.

Na indeksirane obaveze po dinarskim depozitima, kreditima, HOV i na druge dinarske obaveze, procenat izdvajanja obavezne rezerve iznosi 100% (2021. godina: 100%). Od ukupno obračunate devizne obavezne rezerve 62% se izdvaja u evrima, a preostalih 38% u dinarima, za sredstva sa ugovorenim ročnošću do dve godine, odnosno do 730 dana, i 70% se izdvaja u evrima za devizna sredstva sa ugovorenim ročnošću preko dve godine, odnosno preko 730 dana, dok se preostalih 30% izdvaja u dinarima na žiro računu.

Dinarska protivvrednost obračunate obavezne rezerve u evrima utvrđuje se primenom zvaničnog srednjeg kursa RSD koji važi na dan obračuna obavezne rezerve, tj. 17-og u mesecu.

Obaveznu rezervu Banka obračunava 17-og u mesecu, i tako obračunata obavezna rezerva važi za obračunski period od 18-og u mesecu do 17-og u narednom mesecu ("obračunski period"). Banka je dužna da u obračunskom periodu održava prosečno dnevno stanje izdvojene dinarske obavezne rezerve u visini obračunate dinarske obavezne rezerve.

17. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE (Nastavak)

Na dan 31. decembra 2022. godine, obavezna rezerva Banke u stranoj valuti bila je usklađena sa navedenom Odlukom Narodne banke Srbije.

Na iznos ostvarenog prosečnog stanja izdvojene devizne rezerve Narodna banka Srbije ne plaća kamatu. Pregled između pozicije Gotovina i sredstva kod Centralne banke u odnosu na Izveštaj otokovima gotovine za 2022. i 2021. godinu prikazan je kako sledi:

U RSD hiljada	2022		
	Bilans stanja	Izveštaj o tokovima gotovine	Razlika
U dinarima			
Tekući i žiro računi	63.818	63.818	-
Gotovina u blagajni	85.910	85.910	-
Depoziti viškova likvidnih sredstava	3,776,938	-	3.776.938
AVR	-	-	-
	3.926.666	149.728	3.776.938
U stranoj valuti			
Obavezna rezerva	922.128	-	922.128
Gotovina u blagajni u stranoj valuti	160.285	160.285	-
	1.082.414	160.285	922.128
<i>Minus: Ispravka vrednosti deviznih računa</i>	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra	5.009.080	1.911.166	3.097.914
U RSD hiljada			
U dinarima			
Tekući i žiro računi	1.130.064	1.130.064	-
Gotovina u blagajni	54.866	54.866	-
Depoziti viškova likvidnih sredstava	-	-	-
Ostala novčana sredstva	-	997.297	(997.297)
AVR	26	26	-
	1.184.956	2.182.253	(997.297)
U stranoj valuti			
Gotovina u blagajni	103.722	103.722	-
Obavezna rezerva	1.058.239	-	1.058.239
	1.161.961	103.722	1.058.239
<i>Minus: Ispravka vrednosti deviznih računa</i>	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra	2.346.917	2.285.975	60.942

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2022.

18. HARTIJE OD VREDNOSTI

U RSD hiljada

	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
Državne obveznice:		
– u dinarima	-	455.473
– u stranoj valuti	354.233	1.190.768
Stanje na dan 31. decembra	<u>354.233</u>	<u>1.646.241</u>

Hartije od vrednosti u iznosu od RSD 354.233 hiljada se odnose na devizne obveznice u EUR sa rokom dospeća do 18. aprila 2023. godine uz kamatnu stopu od 1,78% godišnje.

19. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA

(a) Pregled po vrstama kredita

U RSD hiljada	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
U dinarima		
Potraživanja od Narodne banke Srbije po repo transakcijama	0	-
Ostali plasmani	103	-
	<u>103</u>	<u>-</u>
U stranoj valuti		
Devizni računi	1.601.152	997,297
Ostali depoziti	1.150.233	178,078
	<u>2.751.385</u>	<u>1,175,375</u>
Bruto krediti i potraživanja	<u>2.751.488</u>	<u>1.175.375</u>
<i>Minus: Ispravka vrednosti (Napomena 10(b))</i>	(10.958)	(1.124)
Stanje na dan 31. decembra	<u>2.740.530</u>	<u>1.174.251</u>

Banka na dan 31. decembra 2022. godine nije imala sredstva plasirana u blagajničke zapise Narodne banke Srbije.

Stanje sredstava na deviznim računima kod banaka na dan 31. decembra 2022. godine obuhvata i sredstva na redovnom deviznom računu kod Narodne banke Srbije u iznosu od RSD 957.006 hiljada (31. decembar 2021. godine: RSD 838.441 hiljade).

Ostali depoziti u stranoj valuti u iznosu od RSD 1.150.233 hiljada na dan 31. decembra 2022. godine se najvećim delom odnose na date depozite u RUB (RUB 263.000 hiljada kod PJSC CREDIT BANK OF MOSCOW, RUB 262.000 hiljada kod PJSC TRANSKAPITAL BANK, RUB 109.000 hiljada kod JSC VTB BANK, RUB 107.000 hiljada OJSC ALFA-BANK), garantni depozit od EUR 40 hiljada kod Centralnog registra, depoa i kliringa hartija od vrednosti I na namenski garantni kratkoročni depozit kod Banke Poštanske štedionice od EUR 50.000 hiljada.

19. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA (NASTAVAK)

(b) Ročnost dospeća kredita i potraživanja

Ročnost dospeća kredita i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija, prikazanih u bruto iznosu, prema preostalom roku dospeća, sa stanjem na dan 31. decembra 2022. i 2021. godine, je sledeća:

U RSD hiljada	2022.	2021.
Do 30 dana	2.734.825	166.990
Preko 1 godine	5.705	1.007.261
Stanje na dan 31. decembra	2.740.530	1.174.251

20. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA

(a) Pregled po vrstama korisnika kredita

U RSD hiljada	2022	2021
Kratkoročni krediti u dinarima:		
- Preduzeća	317.255	226.831
- Stanovništvo	12.041	8.669
	329.296	235.500
Dugoročni krediti u dinarima:		
- Preduzeća	898.428	1.225.605
- Stanovništvo	142.986	270.603
	1.041.414	1.496.208
Kratkoročni krediti u stranoj valuti:		
- Preduzeća	567.765	395.318
- Stanovništvo	-	-
	567.765	395.318
Dugoročni krediti u stranoj valuti:		
- Preduzeća	3.099.352	4.505.974
- Stanovništvo	375.821	298.114
	3.475.173	4.804.088
Potraživanja za dospelu kamatu:		
- Preduzeća	44.228	51.831
- Stanovništvo	4.513	4.681
	48.741	56.512
Razgraničena potraživanja za kamatu:		
- Preduzeća	17.278	262
- Stanovništvo	2.835	207
	20.113	469
Odbitne stavke u dinarima - PVR:		
- Preduzeća	(4.612)	(6.951)
- Stanovništvo	(610)	(1.072)
	(5.222)	(8.023)
Bruto krediti i potraživanja	5.477.280	6.980.072
<i>Minus: Ispravka vrednosti (Napomena 10(b))</i>	<i>(326.989)</i>	<i>(520.471)</i>
Stanje na dan 31. decembra	5.150.291	6.459.601

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2022.

20. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (Nastavak)

(b) Pregled po vrstama korisnika kredita (Nastavak)

Na dan 31. decembra 2022. godine ukupni dinarski krediti uključuju i kredite sa valutnom klauzulom u bruto iznosu od RSD 5.477.280 hiljade (31. decembar 2021. godine: RSD 6.980.072 hiljade).

Kratkoročni krediti odobravani su preduzećima za finansiranje poslovnih aktivnosti u oblasti trgovine, prerađivačke industrije, kao i za ostale namene, uz kamatne stope koje su se kretale u rasponu od 3.72% do 6.00% na godišnjem nivou na kredite sa valutnom klauzulom, odnosno u rasponu od 3.50% do 12.00% godišnje na kredite u dinarima.

Kamatna stopa na kratkoročne dinarske kredite stanovništvu kretala se u rasponu od 6.9% do 7.9% godišnje.

Kamatna stopa na dugoročne kredite stanovništvu kretala se u rasponu od 8% do 9% godišnje na gotovinske kredite i refinansirajuće kredite u dinarima.

(c) Struktura plasmana po vrstama kredita

Struktura plasmana komitentima po vrstama kredita, prikazanih u bruto iznosu sa stanjem na dan 31. decembra 2022. i 2021. godine, je sledeća:

U RSD hiljada	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
Prekoračenja po tekućim računima	26.145	20.007
Gotovinski krediti	148.054	303.579
Kreditni za obrtna sredstva	2.686.238	3.442.681
Investicioni krediti	254.612	366.732
Stambeni krediti	375.770	312.683
Ostali krediti	1.986.461	2.534.390
Stanje na dan 31. decembra	<u>5.477.280</u>	<u>6.980.072</u>

Ostali bruto krediti u iznosu od RSD 2.064.307 hiljada na dan 31. decembra 2022. godine (31. decembar 2020. godine: RSD 2.534.390 hiljada) se najvećim delom odnose na kredite date preduzećima za finansiranje poslovnih aktivnosti.

(d) Ročnost dospeća kredita i potraživanja

Ročnost dospeća kredita i potraživanja od komitenata prikazanih u bruto iznosu, prema preostalom roku dospeća, sa stanjem na dan 31. decembra 2022. i 2020. godine, je sledeća:

U RSD hiljada	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
Do 30 dana	337.810	720.612
Od 1 do 3 meseca	146.070	208.407
Od 3 do 12 meseci	465.422	614.611
Preko 1 godine	4.527.978	5.436.442
Stanje na dan 31. decembra	<u>5.477.280</u>	<u>6.980.072</u>

20. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (Nastavak)

(e) Koncentracija kredita i potraživanja po industrijskim delatnostima

Koncentracija kredita i potraživanja od komitenata, prikazanih u bruto iznosu na dan 31. decembra 2022. i 2021. godine značajna je kod sledećih delatnosti:

U RSD hiljada

	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
Prerađivačka industrija	3.054.258	3.024.636
Trgovina	1.167.444	1.302.202
Saobraćaj i skladištenje	352.648	810.631
Stanovništvo	537.587	599.373
Preduzetnici	3	19
Ostalo	365.340	1.243.211
Stanje na dan 31. decembra	<u>5.477.280</u>	<u>6.980.072</u>

21. NEMATERIJALNA IMOVINA

U RSD hiljada

	<u>Licence i softveri</u>	<u>Ukupno</u>
NABAVNA VREDNOST		
1. januar 2021. godine	<u>257.462</u>	<u>257.462</u>
Povećanja u toku godine	6.835	6.835
Stanje na dan		
31. decembra 2022. godine	<u>264.297</u>	<u>264.297</u>
Povećanja u toku godine	23.052	23.052
Stanje na dan		
31. decembra 2022. godine	<u>287.349</u>	<u>287.349</u>
AKUMULIRANA ISPRAVKA VREDNOSTI		
1. januar 2021. godine	<u>205.761</u>	<u>205.761</u>
Amortizacija (Napomena 12)	19.209	19.209
Stanje na dan		
31. decembra 2021. godine	<u>224.970</u>	<u>224.970</u>
Amortizacija (Napomena 12)	15.645	15.645
Stanje na dan		
31. decembra 2022. godine	<u>240.615</u>	<u>240.615</u>
NEOTPISANA VREDNOST NA DAN:		
- 31. decembra 2022. godine	<u>46.734</u>	<u>46.734</u>
- 31. decembra 2021. godine	<u>39.327</u>	<u>39.327</u>

Neotpisanu vrednost nematerijalne imovine na dan 31. decembra 2022. godine čine softveri u iznosu od RSD 33.991 hiljada (31. decembar 2021. godine: RSD 29.604 hiljada) i licence u iznosu od RSD 12.743 hiljada (31. decembar 2021. godine: RSD 9.723 hiljada). Na osnovu procene rukovodstva Banke, nematerijalna imovina na dan 31. decembra 2022. godine nije obezvređena.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2022.

22. NEKRETNINE. POSTROJENJA I OPREMA I INVESTICIONE NEKRETNINE

(a) Nekretnine, postrojenja i oprema

U RSD hiljada

	Oprema	OS u pripremi	Sredstva uzeta u lizing	Ulaganja u tuđa osnovna sredstva	Ukupno
NABAVNA VREDNOST					
1. januar 2021. godine	152.734	-	135.378	37.482	325.594
Povećanja u toku godine	29.467	-	56.461	1.908	87.836
Otuđenja i rashodovanja	(20.963)	-	(32.890)	-	(53.853)
Stanje na dan	161.238	-	158.949	39.390	359.577
31. decembra 2021. godine					
Povećanja u toku godine	1.364	-	12.712	424	14.500
Otuđenja i rashodovanja	(5.695)	-	(23.451)	-	(29.146)
Stanje na dan 31. decembra 2022. godine	156.907	-	148.210	39.814	344.931
AKUMULIRANA ISPRAVKA VREDNOSTI					
1. januar 2021. godine	94.861	-	29.647	34.630	159.138
Amortizacija (Napomena 12)	13.604	-	41.801	899	56.304
Otuđenja i rashodovanja	(19.357)	-	(14.359)	-	(33.716)
Stanje na dan 31. decembra 2021. godine	89.108	-	57.089	35.529	181.726
Amortizacija (Napomena 12)	(3.874)	-	(9.770)	-	(13.644)
Otuđenja i rashodovanja	14.440	-	41.874	1.129	57.443
Stanje na dan 31. decembra 2022. godine	99.674	-	89.193	36.659	225.526
NEOTPISANA VREDNOST NA DAN:					
- 31. decembra 2022. godine	57.233	-	59.017	3.155	119.405
- 31. decembra 2021. godine	72.130	-	101.860	3.861	177.851

Neotpisanu vrednost opreme na dan 31. decembra 2022. godine najvećim delom čine računarska i telekomunikaciona oprema i kancelarijski nameštaj.

Najznačajnije povećanje u okviru nekretnina, postrojenja i opreme odnosi se na priznavanje efekata po osnovu MSFI 16- Lizing

Na osnovu procene rukovodstva Banke, nekretnine, postrojenja i oprema na dan 31. decembra 2022. godine nisu obezvređeni.

(b) Investicione nekretnine

Banka je nepokretnu imovinu stekla kupovinom na drugoj javnoj prodaji u postupku izvršenja protiv izvršnog dužnika "Lemić Group" d.o.o., Beograd u iznosu od RSD 42.192 hiljada. Odlukom Izvršnog odbora br. 226/2021 od dana 22. juna 2021. godine Banka je klasifikovala nepokretnost kao investicionu nekretninu. Procena vrednosti nekretnine izvršena je na dan 14.06.2021. godine. Procenjena vrednost i nepokretnosti iznosi EUR 702.000,00 koja je uvećana za porez na prenos apsolutnih prava (ukupno EUR 719.608.00).

22. NEKRETNINE. POSTROJENJA I OPREMA I INVESTICIONE NEKRETNINE (Nastavak)
(b) Investicione nekretnine (Nastavak)

Banka je Odlukom Upravnog odbora broj UO-674/2022 od dana 28.07.2022. godine odobrila prodaju investicione nekretnine za kupoprodajnu cenu od EUR 650.000,00 prema uslovima određenim Odlukom Izvršnog odbora broj IO-636/2022 dana 09.06.2022. godine. Ugovor je potpisan sa kupcem privrednim drušvom Lemić Inox doo Beograd dana 28.08.2022. godine sa definisnom kupoprodajnom cenom od EUR 650.000,00 sa rokom otplate od 60 meseci. Banka je prodajom investicione nekretnine ostvarila gubitak od 8.167 hiljada dinara

23. STALNA SREDSTVA NAMENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA

U RSD hiljada

	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
Stalna sredstva namenjena prodaji	376.516	376.516
Umanjenje vrednosti sredstava namenjenih prodaji	(141.871)	(56.105)
Stanje na dan 31. decembra	<u>234.645</u>	<u>320.411</u>

Banka je imovinu stečenu na osnovu Ugovora o kupoprodaji nepokretne i pokretne imovine, zaključenim sa pravnim licem FSH "Komponenta" d.o.o. Čuprija - u stečaju kao dužnikom po odobrenom kreditu dospelim za naplatu, Odlukom Izvršnog odbora od 12. aprila 2016. godine klasifikovala kao stalna sredstva namenjena prodaji. Banka je navedenu imovinu oglasila na prodaju.

Banka je na osnovu Ugovora o kupoprodaji nepokretne i pokretne imovine od 31.01.2018. godine na ime sticanja imovinske celine sa pravnim licem FSH "Komponenta" d.o.o. Čuprija - u stečaju, a u vezi prethodno navedene transakcije, kupila pokretnu i nepokretnu imovinu u iznosu od RSD 1.032 hiljada i u 2019. godini se uknjižila kao vlasnik i time uvećala vrednost stalnih sredstava namenjenih prodaji.

Poslednja procena vrednosti nekretnine izvršena je na dan 31.12.2021. godine. Procenjena vrednost iznosi 2.750.000,00 EUR.

Banka je knjigovodstvenu vrednost na dan 31.12.2022. godine svela na prodajnu vrednost i iskazala rashod od RSD 85.766 hiljade (Napomena 14).

Banka je prodala navedenu nepokretnost dana 02.02.2023. godine za vrednost od 2.000.000,00 EUR na četiri jednake rate s tim da je prva rata u iznosu od 500.000,00 EUR legla danom potpisivanja Ugovora. Ugovorom je defisano dospeće poslednje (četvrte rate) dana 31.07.2023. godine.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2022.

24. OSTALA SREDSTVA

U RSD hiljada	2022.	2021.
<i>Ostala potraživanja</i>		
Potraživanja od zaposlenih	3.223	3.226
Dati avansi	68.487	67.057
Potraživanja po osnovu preplaćenih poreza	5	6
Ostala potraživanja	118.570	38.872
	190.285	109.161
<i>Aktivna vremenska razgraničenja</i>		
Razgraničeni unapred plaćeni troškovi - u dinarima	6.969	3.152
	197.254	112.313
Bruto ostala sredstva		
Minus: Ispravka vrednosti (Napomena 10(b))	(13.281)	(17.508)
Minus: Ispravka vrednosti datih avansa	(10.453)	-
Stanje na dan 31.decembra	173.520	94.805

25. DEPOZITI I OSTALE FINANSIJSKE OBAVEZE PREMA BANKAMA, DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCII

U RSD hiljada	2022.	2021.
Transakcioni računi	4.638	3.535
Ostali depoziti	-	-
Razgraničene obaveze za obračunatu kamatu	-	-
	4.638	3.535
U stranoj valuti		
Transakcioni računi	275.366	157.200
Ostali depoziti	-	-
Ostale obaveze	-	1.941
	9.334	159.141
	284.700	159.141
Stanje na dan 31.decembra	289.338	162.676

Transakcioni depoziti banaka i drugih finansijskih organizacija u dinarima na dan 31. decembra 2022. godine se najvećim delom odnose na stanje na deviznom transakcionom računu.

26. DEPOZITI I OSTALE FINANSIJSKE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA

U RSD hiljada	2022.	2021.
U dinarima		
Transakcioni računi	2.670.295	1.481.834
Štedni depoziti	157.639	513.359
Namenski depoziti	52.973	48.098
Ostali depoziti	860.886	20.349
Obaveze po osnovu kamata na kredite, depozite i ostale finansijske obaveze	22	8.129
Razgraničene obaveze za obračunatu kamatu	2.602	-
	3.744.417	2.071.769
U stranoj valuti		
Transakcioni računi	3.920.272	3.410.662
Štedni depoziti	3.198.024	4.303.215
Namenski depoziti	155.215	100.946
Ostali depoziti	136.140	150.438
Primljeni krediti	-	-
Ostale finansijske obaveze	73.296	98.384
Obaveze po osnovu kamata na kredite, depozite i ostale finansijske obaveze	4	-
Razgraničene obaveze za obračunatu kamatu	5.571	8.532
	7.488.522	8.072.177
Stanje na dan 31.decembra	11.232.939	10.143.946

Na oročene depozite komitenata u dinarima i u stranoj valuti Banka plaća kamatu u rasponu od 0,50% do 2,25% na godišnjem nivou, u zavisnosti od perioda oročavanja sredstava i valute.

Banka ne plaća kamatu za štedne *a vista* depozite u dinarima, kao ni za *a vista* štedne depozite u USD i *a vista* depozite u EUR.

Na kratkoročne depozite stanovništva u dinarima Banka plaća kamatu u rasponu od 1.00% do 4,00% na godišnjem nivou, u zavisnosti od perioda oročavanja sredstava.

Kamatna stopa na kratkoročne depozite stanovništva u stranoj valuti iznosi od 0,30% do 2,20% godišnje, u zavisnosti od perioda oročavanja i valute.

Dugoročni depoziti stanovništva u stranoj valuti deponovani su po kamatnim stopama od 2,30% do 3,00% na godišnjem nivou za EUR, u zavisnosti od perioda oročavanja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2022.

27. SUBORDINIRANE OBAVEZE

U RSD hiljada	2022.	2021.
Subordinirane obaveze u stranoj valuti	119.350	108.615
Stanje na dan 31. decembra	119.350	108.615

Subordinirane obaveze u iznosu od RSD 119.350 hiljada na dan 31. decembra 2022. godine se odnose na subordinirani kredit u iznosu od RUB 78.000.000. Kredit je inicijalno dobijen od ranije matične banke VTB Bank OAD, Sankt Peterburg. Glavnica kredita se otplaćuje odjednom u celini, po isteku 7 godina od datuma povlačenja sredstava kredita. Kamatna stopa po ovom kreditu iznosi 11,15% na godišnjem nivou (odnosno 12,38% godišnje sa uključenim porezom po odbitku). Sredstva po ovom kreditu povučena su u celini dana 28. decembra 2017. godine. Aneksom br. 1 od 26. juna 2018. godine Ugovora o subordiniranom kreditu od 27. decembra 2016. godine koji su potpisali VTB Bank OAD, Sankt Petrburg i VTB Banka a.d. Beograd, dato je pravo VTB Bank OAD, Sankt Petrburg da može po uslovima i na način propisan relevantnim propisima Republike Srbije ustupiti ili na drugi način preneti svoja prava po ovom ugovoru. Ugovorom o ustupanju potraživanja od 2. jula 2018. godine VTB Bank OAD, Sankt Petrburg je ustupila sva prava iz ugovora po ovom subordiniranom kreditu novom akcionaru "AZRSINVEST" d.o.o. Beograd, koji je u procesu prodaje VTB Banke a.d. Beograd postao jedini vlasnik Banke sa izmenjenim nazivom - API Bank a.d. Beograd.

28. REZERVISANJA

U RSD hiljada	2022.	2021.
Rezervisanja za kreditno rizične vanbilansne stavke (a)	563	2.120
Rezervisanja za primanja zaposlenih po osnovu naknada za odlazak u penziju (b)	12.653	11.624
Rezervisanja za sudske sporove (c)	12.424	12.261
Stanje na dan 31. decembra	25.640	26.005

- (a) Prema internoj politici Banke, rezervisanja za kreditno rizične vanbilansne stavke (garancije, avale, akreditive, obaveze za nepovučene kredite i drugo) vrše se po angažovanjima Banke gde je verovatan odliv sredstava za izmirenje preuzetih obaveza, a istovremeno postoji dokaz o potvrdi te verovatnoće.

Dokazi na osnovu kojih Banka vrši pojedinačnu procenu obezvređenja su: isplate po računima Banke po preuzetim obavezama po garancijama, avalima i drugim stavkama i da je komitent po kriterijumima za klasifikaciju Banke klasifikovan u kategorije G i D. Pojedinačno procenjivanje obezvređenja, po vanbilansnim stavkama, vrši se na isti način kao i za potraživanja bilansne aktive.

Za potencijalne obaveze kod kojih se ne očekuje odliv sredstava Banke, kao i kod kojih se proceni da će u slučaju odliva sredstava potraživanja biti naplativa u punom iznosu, Banka ne vrši rezervisanje.

Takođe, Banka ne obračunava rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama (nepovučene kreditne linije) za sve neiskorišćene preuzete obaveze kod kojih je ugovorena mogućnost Banke da usled pogoršanja finansijskog stanja klijenta može otkazati ugovor o kreditu.

28. REZERVISANJA (Nastavak)

Prilikom utvrđivanja sadašnje vrednosti očekivanih odliva korišćena je diskontna stopa od 6,8%, pretpostavka prosečnog godišnjeg rasta zarada od 11,0%, godišnje, stopa fluktuacije zaposlenih od 4,0% i stopa invalidnosti od 0,1% godišnje

- (b) Rezervisanja za primanja zaposlenih po osnovu naknada za odlazak u penziju formirana su na bazi izveštaja nezavisnog aktuara sa stanjem na dan 31. decembra 2022. godine i ista su iskazana u iznosu sadašnje vrednosti očekivanih budućih isplata.
- (c) Banka je formirala rezervisanje za sudske sporove u kojima se javlja kao tužena strana, a za koje se prema proceni Sektora pravnih poslova očekuje negativan ishod (Napomena 38(b)).

Promene na računima rezervisanja u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

U RSD hiljada	2022.	2021.
Rezervisanja za kreditno rizične vanbilansne stavke (Napomena 10(b))		
<i>Stanje na dan 1. januara</i>	2.120	1.247
Rezervisanja u toku godine	1.666	2.142
Ukidanje rezervisanja	(3.223)	(1.258)
Kursne razlike i ostale promene	-	-
	563	2.131
Rezervisanja za primanja zaposlenih po osnovu naknada za odlazak u penziju		
<i>Stanje na dan 1. januara</i>	11.614	11.309
Rezervisanja u toku godine (Napomena 11)	1.455	304
Isplate u toku godine na teret rezervisanja	(416)	-
	12.653	11.613
Rezervisanja za sudske sporove		
<i>Stanje na dan 1. januara</i>	12.261	5.763
Rezervisanja u toku godine	2.253	6.498
Isplate po osnovu izgubljenog sudskog spora	(2.090)	
	12.424	12.261
Stanje na dan 31. decembra	25.640	26.005

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2022.

29. OSTALE OBAVEZE

U RSD hiljada	2022.	2021.
Obaveze prema dobavljačima	20.105	11.758
Obaveze za porez na dodatu vrednost		833
Obaveze za ostale poreze i doprinose	3.494	95
Razgraničene obaveze za ostale obračunate rashode	5.828	3.652
Razgraničeni ostali prihodi	14.575	14.018
Obaveze prema zaposlenima	11.485	11.966
Obaveze po osnovu zakupa u skladu sa IFRS 16	59.984	102.905
Ostale obaveze	57.676	15.101
Stanje na dan 31.decembra	173.146	160.328

Ostale obaveze u iznosu od RSD 57.676 hiljada na dan 31. decembra 2022. godine se najvećim delom odnose na obaveze u obračunu u dinarima (za uplate fizičkih i pravnih lica i manji deo na obaveze u stranoj valuti).

30 KAPITAL

U RSD hiljada	2022.	2021.
Akcijski kapital - obične akcije	4.632.407	4.632.407
Rezerve	2.053	7.059
Akumulirani gubitak	(2.898.914)	(2.699.985)
Dobitak/(gubitak) tekuće godine	264.306	(198.927)
Stanje na dan 31.decembra	1.999.852	1.740.554

U 2018. godini došlo je do promene akcionara Banke, kao što je obelodanjeno u Napomeni 1. Privredno društvo registrovano u Srbiji - "AZRS INVEST" d.o.o., Beograd postalo je vlasnik Banke, tako da je na dan 31. decembra 2022. godine ono jedini akcionar sa učešćem od 100% u akcijskom kapitalu Banke. Krajnji vlasnik "AZRS INVEST" d.o.o. Beograd, a time i Banke je fizičko lice - Andrey Zakharovich Shlyakhovoy.

Na dan 31. decembra 2022. godine, upisani i uplaćeni akcijski kapital Banke se sastoji od 9.264.813 komada običnih akcija (31. decembar 2021. godine: 9.264.813 komada običnih akcija), pojedinačne nominalne vrednosti od RSD 500.

Rezerve u iznosu od RSD 2.053 hiljada na dan 31. decembra 2022. godine čine pozitivni efekti promene vrednosti dužničkih hartija od vrednosti koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat.

31. VANBILANSNE POZICIJE

U RSD hiljada	2022.	2021.
Garancije i ostale preuzete buduće obaveze (a)	1.633.143	1.828.137
Druge vanbilansne pozicije (b)	8.619.418	11.254.220
Stanje na dan 31.decembra	10.252.561	13.082.357

(a) Garancije i ostale preuzete buduće obaveze

U RSD hiljada	2022.	2021.
Plative garancije:		
- u dinarima	364.763	644.856
- u stranoj valuti	123.377	-
	488.140	644.856
Činidbene garancije:		
- u dinarima	293.765	1.183.281
- u stranoj valuti	815.239	-
	1.145.003	1.183.281
HOV za obezbedjenje obaveza koju je banka dala u zalogu NBS-u :		
- u dinarima	-	-
Ukupno garancije i ostale preuzete obaveze	1.633.143	1.828.137
Swap transakcije i kupovina deviza za dinare	-	-
Preuzete neopozive obaveze	-	64.669
Stanje na dan 31. decembra	1.633.143	1.892.806

Banka vrši rezervisanja za potencijalne gubitke po kreditno rizičnim vanbilansnim stavkama shodno računovodstvenoj politici obelodanjenoj u Napomeni 28(a) uz finansijske izveštaje.

Na dan 31. decembra 2022. godine, Banka nije imala preuzete neopozive obaveze koje se odnose na garantnu šemu RS.

(b) Druge vanbilansne pozicije

U RSD	2022.	2021.
Loro garancije	150.665	2.686.628
Preuzete opozive obaveze	798.943	1.189.004
Materijalna sredstva obezbeđenja, hipoteke i zaloge	5.063.074	5.213.762
Računovodstveni otpis	1.961.783	1.453.296
Ostale vanbilansne pozicije	644.952	711.530
Stanje na dan 31.decembra	8.619.418	11.254.220

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2022.

31. VANBILANSNE POZICIJE (Nastavak)

(b) Druge vanbilansne pozicije (Nastavak)

Preuzete opozive obaveze u iznosu od RSD 798.890 hiljade na dan 31. decembra 2021. godine se najvećim delom odnose na dugoročne okvirne linije odobrene privrednim društvima.

U okviru pozicije materijalnih sredstava obezbeđenja, hipoteka i zaloga evidentirana su sva sredstva obezbeđenja koje Banka ima po osnovu datih kredita (ne samo hipoteke prvog reda).

Banka je dan 31. decembra 2022. godine na osnovu Odluke Narodne banke Srbije o računovodstvenom otpisu bilansne aktive banke od 10. avgusta 2017. godine, sa primenom od 30. septembra 2017. godine, izvršila prenos problematičnih kredita, u slučajevima gde je obezvređenje tih kredita evidentirano u korist ispravke vrednosti 100% njihove bruto knjigovodstvene vrednosti, iz bilansne aktive u vanbilansnu evidenciju, iz bilansne aktive u vanbilansnu evidenciju u iznosu od RSD 1.453 hiljada (31. decembar 2020. godine: RSD 13 hiljada (Napomena 10(b))). Banka je na dan 31.12.2022. godine formirala dodatnu ispravku vrednosti problematičnih kredita u iznosu od RSD 230.786 hiljada (Napomena 10(b)).

Ostale vanbilansne pozicije u 2022. godini obuhvataju evidentirana prava Banke na preostali deo nepokretne imovine po osnovu Ugovora o otkupu potraživanja sa Erste Bank a.d. Novi Sad.

32. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA

U svom redovnom poslovanju Banka ostvaruje poslovne transakcije sa svojim akcionarom i drugim povezanim stranama koje su navedene u tabelama koje slede. Transakcije sa povezanim licima se obavljaju po uobičajenim tržišnim uslovima.

Povezana lica Banke do 26. jula 2018. godine činile su članice grupe kojoj je Banka pripadala - VTB Grupa, a od tog datuma privredno društvo "AZRS INVEST" d.o.o. Beograd.

Centralni registar hartija od vrednosti je dana 26. jula 2018. godine sproveo promenu vlasništva nad 100% akcija VTB Banke a.d. Beograd, tako da je jedini vlasnik akcija Banke postalo privredno društvo "AZRS INVEST" d.o.o. Beograd, matični broj 20988592. Promena vlasništva je izvršena na osnovu prethodne saglasnosti Narodne banke Srbije, Rešenjem G 2182 od 22. marta 2018. godine. Izmenama Statuta i Osnivačkog akta, kao i Odluke Skupštine akcionara od 24. septembra 2018. godine utvrđeno je novo poslovno ime - API Bank a.d. Beograd.

Lica povezana sa Bankom obuhvataju lica koja mogu da vrše značajan uticaj pri donošenju finansijskih i poslovnih odluka Banke. Lica povezana s Bankom obuhvataju članove organa upravljanja, Upravnog i Izvršnog odbora Banke, njihove bliske rođake, kompanije koje oni poseduju ili kontrolišu, kao i kompanije na čije finansijske i poslovne odluke isti mogu da utiču.

- (a) Stanja **potraživanja i obaveza** na dan 31. decembra 2022. i 2021. godine proistekla iz transakcija sa akcionarom i drugim povezanim stranama sa Bankom prikazano je u sledećoj tabeli:

32. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA (Nastavak)

U RSD hiljada	2022.	2021.
Plasmani bankama:		
Nostro računi	-	-
Ostali plasmani	-	-
Kredit:	-	-
Kredit odobreni rukovodstvu Banke	-	-
Minus: Ispravka vrednosti	-	-
	-	-
Ukupno	-	-
Primljeni depoziti i kredit:		
Transakcioni depoziti akcionara	9.947	5.706
Subordinirani kredit od akcionara	119.350	108.615
Depoziti fizičkih lica povezanih s Bankom u smislu zakona kojim se uređuju banke	-	-
Stanje na dan 31. decembra	129.297	114.321

- (a) Sumarni prikaz transakcija sa povezanim licem AZRS INVEST d.o.o. Beograd u 2022. i 2021. godini dat je u sledećoj tabeli:

U RSD hiljada	2022	2021
Prihodi	306,460	74
Rashodi	329,042	12,216
Potraživanja	-	7
Obaveze	-	12,135
Kapital	4.632.407	4.632.407

- (b) Zarade i ostala primanja članova Izvršnog odbora i drugog ključnog rukovodećeg osoblja Banke (iskazane u bruto iznosu) u toku 2022. i 2021. godine. prikazana su u sledećoj tabeli:

U RSD hiljada	2022.	2021.
Članovi Izvršnog odbora	36.519	49.480
Članovi Upravnog odbora	37.442	36.343
Direktori sektora	44.532	59.529
Član odbora za reviziju	1.762	1.703
Stanje na dan 31. decembra	120.255	147.055

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2022.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA

Rizik je karakterističan za bankarsko poslovanje, ali se njime upravlja posredstvom procesa neprekidnog identifikovanja, merenja i praćenja, uspostavljanja ograničenja rizika i primenom drugih kontrola.

Banka je po prirodi svoje delatnosti izložena sledećim najznačajnijim vrstama rizika: kreditnom riziku, riziku likvidnosti, kamatnom riziku i tržišnom riziku (koji obuhvata devizni rizik i ostale tržišne rizike).

Banka je takođe izložena uticaju operativnog rizika (koji obuhvata i pravni rizik, rizike po osnovu uvođenja novih proizvoda, aktivnosti, procesa i sistema, kao i rizik poveravanja aktivnosti trećim licima, tj, eksternalizacije - *outsourcing* i rizik informacionog sistema), kamatnog rizika u bankarskoj knjizi, rizika izloženosti Banke prema jednom licu, ili grupi povezanih lica, rizika ulaganja Banke u druga pravna lica i osnovna sredstva, kao i rizika koji se odnose na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena i rizika prevmene otplate, a koje Banka kontinuirano prati.

Upravni odbor i Izvršni odbor su odgovorni za sveobuhvatni pristup upravljanja rizicima, kao i za odobravanje strategije i principa upravljanja rizicima, Pored toga, Banka je uspostavila odvojena nezavisna tela odgovorna za upravljanje i praćenje rizika.

Organi Banke nadležni za upravljanje rizikom permanentno prate promene u zakonskoj regulativi, analiziraju njihov uticaj na visinu rizika na nivou Banke i preduzimaju mere na usaglašavanju poslovanja i procedura sa novim propisima u okvirima kontrolisanog rizika.

Sektor upravljanja rizicima

U cilju uspostavljanja jedinstvenog sistema upravljanja rizicima i obezbeđenja funkcionalne i organizacione odvojenosti aktivnosti upravljanja rizicima od redovnih poslovnih aktivnosti, Banka je formirala Sektor upravljanja rizicima.

U delokrugu ovog sektora je upravljanje rizikom likvidnosti Banke, deviznim i ostalim tržišnim rizicima, kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi, upravljanje rizikom izloženosti Banke prema licu ili grupi povezanih lica, rizikom ulaganja Banke u druga pravna lica i u osnovna sredstva, rizikom izloženosti ka zemlji porekla lica prema kome je Banka izložena, operativnim rizicima i razvoj internih metodologija za procenu, merenje i upravljanje rizicima kojima je Banka izložena u svom poslovanju.

U delokrugu ovog sektora je i upravljanje kreditnim rizikom Banke i davanje preporuka za izloženosti Banke koje su pod uticajem dejstva kreditnog rizika, kao i praćenje i naplata nekvalitetne aktive, odnosno loše aktive u okviru odeljenja za rad sa nestandardnom aktivom.

Sektor sredstava i likvidnosti i Odbor za upravljanje aktivom i pasivom

Sektor sredstava i likvidnosti je odgovoran za upravljanje aktivom i obavezama Banke, kao i sveukupnom finansijskom strukturom, Pored toga, ovaj sektor je odgovoran za finansiranje i likvidnost Banke, Odbor za upravljanje aktivom i pasivom je odgovoran za praćenje rizika likvidnosti i upravljanje rizikom likvidnosti Banke.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)**Unutrašnja revizija**

Proces upravljanja rizicima u Banci se kontroliše najmanje jednom godišnje od strane unutrašnje revizije, koja ispituje adekvatnost procedura, kao i usaglašenost Banke sa usvojenim procedurama, Unutrašnja revizija razmatra rezultate svog rada sa rukovodstvom Banke i izveštava Odbor za reviziju o svojim nalazima i preporukama.

Upravljanje rizicima i sistemi izveštavanja

Rizici Banke se mere korišćenjem metoda koji odražava kako očekivane gubitke koji mogu nastati u normalnim okolnostima tako i neočekivane gubitke, koji predstavljaju procenu krajnjih gubitaka zasnovanu na statističkim modelima, Modeli koriste verovatnoću izvedenu na osnovu istorijskih podataka, prilagođenu tako da odražava trenutno ekonomsko okruženje, Banka takođe koristi metod najgorih scenarija koji se mogu desiti kao posledica dešavanja ekstremnih događaja za koje postoji mala verovatnoća da se dese.

Praćenje i kontrola rizika je prvenstveno zasnovano na uspostavljanju limita, Ovi limiti odražavaju poslovnu strategiju i tržišno okruženje Banke, kao i nivo rizika koji je Banka spremna da prihvati, Pored toga, Banka prati i meri kapacitet prihvatljivog nivoa izloženosti rizicima uzimajući u obzir ukupnu izloženost svim tipovima rizika i aktivnostima.

Sakupljene informacije iz svih poslovnih aktivnosti se ispituju i obrađuju da bi se identifikovali, analizirali i kontrolisali novi rizici, Ove informacije se prezentuju i objašnjavaju Upravnom odboru, Izvršnom odboru, Sektoru upravljanja rizicima i rukovodiocima svih poslovnih jedinica, Izveštaji sadrže ukupnu kreditnu izloženost, prognozu plasmana, odstupanja od postavljenih limita, merenje tržišnog rizika, racija likvidnosti i promene profila rizika.

Rukovodstvo Banke kvartalno ocenjuje adekvatnost ispravki vrednosti plasmana, Odboru za reviziju se kvartalno dostavlja opsežan izveštaj o rizicima koji sadrži sve neophodne informacije za ocenu i izvođenje zaključaka o rizicima kojima je Banka izložena.

Za svaki nivo u Banci sastavljaju se posebni izveštaji o upravljanju rizicima, kako bi se obezbedilo da sve poslovne jedinice imaju pristup opširnim, neophodnim i ažurnim informacijama.

33.1. Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neizvršavanja obaveza dužnika prema Banci.

Kreditni rizik Banke uslovljen je kreditnom sposobnošću dužnika, njegovom urednošću u izvršavanju obaveza prema Banci, kao i kvalitetom instrumenata obezbeđenja naplate potraživanja Banke, a identifikuje se, meri, procenjuje i prati u skladu sa internom regulativom za upravljanje kreditnim rizikom, kao i odlukama kojima se uređuju klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki Banke, odnosno adekvatnost kapitala.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2022.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)**33.1. Kreditni rizik (Nastavak)**

Politikom za upravljanje rizicima, procedurama za upravljanje kreditnim rizikom i procedurama za odobravanje, puštanje i naplatu plasmana definiše se proces upravljanja kreditnim rizikom pojedinačnih plasmana i rizika na nivou portfolija, odnosno postupci identifikovanja, merenja i praćenja (kontrole) plasmana, a posebno onih sa povišenim nivoom rizika, Banka se, u skladu sa navedenim procedurama, angažuje kod korisnika koji imaju odgovarajući bonitet i za koje se procenom utvrdi da je nivo rizika prihvatljiv imajući u vidu odnos i povezanost kategorija rizika i profitabilnosti.

Banka kontroliše i upravlja kreditnim rizikom uspostavljanjem limita, kojima definiše nivo rizika koji je voljna da prihvati na nivou pojedinačnih komitenata, geografskih područja i industrija, kao i kroz praćenje izloženosti tim rizicima, Izloženost riziku se kontinuirano prati putem periodičnih procena mogućnosti dužnika da izvršavaju obaveze prema Banci i drugim poveriocima.

Banka je uspostavila proces praćenja kvaliteta kredita da bi obezbedila blagovremenu identifikaciju potencijalnih promena u kreditnoj sposobnosti komitenata, uključujući redovnu kontrolu sredstava obezbeđenja.

Limiti u odnosu na komitente se utvrđuju korišćenjem sistema klasifikacije kreditnog rizika, koji svakog komitenta klasifikuje prema određenom kreditnom rang, kao i prema internoj metodologiji koja definiše nivo izloženosti koji je Banka spremna da prihvati prema pojedinačnom dužniku ili grupi povezanih lica, Klasifikacija komitenata je predmet redovnog sagledavanja, Proces praćenja kvaliteta kredita omogućava Banci da proceni potencijalne gubitke kao rezultat rizika kojima je izložena i da preduzme korektivne mere.

Donošenje odluka o izlaganju kreditnom riziku je prema politici Banke centralizovano i koncentrisano u okviru Kreditnog odbora za privredu i stanovništvo, Odluka Kreditnog odbora se donosi po razmatranju predloga koji je dat od strane nadležnih sektora uključenih u kreditni proces i Sektora upravljanja rizicima.

Uslovi odobrenja svakog plasmana privredi se određuju individualno, a u zavisnosti od vrste klijenta, namene za koju se plasman odobrava, procenjene kreditne sposobnosti, ponuđenog obezbeđenja kao i od trenutne situacije na tržištu, Uslovi obezbeđenja koji prate svaki plasman su takođe opredeljeni analizom boniteta klijenta, vrstom izloženosti kreditnom riziku, ročnošću plasmana kao i samim iznosom, Svi plasmani Banke se zasnivaju na relevantnim odobrenjima, koja određuju odredbe i ostale uslove njihove implementacije.

Izveštavanje o kreditnom riziku vrši se na kontinuiranoj osnovi na nivou ukupnog portfolija Banke kao i na nivou pojedinačnog klijenta, U skladu sa zahtevima akcionara, izveštavanje o kreditnom riziku se vrši na mesečnoj osnovi kada se daje pregled portfolija, kašnjenja, kretanje ispravki vrednosti i rezervisanja i kapitala Banke.

Banka procenjuje obezvređenje finansijskih sredstava na način opisan u Napomeni 2.1(a) MSFI 9 "Finansijski instrumenti": Obezvređenje - finansijska sredstva i ugovorna sredstva.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

Rizici srodni kreditnom riziku

Banka izdaje garancije i akreditive svojim komitentima, po osnovu kojih Banka ima potencijalnu obavezu da izvrši plaćanje u korist trećih lica, Na ovaj način Banka se izlaže rizicima srodnim kreditnom riziku, koji se mogu prevazići kontrolnim procesima i procedurama koje se koriste za ublažavanje kreditnog rizika.

33.1. Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neizvršavanja obaveza dužnika prema Banci.

Kreditni rizik Banke uslovljen je kreditnom sposobnošću dužnika, njegovom urednošću u izvršavanju obaveza prema Banci, kao i kvalitetom instrumenata obezbeđenja naplate potraživanja Banke, a identifikuje se, meri, procenjuje i prati u skladu sa internom regulativom za upravljanje kreditnim rizikom, kao i odlukama kojima se uređuju klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki Banke, odnosno adekvatnost kapitala.

Politikom za upravljanje rizicima, procedurama za upravljanje kreditnim rizikom i procedurama za odobravanje, puštanje i naplatu plasmana definiše se proces upravljanja kreditnim rizikom pojedinačnih plasmana i rizika na nivou portfolija, odnosno postupci identifikovanja, merenja i praćenja (kontrole) plasmana, a posebno onih sa povišenim nivoom rizika, Banka se, u skladu sa navedenim procedurama, angažuje kod korisnika koji imaju odgovarajući bonitet i za koje se procenom utvrdi da je nivo rizika prihvatljiv imajući u vidu odnos i povezanost kategorija rizika i profitabilnosti.

Banka kontroliše i upravlja kreditnim rizikom uspostavljanjem limita, kojima definiše nivo rizika koji je voljna da prihvati na nivou pojedinačnih komitenata, geografskih područja i industrija, kao i kroz praćenje izloženosti tim rizicima, Izloženost riziku se kontinuirano prati putem periodičnih procena mogućnosti dužnika da izvršavaju obaveze prema Banci i drugim poveriocima.

Banka je uspostavila proces praćenja kvaliteta kredita da bi obezbedila blagovremenu identifikaciju potencijalnih promena u kreditnoj sposobnosti komitenata, uključujući redovnu kontrolu sredstava obezbeđenja.

Limiti u odnosu na komitente se utvrđuju korišćenjem sistema klasifikacije kreditnog rizika, koji svakog komitenta klasifikuje prema određenom kreditnom rangu, kao i prema internoj metodologiji koja definiše nivo izloženosti koji je Banka spremna da prihvati prema pojedinačnom dužniku ili grupi povezanih lica, Klasifikacija komitenata je predmet redovnog sagledavanja, Proces praćenja kvaliteta kredita omogućava Banci da proceni potencijalne gubitke kao rezultat rizika kojima je izložena i da preduzme korektivne mere.

Donošenje odluka o izlaganju kreditnom riziku je prema politici Banke centralizovano i koncentrisano u okviru Kreditnog odbora za privredu i stanovništvo, Odluka Kreditnog odbora se donosi po razmatranju predloga koji je dat od strane nadležnih sektora uključenih u kreditni proces i Sektora upravljanja rizicima.

Uslovi odobrenja svakog plasmana privredi se određuju individualno, a u zavisnosti od vrste klijenta, namene za koju se plasman odobrava, procenjene kreditne sposobnosti, ponuđenog obezbeđenja kao i od trenutne situacije na tržištu, Uslovi obezbeđenja koji prate svaki plasman su takođe opredeljeni analizom boniteta klijenta, vrstom izloženosti kreditnom riziku, ročnošću plasmana kao i samim iznosom, Svi plasmani Banke se zasnivaju na relevantnim odobrenjima, koja određuju odredbe i ostale uslove njihove implementacije.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2022.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

33.1. Kreditni rizik (Nastavak)

Izveštavanje o kreditnom riziku vrši se na kontinuiranoj osnovi na nivou ukupnog portfolija Banke kao i na nivou pojedinačnog klijenta, U skladu sa zahtevima akcionara, izveštavanje o kreditnom riziku se vrši na mesečnoj osnovi kada se daje pregled portfolija, kašnjenja, kretanje ispravki vrednosti i rezervisanja i kapitala Banke.

Banka procenjuje obezvređenje finansijskih sredstava na način opisan u Napomeni 2.1(a) MSFI 9 "Finansijski instrumenti": Obezvređenje - finansijska sredstva i ugovorna sredstva.

Rizici srodni kreditnom riziku

Banka izdaje garancije i akreditive svojim komitentima, po osnovu kojih Banka ima potencijalnu obavezu da izvrši plaćanje u korist trećih lica, Na ovaj način Banka se izlaže rizicima srodnim kreditnom riziku, koji se mogu prevazići kontrolnim procesima i procedurama koje se koriste za ublažavanje kreditnog rizika.

Derivativni finansijski instrumenti

Kreditni rizik koji je proistekao iz derivativnih finansijskih instrumenata je, u svakom trenutku, ograničen na one instrumente sa pozitivnom fer vrednošću koji su evidentirani u bilansu stanja, Kreditni rizik derivata se limitira utvrđivanjem maksimalno moguće fer vrednosti ukupnog portfolija derivata kao i maksimalno mogućom pozitivnom fer vrednošću svake pojedinačne transakcije, Banka nije izložena ovom riziku, s obzirom na to da nema značajnijih derivativnih finansijskih instrumenata.

(a) Maksimalna izloženost kreditnom riziku po bilansnim i vanbilansnim stavkama

Pregled maksimalnih izloženosti kreditnom riziku, prikazan u bruto iznosu, bez uzimanja u obzir sredstava obezbeđenja na dan 31. decembra 2022. i 2021. godine dat je u narednoj tabeli:

	31.12.2022.	31.12.2021.
	Bruto	Bruto
	maksimalna	maksimalna
	izloženost	izloženost
U RSD hiljada		
Izloženost - bilansne stavke		
Hartije od vrednosti*	354.233	1.646.241
Kreditni i potraživanja od banaka i DFO	2.751.488	1.174.251
Kreditni i potraživanja od komitenata	5.477.280	6.452.015
Ostala sredstva	197.254	94.805
<i>Ukupno bilansne stavke</i>	8.780.255	9.367.312
Izloženost - vanbilansne stavke		
Plative garancije	488.140	644.856
Činidbene garancije	1.145.003	1.183.280
Nepokriveni akreditivi	-	-
Neiskorišćene preuzete obaveze	798.943	1.189.004
<i>Ukupno vanbilansne stavke</i>	2.432.086	3.017.140
Ukupno	11.212.341	12.384.452

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

(a) Maksimalna izloženost kreditnom riziku po bilansnim i vanbilansnim stavkama (Nastavak)

Hartije od vrednosti na dan 31. decembra 2022. godine se u celini odnose na državne obveznice, i sa stanovišta Banke ne predstavljaju rizične bilansne stavke, te su shodno tome isključena iz daljih analiza izloženosti Banke kreditnom riziku (odnosno rizičnih plasmana) datih u narednim tabelama.

Kao što je prikazano u prethodnoj tabeli, na dan 31. decembra 2022. godine 48,85% maksimalne izloženosti kreditnom riziku odnosi se na kredite i potraživanja od komitenata (31. decembar 2021. godine: 52,10%), 7,13% na neiskorišćene preuzete obaveze (31. decembar 2021. godine: 9,60%) i 24,54% na kredite i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija (31. decembar 2021. godine: 9,48%).

U narednoj tabeli prikazane su bilansne i vanbilansne izloženosti raspoređene u nivoe kreditnog rizika - 1. 2 i 3.

U hiljadama RSD	31.12.2022.		
	Bruto izloženost	Ispravka vrednosti i rezervisanja	Neto izloženost
Krediti i potraživanja od banaka i drugih			
finansijskih organizacija	2.751.488	(10.958)	2.740.530
Redovni plasmani			
Nivo 1	2.751.488	(10.958)	2.740.530
Krediti i potraživanja od komitenata i ostala sredstva	5.126.741	(71.284)	5.055.456
Redovni plasmani			
Nivo 1	4.791.048	(51.693)	4.739.355
Nivo 2	335.692	(19.591)	316.101
Problematični plasmani - Nivo 3	547.793	(279.440)	268.354
Grupno procenjeni	9.696	(5.263)	4.433
Pojedinačno procenjeni	538.097	(274.177)	263.921
Hartije od vrednosti - Nivo 1*	354.233	-	354.233
Ukupno bilansne izloženosti	8.780.255	(361.682)	8.418.573
Vanbilansne izloženosti	2.424.808	(546)	2.424.262
Redovni plasmani			
Nivo 1	2.342.749	(489)	2.342.261
Nivo 2	82.059	(58)	82.001
Plasmani u statusu neizmirenja obaveza - Nivo 3	7.278	(16)	7.262
Grupno procenjeni	7.278	(16)	7.262
Pojedinačno procenjeni	-	-	-
Ukupno vanbilansne izloženosti	2.432.086	(563)	2.431.524

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2022.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

33.1. Kreditni rizik (Nastavak)

(a) Maksimalna izloženost kreditnom riziku po bilansnim i vanbilansnim stavkama (Nastavak)

* *Ispravka vrednosti dužničkih hartija od vrednosti u iznosu od RSD 243 hiljade na dan 31. decembra 2022. godine evidentirana je preko rezervi po osnovu hartija od vrednosti koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat u okviru kapitala. a ne kao odbitna stavka od ovih finansijskih sredstava.*

Koncentracijom rizika Banka upravlja postavljanjem limita u odnosu na pojedinačne komitente, geografska područja i industrije, Kako bi izbegla prekomernu koncentraciju rizika, politike i procedure Banke sadrže specifične smernice za razvoj i očuvanje diversifikovanog portfolia, Shodno tome, Banka kontroliše i upravlja identifikovanim koncentracijama kreditnog rizika.

Koncentracija kredita datih komitentima po industrijskim delatnostima sa stanjem na dan 31. decembra 2022. i 2021. godine prikazana je u Napomeni 20(d).

Struktura kreditne izloženosti Banke, iskazane po bruto knjigovodstvenoj vrednosti **ukupnih rizičnih plasmana** sa stanjem na dan 31. decembra 2022. godine, grupisana prema geografskim sektorima, data je u narednoj tabeli:

	U RSD hiljada			
	<u>Srbija</u>	<u>Evropa</u>	<u>Ostalo</u>	<u>Ukupno</u>
Kreditni i potraživanja:				
- Banke i finansijske institucije	1.023.110	116.970	1.600.450	2.740.530
- Preduzeća	4.593.798	34.427	21	4.628.247
- Stanovništvo/fizička lica	394.257	44.650	83.134	522.041
- Preduzetnici	3	-	-	3
Garancije i ostale preuzete obaveze	2.431.524	-	-	2.431.524
Stanje na dan				
31. decembra 2022. godine	<u>8.442.692</u>	<u>196.048</u>	<u>1.683.605</u>	<u>10.322.345</u>
Stanje na dan				
31. decembra 2021. godine	<u>10.295.212</u>	<u>234.180</u>	<u>58.192</u>	<u>10.587.584</u>

Analiza izloženosti Banke kreditnom riziku, po industrijskim sektorima, pre i nakon obezvređenja finansijskih sredstava i rezervisanja za rizike, na dan 31. decembra 2022. i 2021. godine prikazana je u sledećoj tabeli:

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

33.1. Kreditni rizik (Nastavak)

(a) Maksimalna izloženost kreditnom riziku po bilansnim i vanbilansnim stavkama (Nastavak)

	U RSD hiljada			
	Bruto maksimalna izloženost 2022.	Neto maksimalna izloženost 2022.	Bruto maksimalna izloženost 2021.	Neto maksimalna izloženost 2021.
Prerađivačka industrija	3.054.258	2.832.626	3.024.636	2.858.866
Saobraćaj i skladištenje	352.648	343.873	810.631	804.585
Trgovina	1.167.444	1.148.090	1.302.202	1.271.519
Finansije	2.751.488	2.740.530	336.959	335.833
Stanovništvo	537.587	522.041	599.373	538.126
Preduzetnici	3	3	19	14
Ostalo	365.340	303.658	1.336.661	1.060.612
Ukupno	8.228.768	7.890.821	7.410.481	6.869.555

(a) Kvalitet portfolija

Kvalitetom finansijskih sredstava Banka upravlja koristeći internu klasifikaciju plasmana.

Sljedeće tabele prikazuju kvalitet portfolija (bruto plasmana i vanbilansne izloženosti) zasnovan na sistemu klasifikacije Banke sa stanjem na dan 31. decembra 2022. i 2021. godine.

Kategorija	Plasmani komitentima			Plasmani bankama			U RSD hiljada	
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno 2022.	Ukupno 2021.
							Plasmani komitentima i bankama	Plasmani komitentima i bankama
A	3.400.452	28.085	-	2.130.448	-	-	5.558.984	5.054.145
B	2.289.342	39.565	-	610.082	-	-	2.938.989	1.749.830
V	824.409	176.285	-	-	-	-	1.000.695	1.017.944
G	398.812	135.411	13.672	-	-	-	547.894	717.423
D	2.206	18.644	254.933	-	-	-	275.783	755.805
Ukupno	6.915.221	397.989	268.605	2.740.530	-	-	10.322.345	9.295.147

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2022.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

33.1. Kreditni rizik (Nastavak)

Struktura ispravki vrednosti i rezervisanja, utvrđenih u skladu sa internom metodologijom Banke, sa stanjem na dan 31. decembra 2022. i 2021. godine.

Kategorija	Ispravke vrednosti i rezervisanja komitentima			Ispravke vrednosti i rezervisanja bankama			Ukupno 2022.	Ukupno 2021.
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Plasmani komitentima i bankama	Plasmani komitentima i bankama
A	(14.824)	(1.545)	(4)	(7.206)	-	-	(23.580)	(28.440)
B	(20.107)	(819)	-	(3.751)	-	-	(24.677)	(19.232)
V	(6.071)	(8.627)	-	-	-	-	(14.697)	(19.738)
G	(10.622)	(8.167)	(6.175)	-	-	-	(24.964)	(112.439)
D	(69)	(434)	(273.261)	-	-	-	(273.764)	(361.078)
Ukupno	(51.693)	(19.591)	(279.440)	(10.958)	-	-	(361.682)	(540.927)

Starosna analiza neobezvređenih kredita i plasmana komitentima koji su dospeli, a nisu obezvređeni i prikaz nedospelih i neobezvređenih plasmana na dan 31. decembra 2022. i 31. decembra 2021. godine, prikazani su u sledećim tabelama:

(b)

	Plasmani komitentima i bankama			U RSD hiljada	
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno 2022.	Ukupno 2021.
Potraživanja bez docnje	7.308.038	48.454	37.791	7.394.283	-
Potraživanja sa docnjom:					
- 1-30 dana	5.453	-	548	6.000	8.241
- 31-60 dana	-	49.401	-	49.397	136.214
- 61-90 dana	-	218.133	3.733	221.866	149
- preko 90 dana	-	-	219.271	219.275	17.341
Ukupno	7.313.490	315.988	261.343	7.890.821	161.945

Struktura rizične bilansne aktive i vanbilansnih stavki, kao i ispravki vrednosti i rezervisanja, utvrđenih u skladu sa internom metodologijom Banke na dan 31. decembra 2022. i 2021. godine prikazana je u sledećim tabelama.

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

34.1. Kreditni rizik (Nastavak)

	Pojedinačna		Grupna		Ukupno 2022	
	Bilansna aktiva	Ispravka vrednosti	Bilansna aktiva	Ispravka vrednosti	Bilansna aktiva	Ispravka vrednosti
					U RSDhiljada	
Fizička lica	17.641	(13.231)	541.010	(15.579)	558.651	(28.810)
Banke i druga pravna lica	520.456	(260.946)	7.346.814	(71.926)	7.867.271	(332.872)
Preduzetnici	-	-	101	-	101	-
	538.097	(274.177)	7.887.925	(87.505)	8.426.022	(361.682)
	Pojedinačna		Grupna		Ukupno 2022	
	Vanbilansne stavke	Rezervi- sanje	Vanbilansne stavke	Rezervisanje	Vanbilansne stavke	Rezervisanje
Fizička lica			4.890	-	4.890	-
Banke i druga pravna lica			2.427.196		2.427.196	
Preduzetnici			-	-	-	-
	-	-	2.432.086		2.432.086	
Ukupno	538.097	(274.177)	10.320.011	(87.505)	10.858.108	(361.682)

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2022.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

33.1. Kreditni rizik (Nastavak)

Na dan 31. decembra 2021. godine:

	Pojedinačna procena		Grupna procena		U RSD hiljada Ukupno 2021.	
	Bilansna	Ispravka	Bilansna	Ispravka	Bilansna	Ispravka
	aktiva	vrednosti	aktiva	vrednosti	aktiva	vrednosti
Fizička lica	62.132	(38.462)	537.241	(22.785)	599.373	(61.247)
Banke i druga pravna lica	854.077	(407.651)	5.883.113	(72.024)	6.737.190	(479.675)
Preduzetnici			19	(5)	19	(5)
	916.209	(446.113)	6.429.373	(94.814)	7.336.582	(540.927)

	Pojedinačna procena		Grupna procena		Ukupno 2019.	
	Vanbilansne	Rezervi-	Vanbilansne	Rezervi-	Vanbilansne	Rezervi-
	stavke	sanje	stavke	sanje	stavke	sanje
Fizička lica	-	-	3.933	(541)	3.933	(541)
Banke i druga pravna lica	-	-	1.948.753	(2.131)	1.948.753	(2.131)
Preduzetnici	-	-	-	-	-	-
	-	-	1.952.686	(2.672)	1.952.686	(2.672)
Ukupno	916.209	(446.113)	8.382.059	(97.486)	9.289.268	(543.599)

Ispravka vrednosti na grupnom i pojedinačnom nivou se obračunava u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki, MSFI 9 "Finansijski instrumenti" i metodologijom Banke za obračun ispravke vrednosti i na osnovu interne procedure za obračun ispravke vrednosti.

Postupak procene obezvređenja se vrši na grupnom i pojedinačnom nivou, Procena na grupnom nivou vrši se za plasmane u Nivou 1 i 2, dok se procena na pojedinačnom nivou vrši kada postoje objektivni dokazi o postojanju obezvređenja plasmana, odnosno za plasmane u Nivou 3.

Iznos obezvređenja se pojedinačno procenjuje kao razlika između knjigovodstvene vrednosti i sadašnje vrednosti očekivanih budućih novčanih tokova, utvrđene diskontovanjem očekivanih priliva po plasmanu, primenom poslednje ugovorene efektivne kamatne stope predmetnog plasmana, osim za plasmane fizičkim licima za koje se obezvređenje utvrđuje na bazi iskustva.

Obračun ispravke vrednosti na pojedinačnoj osnovi obuhvata sva materijalno značajna potraživanja u docnji većoj od 90 dana, kao i potraživanja od klijenata za koje je konstatovano obezvređenje: pogoršano finansijsko stanje klijenta u znatnom stepenu kašnjenja, kršenje ugovorenih odredbi, bitno promenjeni uslove otplate potraživanja ili izvesnost da će biti pokrenut stečajni postupak.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

33.1. Kreditni rizik (Nastavak)

(b) Kvalitet portfolija (Nastavak)

Obezvredjenje za materijalno manje značajne plasmane se procenjuje grupno za svaku grupu posebno (grupe: pravna lica krediti, pravna lica vanbilansne pozicije, stanovništvo krediti, stanovništvo kartice i prekoračenja, državne institucije i finansijske institucije), imajući u vidu njihove slične karakteristike u pogledu kreditnog rizika na osnovu statističke analize istorijskih obrazaca novčanih tokova tog dela portfolija, Elementi grupnog obračuna su: PD (verovatnoća nastanka statusa neizmirenih obaveza - klasifikacija na osnovu kreditne sposobnosti korigovana za docnju u izmirivanju obaveza na dan procene i za forward looking informacije), LGD, diskontni faktor, obezbeđenje i obračun izloženosti (EAD).

Iznos obezvređenja bilansne aktive se utvrđuje kao razlika između knjigovodstvene vrednosti potraživanja i sadašnje vrednosti očekivanih budućih tokova po tom potraživanju, Obezvređenje plasmana koje umanjuje vrednost plasmana evidentira se na računu ispravke vrednosti u okviru bilansa stanja, dok se obezvređenje finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat evidentira u okviru rezervi (kapitala) i priznaje se kao rashod u okviru bilansa uspeha.

Reprogramirani i restrukturirani krediti

U cilju zaštite od rizika neizvršavanja obaveza u poslovanju sa dužnicima, Banka preduzima sledeće mere za regulisanje potraživanja: reprogramiranje, restrukturiranje, preuzimanje nepokretnosti u cilju naplate potraživanja, pokretanje sudskog spora i ostale mere, Dužnicima sa određenim problemima u poslovanju Banka odobrava reprogramiranje i restrukturiranje potraživanja shodno uslovima iz Odluke o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki.

Na dan 31. decembra 2022. godine Banka je imala 9 restrukturiranih kredita pravnih lica (privreda), kao i 14 restrukturiranih kredita fizičkih lica.

Na dan 31. decembra 2021. godine Banka je imala 13 restrukturiranih kredita pravnih lica (privreda), kao i 30 restrukturiranih kredita fizičkih lica.

<u>31.12.2022.</u>	<u>Reprogramirani</u>		<u>U RSD hiljada</u> <u>Restrukturirani</u>	
	<u>Bruto</u>	<u>Neto</u>	<u>Bruto</u>	<u>Neto</u>
Privreda			370.163	173.182
Stanovništvo			4.880	2.758
Ukupno			375.043	175.940

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2022.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

33.1. Kreditni rizik (Nastavak)

(b) Kvalitet portfolija (Nastavak)

Reprogramirani i restrukturirani krediti (Nastavak)

<u>31.12.2021.</u>	<u>Reprogramirani</u>		<u>U RSD hiljada</u> <u>Restrukturirani</u>	
	<u>Bruto</u>	<u>Neto</u>	<u>Bruto</u>	<u>Neto</u>
Privreda			401.677	250.944
Stanovništvo			13.485	6.225
Ukupno			415.162	257.169

Sredstva obezbeđenja i ostala sredstva zaštite od kreditnog rizika

Iznos i tip zahtevanog sredstva obezbeđenja zavisi od procenjenog kreditnog rizika svakog komitenta. Uslovi obezbeđenja koji prate svaki plasman su opredeljeni analizom boniteta klijenta, vrstom izloženosti kreditnom riziku, ročnošću plasmana, kao i samim iznosom.

Banka svojom internom metodologijom utvrđuje vrste kolaterala i parametre njihovog vrednovanja. Osnovni tipovi kolaterala su sledeći:

- za komercijalne kredite - zaloga na nekretninama, zalihama i potraživanjima, i
- za plasmane stanovništvu - menice, solidarno jemstvo, administrativne zabrane i ovlašćenja za zaduženje računa.

Rukovodstvo Banke prati kretanje tržišne vrednosti kolaterala, zahteva dopunske kolaterale u skladu sa odnosnim ugovorima i kontroliše tržišnu vrednost kolaterala dobijenu tokom sagledavanja adekvatnosti ispravke vrednosti.

Fer vrednost sredstava obezbeđenja u vidu hipoteka na dan 31. decembar 2022. godine iznosi RSD 4,201,612 hiljada (31. decembar 2021. godine: RSD 11,876,704 hiljada), u vidu zaloge nad zalihama i potraživanjima iznosi RSD RSD 135,847 hiljade (31. decembar 2021. godine: RSD 2,616,166 hiljade), dok fer vrednost ostalih sredstava obezbeđenja iznosi RSD 591,912 hiljada (31. decembar 2021. godine: RSD 390,484 hiljada).

Banka tokom 2022 godine odobravalala stambene kredite stanovništvu, Fer vrednost sredstava obezbeđenja u vidu hipoteka iznosi 376.662 hiljade.

(c) Potraživanja sa statusom neizmirivanja obaveza

Posebnu pažnju Banka poklanja nadzoru potraživanja sa statusom neizmirivanja obaveza (*default*), praćenjem ukupnog stanja i trenda iznosa ovih potraživanja. Kod pravnih lica krediti dobijaju status neizmirenja obaveza kada dobiju status NPL. Kod fizičkih lica krediti dobijaju status neizmirenja obaveza u slučaju kašnjenja dužeg od 90 dana.

Potraživanja sa statusom neizmirivanja obaveza (*default*) prate se na nivou Banke i po kriterijumu proizvoda (kod fizičkih lica) i sektora pripadnosti klijenta i ročnoj strukturi (kod preduzeća i preduzetnika).

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

33.1. Kreditni rizik (Nastavak)

(c) Potraživanja sa statusom neizmirivanja obaveza (Nastavak)

U skladu sa propisima, potraživanja sa statusom neizmirivanja obaveza (*default*) kod preduzeća i preduzetnika prate se na nivou klijenta, a kod fizičkih lica na nivou pojedinačnog potraživanja.

	Bruto izloženosti	U RSD hiljada Potraživanja sa statusom neizvršenja obaveza
Sektor privrednih društava	4.939.690	513.534
Sektor stanovništva	537.587	997
Sektor preduzetnika	3	-
Sektor finansija i osiguranja	<u>2.751.488</u>	<u>-</u>
Ukupno na dan 31. decembra 2022. godine	<u>8.228.768</u>	<u>514.530</u>
Ukupno na dan 31. decembra 2021. godine	<u>7.747.432</u>	<u>1.059.926</u>

33.2. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nesposobnosti Banke da ispunjava svoje dospele obaveze, i to zbog:

- povlačenja postojećih izvora finansiranja, odnosno nemogućnosti pribavljanja novih izvora finansiranja (rizik likvidnosti izvora sredstava), ili
- otežanog pretvaranja imovine u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu (tržišni rizik likvidnosti).

Osnovni cilj upravljanja rizikom likvidnosti je održavanje nivoa likvidnih sredstava, kako bi se uredno i na vreme izmirivale dospele obaveze po bilansnim i vanbilansnim poslovima na nivou Banke.

Upravljanje rizikom likvidnosti podrazumeva upravljanje svim pozicijama aktive i pasive Banke koje mogu uticati na nemogućnost Banke da ispunjava svoje dospele obaveze.

Da bi se smanjio ili ograničio ovaj rizik, rukovodstvo Banke nastoji da diversifikuje svoje izvore finansiranja, da upravlja aktivom razmatrajući njenu likvidnost, i da prati buduće novčane tokove i dnevnu likvidnost Banke, To uključuje procenu očekivanih novčanih tokova i postojanje visoko rangiranih sredstava obezbeđenja koja mogu biti korišćena za osiguranje dodatnih finansijskih sredstava, ukoliko se to zahteva.

Banka je uspostavila jedinstven proces upravljanja rizikom likvidnosti kojim se identifikuje i procenjuje uticaj aktivnosti Banke na njenu izloženost riziku likvidnosti, odnosno, identifikuje i procenjuje njihov uticaj na rezultat i kapital Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2022.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

33.2. Rizik likvidnosti (Nastavak)

Upravljanje rizikom likvidnosti Banke podrazumeva integrisan proces koji obuhvata:

1. Identifikovanje rizika likvidnosti;
2. Merenje, odnosno procenu rizika likvidnosti;
3. Ublažavanje rizika likvidnosti;
4. Praćenje i kontrolu rizika likvidnosti; i
5. Izveštavanje o riziku likvidnosti.

Identifikaciju uzroka/ranih signala upozorenja krize likvidnosti sprovodi Sektor sredstava i likvidnosti u saradnji sa Sektorom upravljanja rizicima i Sektorom finansija i plana, na osnovu informacija koje dostavljaju organizacioni delovi za rad sa privredom i stanovništvom, kao i nosioci sistema upravljanja rizikom likvidnosti (Upravni odbor i/ili Izvršni odbor) i članovi Odbora za upravljanje aktivom i pasivom (u daljem tekstu "ALCO odbor").

Merenje, odnosno procenu rizika likvidnosti predstavljaju kvantitativna i/ili kvalitativna procena identifikovanog rizika likvidnosti i ista je u nadležnosti Sektora upravljanja rizicima. Merenje, odnosno procena rizika likvidnosti obuhvata primenu GAP analize, racio analize i stres testa.

Ublažavanje rizika likvidnosti predstavlja utvrđivanje mera i pravila za ublažavanje rizika putem uspostavljanja sistema limita, odnosno održavanje rizika na prihvatljivom nivou za rizični profil Banke. Prihvatljiv nivo izloženosti Banke riziku likvidnosti zavisi od strukture aktive i njene mogućnosti da se konvertuje u likvidna sredstva, koncentracije izvora sredstava, kao i valutne strukture sredstava i izvora sredstava, na osnovu kojih se omogućava limitiranje negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke, odnosno obezbeđuje dovoljan nivo likvidnih sredstava za ispunjavanje dospelih obaveza i finansiranje povećanja aktive.

Ublažavanje rizika likvidnosti obuhvata definisanje:

1. Limita izloženosti riziku likvidnosti (osnovnih i dodatnih limita); i
2. Mera zaštite od rizika likvidnosti.

Praćenjem rizika likvidnosti definiše se proces analize stanja, promena i trendova izloženosti riziku likvidnosti, Sektor upravljanja rizicima upravlja rizikom likvidnosti koristeći definisane interne limite u okviru regulatornih limita i propisane mere zaštite od kritičnog niskog nivoa likvidnosti, odnosno prati usklađenost sa definisanim limitima.

Sektor sredstava i likvidnosti u saradnji sa drugim organizacionim delovima, sprovodi mere za smanjenje/ublažavanje rizika likvidnosti i o rezultatima sprovedenih mera obaveštava Sektor upravljanja rizicima i ALCO odbor. ALCO odbor donosi odluku o tome da li će se i u kojoj meri sprovoditi predložene mere, odnosno da li je izloženost riziku likvidnosti prihvatljiva, imajući u vidu uticaj na indikatore rizičnog profila Banke - apetit za likvidnost.

Način postupanja i rešavanja privremenih i dugoročnih kriza likvidnosti bliže je definisan Kriznim planom likvidnosti i opcijama oporavka, koje su bliže opisane kroz Plan oporavka Banke za 2020. godinu.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

33.2. Rizik likvidnosti (Nastavak)

U cilju upravljanja kratkoročnom likvidnošću Banke, koriste se analize ročnosti priliva i odliva po osnovu različitih stavki aktive i pasive, Upravljanje srednjoročnom i dugoročnom likvidnošću se obavlja projekcijama strukture bilansa stanja na osnovu planiranih poslovnih aktivnosti Banke i Strategije Banke.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom je odgovoran za upravljanje rizikom likvidnosti, uspostavljanje kontrolnih mehanizama za praćenje izloženosti riziku likvidnosti, kao i donošenje relevantnih zaključaka za minimiziranje izloženosti riziku, donošenje predloga odluka za odlučivanje Izvršnog odbora Banke - naročito, pitanja politike likvidnosti i prikupljanja sredstava, kao i ostalih pitanja koje se odnose na upravljanje aktivom i pasivom Banke, a koja su od značaja za finansijsku stabilnost Banke.

Banka svojom imovinom i obavezama upravlja na način koji joj obezbeđuje da u svakom trenutku ispunjava sve svoje obaveze, kao i da njeni komitenti raspoložu svojim sredstvima u Banci u skladu sa ugovorenim rokovima.

Sektor sredstava i likvidnosti dnevno prati osnovne parametre likvidnosti nastojeći da uravnoteži prilive i odlive sredstava tako da se dnevni pokazatelj likvidnosti kreće u okviru limita propisanih od strane Narodne banke Srbije.

Osnov za kvalitetno upravljanje i obezbeđivanje potrebnog nivoa likvidnosti jeste usklađenost ročnosti plasmana sa njihovim izvorima, Odlučivanje o ročnosti plasmana zasniva se na podacima o ročnosti depozita, a posebno na informacijama o kretanju depozita značajnih deponenata, kao i njihovih potreba na kratki rok, Prilikom odlučivanja Banka naročito vodi računa o potrebi da se sredstva iz kratkoročnih izvora ne koriste za dugoročne plasmane.

Nivo likvidnosti Banke iskazuje se pokazateljem njene likvidnosti, užim pokazateljem likvidnosti Banke, kao i pokazateljem pokrića likvidnom aktivom (LCR).

Pokazatelj likvidnosti predstavlja odnos zbira likvidnih potraživanja Banke prvog i drugog reda (gotovina, sredstva na računima kod drugih banaka, depoziti kod Narodne banke Srbije, čekovi i druga novčana potraživanja u postupku realizacije, neopozive kreditne linije odobrene Banci, akcije i dužničke hartije od vrednosti kotirane na berzi i ostala potraživanja Banke koja dospevaju u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti), s jedne strane, i zbira obaveza Banke po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti, s druge strane.

Uži pokazatelj likvidnosti Banke predstavlja odnos likvidnih potraživanja Banke prvog reda, s jedne strane, i zbira obaveza Banke po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza Banke sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti, s druge strane.

Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom predstavlja odnos zaštitnog sloja likvidnosti Banke i neto odliva njenih likvidnih sredstava do kojih bi došlo tokom narednih 30 dana od dana računanja ovog pokazatelja u pretpostavljenim uslovima stresa. zbirno u svim valutama. održava se na nivou koji nije niži od 100%.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2022.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

33.3. Rizik likvidnosti (Nastavak)

Pokazatelj likvidnosti tokom 2022. i 2021. godine je bio sledeći:

	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
Prosek tokom perioda	3.47	3.29
Najviši	4.66	3.80
Najniži	2.25	2.74
Na dan 31. decembra	3.32	3.80

Na dan 31. decembra 2022. godine, **uži pokazatelj likvidnosti** je iznosio 2.49 dok je **LCR pokazatelj** iznosio 637.11% i iznad je propisane granične vrednosti.

Tokom 2022. i 2021. godine, Banka je održavala likvidnost iznad nivoa minimalno dozvoljenih limita od strane Narodne banke Srbije.

Izvori finansiranja se kontinuirano prate kako bi se održala diverzifikacija izvora finansiranja po valuti, geografskom poreklu, davaocu izvora, proizvodima i dospećima.

Sledeća tabela prikazuje finansijske obaveze Banke na osnovu *očekivanih tokova gotovine* baziranih na istorijskom iskustvu Banke o zadržavanju depozita (učešće transakcionih depozita koji se zadržavaju je 98%, dok je učešće oročenih depozita koji se ponovo oročavaju - 84%). Pregled uključuje i *kamatu i glavnice tokova gotovine*.

31.12.2022.	Do 1 mese ca	Od 1 do 3 mes eca	Od 3 do 12 meseći	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	U RSD hiljada Ukupno
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	17.148	272.191	-	-	-	289.339
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	7.975.339	364.553	1.809.776	1.024.141	59.131	11.232.940
Subordinirane obaveze	-	-	119.350	-	-	119.350
Ostale obaveze	175.663	-	-	-	-	175.663
Ukupno	<u>8.168.150</u>	<u>636.744</u>	<u>1.929.126</u>	<u>1.024.141</u>	<u>59.131</u>	<u>11.817.292</u>
31.12.2021.						
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	7.866	154.810	-	-	-	162.676
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	5.548.042	508.424	2.526.311	1.529.701	31.468	10.143.946
Subordinirane obaveze	-	-	-	108.615	-	108.615
Ostale obaveze	160.328	-	-	-	-	160.328
Ukupno	<u>5.716.236</u>	<u>663.234</u>	<u>2.526.116</u>	<u>1.638.316</u>	<u>31.468</u>	<u>10.575.565</u>

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

33.2. Rizik likvidnosti (Nastavak)

Banka ima odobrene kratkoročne limite od domaćih banaka koje posluju na bankarskom tržištu Republike Srbije u iznosu od EUR 3.000.000.

Ročnost nepovučenih kredita i limita i primljenih garancija prema preostalim ugovorenim rokovima dospeća na dan 31. decembra 2022. i 2021. godine prikazana je kako sledi:

	U RSD hiljada		
	Do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Ukupno
31.12.2022.			
Garancije	762.095	593.013	1.355.108
Preuzete obaveze po nepovučenim kreditima i limitima	350.526	304.834	655,360
Ukupno	<u>1.112.621</u>	<u>897.847</u>	<u>2,010,468</u>
31.12.2021.			
Garancije	1.145.804	682.332	1.828.136
Preuzete obaveze po nepovučenim kreditima i limitima	<u>244.574</u>	<u>910.726</u>	<u>1.155.300</u>
Ukupno	<u>1.390.378</u>	<u>1.593.058</u>	<u>2.983.436</u>

Banka očekuje da neće sve preuzete neopozive obaveze biti povučene pre njihovog isteka roka dospeća.

Tabela u nastavku predstavlja analizu rokova dospeća sredstava i obaveza Banke na osnovu očekivanih rokova plaćanja. Očekivani tokovi gotovine za pozicije aktive odgovaraju ugovorenim tokovima gotovine.

API BANK a.d. BEOGRAD

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2022.
33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)
33.2. Rizik likvidnosti (Nastavak)

	Do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
AKTIVA						
Gotovina i sredstva kod centralne banke	5.009.080	-	-	-	-	5.009.080
Založena finansijska sredstva	-	-	-	-	-	-
Hartije od vrednosti	-	-	-	-	354.233	354.233
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1.609.423	1.125.403	-	5.705	-	2.740.530
Kredit i potraživanja od komitenata	66.055	109.902	134.482	3.068.211	1.771.641	5.150.291
Nematerijalna imovina	46.734	-	-	-	-	46.734
Nekretnine, postrojenja i oprema	119.405	-	-	-	-	119.405
Investicione nekretnine	-	-	-	-	-	-
Odložena poreska sredstva	12.680	-	-	-	-	12.680
Stalna sredstva namenjena prodaji	234.645	-	-	-	-	234.645
Ostala sredstva	173.396	-	-	117	5	173.519
Ukupno aktiva	7.271.419	1.235.305	134.482	3.074.033	2.125.879	13.841.118
PASIVA						
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	17.586	271.752	-	-	-	289.338
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	7.825.532	47.340	1.526.910	1.832.688	469	11.232.939
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	-	-	-	-	-
Subordinirane obaveze	73	-	-	119.278	-	119.350
Rezervisanja	25.640	-	-	-	-	25.640
Tekuće poreske obaveze	-	-	-	-	-	-
Odložene poreske obaveze	853	-	-	-	-	853
Ostale obaveze	173,146	-	-	-	-	173.146
Ukupno obaveze	8.042.829	319.092	1.526.910	1.951.966	469	11.841.266
Kapital	-	-	-	-	1.999.852	1.999.852
Ukupno pasiva	8.042.829	319.092	1.526.910	1.951.966	2.000.321	13.841.118
Ročna neusklađenost na dan:						
- 31. decembra 2022. godine	771.409	916.213	1,392,428	1.122.067	125.557	
- 31. decembra 2021. godine	2.289.509	498,965	(1.497.074)	4.747.019	(5.040.489)	

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

33.3. Kamatni rizik

Kamatni rizik definiše se kao rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke po osnovu pozicija iz bankarske knjige usled promena kamatnih stopa.

Predmet upravljanja rizikom kamatne stope predstavljaju sve pozicije iz bankarske knjige koje mogu prouzrokovati negativan efekat na rezultat i kapital Banke usled promene kamatne stope.

Banka kamatni rizik kontroliše praćenjem odnosa kamatonosne aktive, odnosno pasive i učešća iste u ukupnoj aktivi, odnosno pasivi, Odbor za upravljanje aktivom i pasivom prati rizik od promena kamatnih stopa po kamatonosnim pozicijama aktive, pasive i vanbilansnih stavki, raspone kamatnih stopa i uticaj promene kamatnih stopa na prihode, odnosno na rashode i kapital Banke.

Ugovaranjem promenljivih kamatnih stopa, Banka u velikoj meri utiče na smanjenje rizika od promena kamatnih stopa. U praksi, izloženost Banke kamatnom riziku je ograničena, s obzirom na mogućnost usklađivanja kamata kod kredita i depozita, uz pismenu saglasnost klijenata (fizičkih lica) za izmenu obaveznih elemenata ugovora.

Banka je uspostavila jedinstven proces upravljanja kamatnim rizikom kojim se identifikuje i procenjuje uticaj aktivnosti Banke na njenu izloženost riziku kamatne stope, odnosno, identifikuje i procenjuje njihov uticaj na rezultat i kapital Banke.

Upravljanje kamatnim rizikom Banke podrazumeva integrisan proces koji obuhvata:

1. Identifikovanje kamatnog rizika;
2. Merenje, odnosno procenu kamatnog rizika;
3. Ublažavanje kamatnog rizika;
4. Praćenje i kontrolu kamatnog rizika; i
5. Izveštavanje o kamatnom riziku.

Banka na sveobuhvatan način blagovremeno identifikuje značajne izvore kamatnog rizika, što podrazumeva utvrđivanje tekuće izloženosti kamatnom riziku (kamatnosne pozicije aktive i pasive) i rizik opcije kao i izloženosti kamatnom riziku po osnovu novih poslovnih proizvoda i aktivnosti, na pozicijama koje se vode u bankarskoj knjizi.

Identifikaciju uzroka/faktora kamatnog rizika sprovodi Sektor sredstava i likvidnosti u saradnji sa Sektorom upravljanja rizicima i Sektorom finansija i plana.

Merenje kamatnog rizika Banke predstavlja kvantitativnu i kvalitativnu procenu izloženosti kamatnom riziku primenom GAP analize, racio analize, *Black-Scholes* modela (za rizik opcije) i stres testiranja, koji se sprovode minimalno na mesečnom nivou u redovnim uslovima poslovanja i u nadležnosti su Sektora upravljanja rizicima.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2022.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

33.3. Kamatni rizik (Nastavak)

Sektor upravljanja rizicima analizira uticaj promene kamatne stope, odnosno kamatni repricing prema metodologiji za kamatno osetljive stavke aktive i pasive na mesečnom nivou i meri efekte standardnog kamatnog šoka od 200 bp na ekonomsku vrednost Banke u odnosu na bazelski limit od 20% regulatornog kapitala (*Tier 1 + Tier 2*), koji ujedno predstavlja i maksimalnu graničnu vrednost prihvatljivog rizika Banke.

Ublažavanje kamatnog rizika predstavlja utvrđivanje mera i pravila za ublažavanje kamatnog rizika, odnosno održavanje rizika na prihvatljivom nivou za rizični profil Banke.

Praćenjem kamatnog rizika definiše se proces stanja, promena i trendova izloženosti kamatnom riziku, Sektor upravljanja rizicima prati usklađenost sa definisanim limitima.

Banka je u 2021. godini nastavila sprovođenje aktivnosti kontrole i merenje rizika promene kamatnih stopa primenjujući standardni kamatni šok od 200 bp na pozicije bankarske knjige po svim važnijim valutama pojedinačno i za ostale valute ukupno, čiji rezultati su prikazani u sledećoj tabeli.

Sledeća tabela prikazuje izloženost Banke riziku od promene kamatnih stopa (*Repricing Gap* izveštaj) na dan 31. decembra 2022. godine sa uporednim pregledom efekata za 2021. godinu.

Promena ekonomske vrednosti knjige
Banke - ukupno(zbirno)

Vremenski period	Marginalni gap		Ponder r	Uticaj na ekonomsku vrednost	
	Ukupno u RSD hilj	Ukupno u EUR hilj		Ukupno u RSD hilj	Ukupno u EUR hilj
Do 1 m	3.264.862	27.828	0.08%	2.612	22
1 - 3 m	(505.646)	(4.310)	0.32%	(1.618)	(14)
3 - 6 m	87.443	745	0.72%	630	5
6 - 12 m	(1.098.194)	(9.360)	1.43%	(15.704)	(134)
1 - 2 g	(271.794)	(2.317)	2.77%	(7.529)	(64)
2 - 3 g	5.695	49	4.49%	256	2
3 - 4 g	435.197	3.709	6.14%	26.721	228
4 - 5 g	43.010	367	7.71%	3.316	28
5 - 7 g	19.804	169	10.15%	2.010	17
7 - 10 g	-	-	-	-	-
10 - 15 g	-	-	-	-	-
Ukupno	1.980.378	16.880		10.694	91

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA
(Nastavak)

33.3. Kamatni rizik (Nastavak)

Rezultati stres testiranja na dan 31. decembra 2022.

	1.712.392	14.596
Regulatorni kapital na dan 31. decembra 2022.godine:		
Efekat uticaja standardnog šoka od +200bp	0.62%	0.62%

Rezultati stres testiranja na dan 31. decembra 2021.

Regulatorni kapital na dan 31. decembra 2021.godine	1.743.334	14.827
Efekat uticaja standardnog šoka od +200bp	4.00%	4.00%

Prilikom izračunavanja izloženosti Banke kamatnom riziku primenjen je standardni kamatni šok od 200 baznih poena (bp) na pozicije bankarske knjige po svim važnijim valutama pojedinačno (EUR i RSD) i za ostale valute ukupno (USD, CHF, GBP, RUB).

Kamatno osetljive pozicije bankarske knjige su raspoređene u vremenske zone na način koji je prikazan u tabelama koje slede, a ponderi koji su korišćeni se baziraju na procenjenom kamatnom skoku od 200 bp i procenjenom modifikovanom trajanju za svaku vremensku zonu koja je preuzeta iz Bazel dokumenta pod nazivom "Principles for the Management and Supervision of Interest Rate Risk".

Banka pozicije sa fiksnom kamatnom stopom raspoređuje u vremenske zone prema preostalom roku do dospeća, a pozicije sa promenljivom kamatnom stopom raspoređuje u vremenske zone prema roku do sledeće promene kamatne stope (*repricing*).

Sektor upravljanja rizicima najmanje mesečno sprovodi stres testiranje materijalno značajnih rizika, uključujući efekte promene kamatnih stopa, u skladu sa prirodom i nivoom rizika kojima je Banka izložena, na prihode i ekonomsku vrednost Banke, odnosno uticaj na regulatorni kapital i adekvatnost kapitala, primenom kamatnog repricing-a, kao što je prikazano u sledećoj tabeli:

<u>Scenario</u>	U RSD hiljada	
	<u>Promena tržišnih kamatnih stopa</u>	<u>Kamatni rizik 2022.</u>
1	1%	825
2	2%	1.651
3	-1%	(825)
4	-2%	(1.651)

<u>Scenario</u>	U RSD hiljada	
	<u>Promena tržišnih kamatnih stopa</u>	<u>Kamatni rizik 2021.</u>
1	1%	34.837
2	2%	69.674
3	-1%	(34.837)
4	-2%	(69.674)

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2022.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)**33.3. Kamatni rizik (Nastavak)**

Prema rezultatima stres testiranja promene ekonomske vrednosti u bankarskoj knjizi za 200 bp, odnosno za standardni šok koji je definisao Bazelski komitet, na kraju godine bi bilo sledeće:

1. Prema uticaju standardnog šoka na ekonomsku vrednosti pojedinačno po važnijim valutama (materijalno značajnim), imali bi pozitivan efekat od 0.62% u odnosu na regulatorni kapital za promenu od 200 bp
2. Prema uticaju standardnog šoka na ekonomsku vrednosti pojedinačno po važnijim valutama (materijalno značajnim), imali bi pozitivan efekat od 0.31% u odnosu na regulatorni kapital za promenu od 100 bp.

33.4. Tržišni rizici

Tržišni rizici su mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu promena vrednosti bilansnih pozicija i vanbilansnih stavki Banke koje nastaju usled kretanja cena na tržištu.

Tržišni rizici obuhvataju: devizni rizik, cenovni rizik (po osnovu dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti) i robni rizik.

Banka nije izložena riziku promene cena instrumenata kapitala i cena robe. Osim koncentracije tržišnog rizika stranih valuta. Banka nema značajnu koncentraciju tržišnog rizika kod ostalih pozicija.

33.4.1. Devizni rizik

Devizni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene deviznog kursa, a Banka mu je izložena po osnovu pozicija koje se vode u bankarskoj knjizi i u knjizi trgovanja.

ALCO odbor je odobrio limite za pozicije u svakoj materijalno značajnoj valuti u poslovanju Banke. Pozicije se prate svakodnevno kako bi se osiguralo da vrednosti datih pozicija ostanu u visini utvrđenih limita.

U skladu sa regulatornim zahtevima Narodne banke Srbije. Banka kontinuirano održava svoju deviznu poziciju - pokazatelj njenog deviznog rizika u granicama zakonski propisanog maksimuma u odnosu na kapital. Pokazatelj deviznog rizika je odnos između ukupne neto otvorene devizne pozicije (uključujući i apsolutnu vrednost neto otvorene pozicije u zlatu) i kapitala Banke, koji se obračunavaju u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala Banke.

Banka odnos između aktive i pasive održava tako da njena ukupna neto otvorena devizna pozicija (uključujući i apsolutnu vrednost otvorene pozicije u zlatu) na kraju svakog radnog dana ne bude veća od 20% kapitala.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

33.4. Tržišni rizici (Nastavak)

33.4.1. Devizni rizik (Nastavak)

Tokom 2022. godine Banka je strogo vodila računa o usklađenosti pokazatelja deviznog rizika, gde je ovaj pokazatelj bio na nivou koji je ispod propisane vrednosti za celokupni period u toku godine.

Cilj upravljanja deviznim rizikom je obezbeđenje sigurnog poslovanja Banke, kroz minimiziranje negativnih efekata promene deviznog kursa na finansijski rezultat i kapital Banke, za pozicije koje se vode u bankarskoj knjizi i knjizi trgovanja.

Banka je uspostavila jedinstven proces upravljanja deviznim rizikom kojim se identifikuje i procenjuje uticaj aktivnosti Banke na njenu izloženost deviznom riziku, odnosno, identifikuje i procenjuje njihov uticaj na rezultat i kapital Banke.

Upravljanje deviznim rizikom Banke podrazumeva integrisan proces koji obuhvata:

1. Identifikovanje deviznog rizika;
2. Merenje, odnosno procenu deviznog rizika;
3. Ublažavanje deviznog rizika;
4. Praćenje i kontrolu deviznog rizika; i
5. Izveštavanje o deviznom riziku.

Identifikacijom deviznog rizika Banka na sveobuhvatan način blagovremeno identifikuje uzroke/faktore koji dovode do nastanka deviznog rizika, što podrazumeva utvrđivanje tekuće izloženosti kao i izloženosti deviznom riziku po osnovu novih poslovnih proizvoda i aktivnosti, Ova aktivnost je u nadležnosti Sektora upravljanja rizicima, u saradnji sa Sektorom finansija i plana i Sektorom sredstava i likvidnosti.

Merenje deviznog rizika predstavlja kvantitativnu i kvalitativnu procenu izloženosti Banke deviznom riziku primenom GAP analize (valutna struktura), racio analize, VaR metodologije, *Black-Scholes* modela (delta-ponderisana pozicija) i stres testiranja. Sektor upravljanja rizicima na dnevnom nivou primenjuje tehnike merenja pokazatelja deviznog rizika i OCP izloženosti, a stres testiranja sprovodi kvartalno.

Sektor upravljanja rizicima sprovodi stres testove osetljivosti pozicija Banke na promene deviznih kurseva najmanje jednom kvartalno i o rezultatima testiranja informiše Izvršni odbor Banke, ALCO odbor, Odbor za reviziju, Upravni odbor Banke i akcionara Banke "AZRS INVEST" d.o.o. Beograd.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2022.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

33.4. Tržišni rizici (Nastavak)

33.4.1. Devizni rizik (Nastavak)

Sledeće tabele ukazuju na valute u kojima Banka ima značajne izloženosti svojih monetarnih sredstava i obaveza kojima se ne trguje na dan 31. decembra 2022. i 2021. godine.

Analiza obračunava rezultat razumno mogućih kretanja kurseva valuta u odnosu na RSD uz konstantno održavanje ostalih varijabli. Negativni iznosi u tabeli predstavljaju potencijalno smanjenje rezultata poslovanja ili kapitala, dok pozitivni iznosi predstavljaju potencijalna povećanja.

<u>Valuta</u>	<u>Promene u deviznom kursu (%)</u> <u>2022.</u>	<u>U RSD hiljada Efekat na rezultat poslovanja pre oporezivanja</u> <u>2022.</u>
EUR	-20%	(6.672)
CHF	-20%	(44)
USD	-20%	(470)
RUB	-20%	(162)

<u>Valuta</u>	<u>Promene u deviznom kursu (%)</u> <u>2021.</u>	<u>U RSD hiljada Efekat na rezultat poslovanja pre oporezivanja</u> <u>2021.</u>
EUR	-20%	(3.049)
CHF	-20%	(34)
USD	-20%	-(0,58)

API BANK a.d. BEOGRAD

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2022.
33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)**33.4 Tržišni rizici (Nastavak)****33.4.2. Devizni rizik (Nastavak)**

PASIVA	EUR	USD	CHF	SEK	RUB	Ostale valute	Ukupno podbilans osetljiv na promenu deviznog kursa	Podbilans neosetljiv na promenu deviznog kursa	Ukupno
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	275.806				8.894		284.699	4.639	289.338
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	5.671.527	407.326	5.148		1.402.303	2.223	7.488.527	3.744.412	11.232.939
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-								
Subordinirane obaveze					119.350		119.350		119.350
Rezervisanja	-							25.640	25.640
Tekuce poreske obaveze		-					-	-	-
Odložene poreske obaveze							-	-	-
Ostale obaveze	23.578	2.854	74		179	431	27.116	146.882	173.998
Ukupno obaveze	5.970.911	410.181	5.222		1.530.725	2.654	7.919.693	3.921.573	11.841.266
Kapital	-	-	-					1.999.852	1.999.852
Ukupno pasiva	5.970.911	410.181	5.222	-	1.530.725	2.654	7.919.693	5.921.425	13.841.118
Vanbilansne pozicije - kupovina EUR za RSD, prodaja EUR za RUB									
Neto devizna pozicija na dan									
-31. decembra 2022.	152.903	7.087	642	-	2.483	4.728	162.878		
-31. decembra 2021.	75.379	399	1.744	1.312.967	8.118	20.802	1.264.365		

3. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

33.5. Rizici izloženosti Banke (Rizik koncentracije)

Rizik koncentracije je rizik koji direktno ili indirektno proizlazi iz izloženosti Banke prema istom ili sličnom izvoru nastanka rizika, odnosno istoj ili sličnoj vrsti rizika.

Rizik koncentracije odnosi se na:

- velike izloženosti;
- grupe izloženosti sa istim ili sličnim faktorima rizika, kao što su privredni sektori, geografska područja, vrste proizvoda i slično; i
- instrumente kreditne zaštite, uključujući i ročnu i valutnu neusklađenost između velikih izloženosti i instrumenata kreditne zaštite tih izloženosti.

Praćenje izloženosti Banke riziku izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica u nadležnosti je organizacionog dela odgovornog za odobravanje angažovanja po proizvodu. Praćenje izloženosti Banke ovom riziku obavezan je deo postupaka u fazi odobravanja angažovanja u smislu da organ - odbor koji odobrava angažovanja raspolaze podacima u vezi sa ukupnom visinom izloženosti Banke prema klijentu ili grupi povezanih lica i odnosom prema kapitalu Banke.

Banka kontrolu rizika koncentracije vrši uspostavljanjem odgovarajućih limita izloženosti koji joj omogućavaju diversifikaciju kreditnog portfolija. Pored regulatorno definisanih metoda merenja rizika koncentracije (prekoračenje limita). Banka koristi još dve često korišćene mere koncentracije: racio koncentracije i *Herfindahl-Hirschman* indeks (HHI).

Racio koncentracije - CR5 (mera koncentracije za 5 najvećih izloženosti za koje važi: niska koncentracija 0-50%; srednja koncentracija 50-80% i visoka koncentracija 80-100%) predstavlja zbir određenog broja najvećih procentualnih učešća izloženosti u regulatornom kapitalu, dok *Herfindahl-Hirschman* indeks predstavlja zbir kvadrata svih procentualnih učešća izloženosti u regulatornom kapitalu, Za obe mere važi sledeća relacija: što je kreditni portfolio više diversifikovan (manja koncentracija), to su vrednosti tih mera manje.

Ublažavanje rizika koncentracije Banka sprovodi aktivnim upravljanjem kreditnim portfoliom, kao i prilagođavanjem uspostavljenih limita.

U 2022. godini. Banka je vodila računa o usklađenosti pokazatelja rizika koncentracije i sprovođenjem odgovarajućih aktivnosti predviđenih relevantnim procedurama i odlukama o odobravanju kredita, obezbedila usklađenost svojih plasmana i ulaganja sa pokazateljima poslovanja propisanim od strane Narodne banke Srbije.

U skladu sa propisima i Politikama upravljanja rizicima Upravni odbor daje saglasnost za izlaganje Banke riziku izloženosti po pojedinim klijentima ili grupi povezanih lica i licima povezanim sa Bankom.

Dodatni nadzor pokazatelja izloženosti Banke vrši se u Sektoru upravljanja rizicima, o čemu se izveštavaju organi upravljanja Bankom. Postupci sprovođenja upravljanja ovim rizikom predmet su i kontrole unutrašnje revizije i funkcije kontrole usklađenosti poslovanja.

Sektor upravljanja rizicima je pokrenuo proces implementacije Metodologije načina utvrđivanja, revizije i ukidanja internih limita prema bankama i drugim finansijskim institucijama (rizik druge ugovorne strane).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2022.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

33.5. Rizici izloženosti Banke (Rizik koncentracije) (Nastavak)

Rizik druge ugovorne strane se prati kroz proces upravljanja kreditnim rizikom i tržišnim rizicima, Sektor upravljanja rizicima prati izloženosti finansijskim institucijama sa aspekta internih i regulatornih limita koncentracije rizika i o kretanju istih izveštava Sektor sredstava i likvidnosti i ALCO odbor.

Sektor upravljanja rizicima sačinjava kvartalne izveštaje o koncentraciji potraživanja u odnosu na pojedine dužnike, grupe povezanih dužnika, privredne grane, zemlje, odnosno geografska područja i druge parametre od značaja za upravljanje kreditnim rizikom o čemu redovno izveštava Izvršni odbor Banke u formi propisanih izveštaja.

33.6. Rizici ulaganja Banke

Rizici ulaganja Banke, obuhvataju rizike ulaganja u kapital drugih pravnih lica i u Rizici ulaganja Banke, obuhvataju rizike ulaganja u kapital drugih pravnih lica i u nekretnine, postrojenja i opremu (osnovna sredstva).

U skladu sa regulativom Narodne banke Srbije, prati se visina ulaganja Banke i visina regulatornog kapitala i obezbeđuje da ulaganje Banke u jedno lice koje ne posluje u finansijskom sektoru ne pređe 10% kapitala Banke, te da ukupna ulaganja Banke u lica koja nisu u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva Banke ne pređu 60% kapitala Banke.

Izloženost riziku ulaganja Banke u druga pravna lica i u osnovna sredstva, prati se na način da je organizacioni deo ili organ Banke nadležan za nabavku osnovnih sredstava i ulaganje u pravna lica upoznat sa trenutnim stanjem izloženosti i visinom kapitala radi blagovremenog postupanja u skladu sa propisanim limitima.

Dodatni nadzor pokazatelja izloženosti Banke vrši se u Sektoru upravljanja rizicima, o čemu se izveštavaju organi upravljanja Banke. Postupci sprovođenja upravljanja ovim rizikom predmet su i kontrole interne revizije i funkcije kontrole usklađenosti poslovanja.

U 2022. godini. Banka je vodila računa o usklađenosti pokazatelja rizika ulaganja i obezbedila usklađenost ulaganja sa pokazateljima propisanim od strane Narodne banke Srbije.

Banka na dan 31. decembra 2022. godine nije imala ulaganja u lica koja nisu u finansijskom sektoru, dok je pokazatelj ulaganja u osnovna sredstva iznosio 13.89% regulatornog kapitala Banke.

33.7. Rizik zemlje

Pod rizikom koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena podrazumevaju se negativni efekti koji bi mogli uticati na njen finansijski rezultat i kapital zbog nemogućnosti Banke da naplati potraživanja od takvog lica iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla tog lica.

Rizik zemlje obuhvata sledeće rizike:

- **političko-ekonomski rizik**, pod kojim se podrazumeva verovatnoća ostvarivanja gubitka zbog nemogućnosti naplate potraživanja Banke usled ograničenja utvrđenih aktima državnih i drugih organa države porekla dužnika, kao i opštih i sistemskih prilika u toj državi; i

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

33.7 Rizik zemlje (Nastavak)

- **rizik transfera**, pod kojim se podrazumeva mogućnost ostvarenja gubitka zbog nemogućnosti naplate potraživanja iskazanih u valuti koja nije zvanična valuta države porekla dužnika, i to usled ograničenja plaćanja obaveza prema poveriocima iz drugih država u određenoj valuti koja je utvrđena aktima državnih i drugih dužnika države porekla.

Za upravljanje rizikom zemlje kojem je Banka izložena, odgovoran je Sektor upravljanja rizicima.

Banka limite izloženosti riziku zemlje utvrđuje pojedinačno po državi porekla dužnika, a u slučaju utvrđene koncentracije izloženosti po geografskim regionima utvrđuje ih i na regionalnoj osnovi.

Prilikom određivanja nivoa ispravki vrednosti i rezervisanja po državama. Banka uzima u obzir i rizik zemlje.

Banka najvećim delom plasira sredstva komitentima iz Republike Srbije, dok je riziku zemlje izložena u delu sredstava koja se u određenim momentima drže na računima kod inostranih banaka.

Banka vodi politiku upravljanja rizikom zemlje na taj način što kontinuirano prati izloženost riziku zemlje u odnosu na usvojene limite, koji su određeni na osnovu rejtinga zemalja utvrđenog od kompetentnih institucija (OECD) uz redovno informisanje organa upravljanja o postojećim izloženostima.

Rizik zemlje Banka minimizira i politikom plasiranja sredstava u inostranstvo, prvenstveno kratkoročnim oročavanjem sredstava kod prvoklasnih inostranih banaka.

33.8. Operativni rizik

Operativni rizik je rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propusta (nenamernih i namernih) u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Banci, kao i usled nastupanja nepredvidivih eksternih događaja, Ova definicija uključuje pravni rizik, a isključuje strateški i reputacioni rizik.

Operativni rizik uključuje i: pravni rizik, rizike po osnovu uvođenja novih proizvoda, aktivnosti, procesa i sistema, kao i rizik poveravanja aktivnosti trećim licima (eksternalizacija - *outsourcing*) i rizik informacionog sistema.

U okviru upravljanja operativnim rizikom uključen je i regulatorni (*compliance*) rizik, kao sastavni deo jedinstvene procedure Sektora upravljanja rizicima i Službe za kontrolu usklađenosti poslovanja i AML, prema njihovim nadležnostima, u smislu formiranja zajedničke Baze operativnih i regulatornih rizika, praćenja jedinstvenih limita apetita rizika, kao i upravljanja i izveštavanja o rizicima kojima je Banka izložena u svom poslovanju.

U procesu upravljanja operativnim rizikom učestvuju Upravni odbor, Izvršni odbor, Komisija za upravljanje operativnim rizikom, Odbor za reviziju i svi organizacioni delovi Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2022.

33, UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

33.8 Operativni rizik (Nastavak)

Banka je uspostavila jedinstven proces upravljanja operativnim rizikom i regulatornim rizikom, kojim se identifikuje i procenjuje uticaj aktivnosti Banke na njenu izloženost navedenim rizicima, odnosno, identifikuje i procenjuje njihov uticaj na rezultat i kapital Banke.

Upravljanje operativnim rizikom i regulatornim rizikom Banke podrazumeva integrisan proces koji obuhvata:

1. Identifikovanje rizika;
2. Merenje, odnosno procenu rizika;
3. Ublažavanje rizika;
4. Praćenje i kontrolu rizika; i
5. Izveštavanje o riziku.

Identifikacijom operativnog i regulatornog rizika Banka na sveobuhvatan način blagovremeno identifikuje uzroke/faktore koji dovode do nastanka rizika, odnosno sprovodi klasifikaciju rizika za prikupljanje podataka o operativnim i regulatornim rizicima i gubicima (Baza OPR), što podrazumeva utvrđivanje tekuće izloženosti, kao i izloženosti riziku po osnovu uvođenja proizvoda/usluga u Banci i/ili poveravanja aktivnosti/usluge trećim licima (*outsourcing*).

Baza podataka o događajima po osnovu kojih je nastao ili je mogao nastati gubitak, u skladu sa propisanim limitom, kao posledica operativnog ili regulatornog rizika po kategorijama utvrđenim prema izvorima gubitaka i ostalim kriterijumima za opis i klasifikaciju događaja, popunjava se unosom podataka na osnovu identifikovanih rizika po vrstama poslova, od strane lica odgovornih za određene poslovne procese u Banci kroz prijavu istih Sektoru upravljanja rizicima na dalje postupanje.

Banka identifikuje operativni rizik retroaktivno (kroz unos u bazu podataka o događajima) i proaktivno kroz periodične samoprocene operativnog rizika.

Merenje, odnosno procena izloženosti operativnom riziku predstavlja kvantitativnu i/ili kvalitativnu procenu identifikovanog rizika od strane Sektora upravljanja rizicima, putem primene metodologije za samoprocenu rizika, analize uticaja na poslovanje i indikatora izloženosti primenom osnovnog indikatora - minimalno godišnje, kao i putem frekvencije kretanja ključnih indikatora rizika (KRI) i stres testiranjem na kvartalnom nivou.

Prilikom preuzimanja operativnog rizika Banka se rukovodi sledećim načelima:

- vrši se analiza ključnih indikatora rizika koji dovode do nastanka događaja operativnog rizika; i
- meri se tekuća izloženost operativnom riziku i procenjuje izloženost po osnovu uvođenja novih proizvoda i aktivnosti i ustupanja aktivnosti/usluga trećim licima radi sprovođenja mera u cilju minimiziranja događaja operativnog rizika.

Procesom ublažavanja operativnog rizika Banka utvrđuje mere za ublažavanje operativnog rizika. Mere za ublažavanje operativnog rizika podrazumevaju:

- definisanje limita izloženosti;
- definisanje ključnih indikatora za praćenje i kontrolu izloženosti; i
- primenu mehanizama za prenos rizika.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

33.8. Operativni rizik (Nastavak)

Banka ima definisanu i usvojenu Politiku kontinuiteta poslovanja Banke i revidiran Plan kontinuiteta poslovanja u slučaju nastanka nepredviđenih događaja (BCP), koji uključuje i Plan oporavka aktivnosti u slučaju katastrofa (DRP), a koji sa pripadajućim priložima zajedno omogućavaju nesmetano i kontinuirano funkcionisanje svih značajnih sistema i procesa Banke, kao i ograničavanje gubitka u vanrednim situacijama, koji su bili adekvatno testirani u toku 2022. godine.

Proces praćenja i izveštavanja o efektima realizacije primenjenih mera i tehnika ublažavanja operativnog rizika sprovodi Sektor upravljanja rizicima kroz redovno izveštavanje Komisije za upravljanje operativnim rizikom i Izvršnog odbora, Služba za kontrolu usklađenosti poslovanja i AML, sprovodi identifikaciju, praćenje i izveštavanje o efektima realizacije primenjenih mera i tehnika ublažavanja regulatornog (*compliance*) rizika.

Sistem izveštavanja o operativnom riziku obuhvata pravovremeno izveštavanje o događajima operativnog rizika po vrstama događaja i linijama poslovanja, uzrocima i izvorima nastanka događaja, značajnosti događaja, trendu izloženosti, merama koje se planiraju ili su preduzete u cilju ublažavanja i ograničavanja posledica događaja i aktivnosti koje je Banka poverila trećim licima, kao i limita za nove proizvode.

Odluku o eksternalizaciji, odnosno promeni Pružaoca usluga i uvođenju novog proizvoda, te postupke za njenu izmenu, donosi Izvršni odbor Banke na predlog Komisije za upravljanje operativnim rizikom.

Merenje i upravljanje procesom eksternalizacije se zasniva na identifikovanju i proceni svih povezanih rizika sa aktivnostima ustupanja aktivnosti trećim licima (eksternalizacija), koji mogu imati uticaj na: kontinuitet poslovanja Banke; troškove, finansijski rezultat, likvidnost, solventnost i kapital Banke; rizični profil Banke i kvalitet pružanja usluga i reputaciju Banke, Na analogan način se postupa i u slučaju uvođenja novih proizvoda/usluga.

Tokom 2022. godine Sektor upravljanja rizicima je izveštavao Izvršni odbor Banke dostavljanjem periodičnih izveštaja o evidentiranim operativnim događajima koji mogu imati negativne efekte na kapital i adekvatnosti kapitala sa predlogom mera za njihovo otklanjanje/ublažavanje.

Na kvartalnom nivou Narodnoj banci Srbije su dostavljeni podaci o kapitalnom zahtevu za operativni rizik prema BIA pristupu sa podacima o indikatoru izloženosti koji ulazi u osnovicu za obračun. Takođe, na zahtev Narodne banke Srbije dostavljani su podaci i o bazi operativnih događaja/gubitaka i zapisnici sa sednice Komisije za upravljanje operativnim rizikom.

U toku 2022. godine u Bazi operativnih gubitaka evidentirani su prijavljeni događaji operativnog rizika.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2022.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

33.9 Rizik prevremene otplate

Rizik prevremene otplate je rizik da će Banka ostvariti finansijski gubitak ukoliko komitenti otplate svoje obaveze prema Banci ili zahtevaju otplatu pre ili nakon očekivanog roka.

Efekat na neto prihod od kamata, odnosno godišnji dobitak/(gubitak) pre oporezivanja i kapital, pod pretpostavkom da će 10% finansijskih instrumenata biti prevremeno otplaćeno početkom godine, uz konstantno održavanje ostalih varijabli, je sledeći:

<u>Valuta</u>	<u>Efekat na neto prihod od kamata 2022.</u>	<u>U RSD hiljada Efekat na neto prihod od kamata 2021.</u>
EUR	(628)	(1.292)
Ostale valute	(886)	(1.784)

34. RIZIK INFORMACIONIH SISTEMA

Rizik informacionog Sistema kao sastavni deo operativnog rizika je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke, postizanje poslovnih rezultata, poslovanje u skladu sa regulativama i reputaciju usled neadekvatnog upravljanja informacionim sistemom ili neke druge sistemske slabosti koja negativno utiče na sistemsku funkcionalnost ili bezbednost i/ili ugrožava kontinuitet poslovanja.

Banka upravlja rizicima informacionog sistema kroz integralni proces upravljanja operativnim rizikom i kontinuitetom poslovanja Banke kojim se definiše identifikacija, procena, analiza i praćenje operativnog rizika i povezanih rizika - rizik informacionog sistema kao i mere za njihovo ublažavanje, prevenciju i kontrolu u skladu sa pravnim regulativama i internim aktima.

Procena rizika informacionog sistema se vrši najmanje jednom godišnje u sklopu sveobuhvatne samoprocene operativnih rizika u Banci na procesima koji sadrže informacionu komponentu i prema dinamici procene Analize uticaja na poslovanje, koja podrazumeva postupak u kome organizacione jedinice Banke u saradnji sa Sektorom upravljanja rizicima sagledavaju registar rizika informacionog sistema i navode u kojoj meri su izloženi pojedinim vrstama rizika informacionog sistema.

Procena rizika informacionog sistema daje mogućnost vlasnicima procesa da pravovremeno identifikuju i procene rizike, koji utiču na procese za koje su odgovorni, Nakon izvršene redovne procene rizika informacionog sistema Sektor upravljanja rizicima kreira izveštaj o proceni rizika informacionog sistema kao sastavnog dela samoprocene operativnih rizika u Banci, koji se dostavlja organima Banke na razmatranje i usvajanje.

35. MERENJE FER VREDNOSTI

Fer vrednost koja se navodi u finansijskim izveštajima je iznos za koji sredstvo može biti razmenjeno ili obaveza izmirena, između obavještenih, voljnih strana u nezavisnoj transakciji. Fer vrednost se računa koristeći tržišne informacije raspoložive na datum izveštavanja kao i individualne metode procene Banke.

Fer vrednost nekog finansijskog instrumenta prikazana po njegovoj nominalnoj vrednosti je približno jednaka njegovoj knjigovodstvenoj vrednosti. Ovo uključuje gotovinu, kao i potraživanja i obaveze bez definisane dospelosti ili fiksne kamatne stope.

Za ostala potraživanja i obaveze budući očekivani tokovi gotovine se diskontuju do njihove sadašnje vrednosti koristeći tekuće kamatne stope. Imajući u vidu da su varijabilne kamatne stope ugovorene za većinu finansijske aktive i obaveza Banke, promene u tekućim kamatnim stopama vode do promena u ugovorenim kamatnim stopama.

Kotirajuće tržišne cene se koriste za hartije kojima se trguje. Fer vrednost ostalih hartija se računa kao neto sadašnja vrednost budućih očekivanih gotovinskih tokova.

Fer vrednost neopozivih kreditnih obaveza i potencijalnih obaveza su iste kao i njihove knjigovodstvene vrednosti.

Procena finansijskih instrumenata

Banka meri fer vrednost pomoću sledeće hijerarhije fer vrednosti koja odražava značaj inputa koji se koriste u izradi merenja:

- **Nivo 1:** Kotirane tržišne cene (nekorigovane) na aktivnim tržištima za identičan instrument.
- **Nivo 2:** Tehnike procene koje se temelje na uočljivim inputima koji ne predstavljaju kotirane cene iz nivoa 1. bilo direktno (tj. kao cene) ili indirektno (tj. izvedeni iz cena). Ova kategorija uključuje instrumente koji su vrednovani korišćenjem: kotirane tržišne cene na aktivnim tržištima za slične instrumente; navedene cene za iste ili slične instrumente na tržištima koja se smatraju manje aktivnim; ili druge tehnike procene u kojima su svi značajni inputi direktno ili indirektno uočljivi iz tržišnih podataka.
- **Nivo 3:** Tehnike procene koje koriste značajne neuočljive inpute. Ova kategorija uključuje sve instrumente, gde tehnika vrednovanja uključuje inpute nebazirane na uočljivim podacima i neuočljivi inputi imaju značajan uticaj na vrednovanje instrumenta. Ova kategorija uključuje i instrumente koji se vrednuju na bazi kotiranih cena sličnih instrumenata gde su značajna neuočljiva podešavanja ili pretpostavke potrebni da bi se odražavala razlika između instrumenata.

Fer vrednosti finansijske imovine i finansijskih obaveza kojima se trguje na aktivnim tržištima temelji se na kotiranim tržišnim cenama ili cenama kotiranim od strane dilera. Za sve ostale finansijske instrumente Banka određuje fer vrednosti pomoću tehnika procene.

Tehnike procene uključuju neto sadašnju vrednost i modele diskontovanog gotovinskog toka, upoređivanje sa sličnim instrumentima za koje postoji uočljiva tržišna cena i druge modele procene. Pretpostavke i inputi korišćeni u tehnikama procene uključuju oslobođenje rizika i benčmark kamatne stope, kreditne marže i druge premije koje se koriste u proceni diskontne stope, cene obveznica i vlasničkih hartija, devizne kurseve, kapital i kapitalom indeksirane cene i očekivane oscilacije cena i korelacije.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2022.

35. MERENJE FER VREDNOSTI (Nastavak)

Procena finansijskih instrumenata (Nastavak)

Cilj tehnika procene je odrediti fer vrednost koja odražava cenu finansijskog instrumenta na dan izveštavanja koja bi bila definisana od strane učesnika na tržištu u slobodnim i nezavisnim transakcijama.

Banka koristi široko prihvaćene modele procene za određivanje fer vrednosti uobičajenih i jednostavnijih finansijskih instrumenata kao kamatne stope i valutne svopove koji koriste samo uočljive tržišne podatke i zahtevaju malo prosuđivanja i procene od strane rukovodstva. Kotirane cene i inputi za modele su obično (relativno) dostupni na tržištu za kotirane dužničke i vlasničke hartije od vrednosti, derivate kojima se trguje i jednostavne derivate, kao kamatni svopovi.

Dostupnost uočljivih tržišnih cena i inputa modela smanjuje potrebu za procenama rukovodstva te smanjuje nesigurnost povezanu s određivanjem fer vrednosti. Raspoloživost uočljivih tržišnih cena i inputa varira zavisno od proizvoda i tržišta i sklona je promenama usled specifičnih dešavanja i opštih uslova budućih tržišta.

Sledeća tabela prikazuje fer vrednost finansijskih instrumenata koji nisu mereni po fer vrednosti i analizira ih po nivou u hijerarhiji fer vrednosti u okviru kog je merenje fer vrednosti smešteno:

		31.12.2022.		31.12.2021.
	Knjigovod- stvena vrednost	Fer vrednost	Knjigovod- stvena vrednost	Fer vrednost
Finansijska (monetarna) aktiva				
Gotovina i sredstva kod centralne banke	5.009.080	5.009.080	2.346.917	2.346.917
Hartije od vrednosti	354.233	354.233	1.646.241	1.646.241
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	2.740.530	2.740.530	1.174.251	1.174.251
Kreditni i potraživanja od komitenata	5.150.291	4.484.622	6.452.015	6.387.495
Ostala sredstva	173.520	173.520	94.805	94.805
Ukupno	13.427.654	12.761.985	11.714.229	11.649.709
Finansijska (monetarna) pasiva				
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama	289.338	289.338	162.676	162.676
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	11.232.939	11.232.939	10.143.946	10.042.507
Subordinirane obaveze	119.350	119.350	108.615	108.615
Ostale obaveze	173.146	173.146	160.328	160.328
Ukupno	11.814.773	11.814.773	10.575.565	10.474.126

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2022.

35. MERENJE FER VREDNOSTI (Nastavak)

Tamo gde je moguće fer vrednost kredita i potraživanja je bazirana na uočljivim tržišnim transakcijama. Gde uočljive tržišne transakcije nisu dostupne, fer vrednost se ocenjuje koristeći modele procene, kao što su tehnike diskontovanja gotovinskih tokova.

Inputi za tehnike procene uključuju očekivane kreditne gubitke tokom životnog veka kredita, kamatne stope, stope avansa i izvorne podatke ili podatke sa sekundarnog tržišta. Za kolateralno-zavisne umanjene (obezvređene) zajmove, fer vrednost se meri na bazi vrednosti pripadajućeg kolaterala. Inputi modela mogu uključiti podatke od brokera treće strane bazirane na OTC aktivnosti trgovanja, i informacije dobijene od drugih učesnika na tržištu, što uključuje uočljive primarne i sekundarne transakcije.

Za unapređenje tačnosti procene kredita stanovništvu (retail) i manjih komercijalnih kredita, homogeni krediti su grupisani u portfolio sa sličnim karakteristikama kao poreklo, LTV racia, kvalitet kolaterala, tip proizvoda i dužnika, stope avansa i neizvršenja i standardne verovatnoće.

Fer vrednost depozita banaka i klijenata se ocenjuje koršćenjem tehnike diskontovanja gotovinskih tokova, primenjujući stope koje su ponuđene za depozite sličnog dospeća i uslova, Fer vrednost depozita plativih na zahtev je iznos za isplatu na dan izveštavanja.

Tabela ispod prikazuje klasifikaciju Banke za svaku klasu finansijske imovine i obaveza po knjigovodstvenoj vrednosti i njihovu fer vrednost na dan **31. decembra 2022. godine**:

	U RSD hiljada				
	Po fer vrednosti	HOV po fer vrednosti kroz ostali rezultat	Po amortizo- vanj vrednosti	Ukupna sadašnja vrednost	Fer vrednost
Gotovina i sredstva kod centralne banke	5.009.080			5.009.080	5.009.080
Finansijska sredstva vrednovana po fer vrednosti kroz ostali rezultat		354.233		354.233	354.233
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija			2.740.530	2.740.530	2.740.530
Kredit i potraživanja od komitenata			5.150.291	5.150.291	4.484.622
Ostala sredstva			173.520	173.520	173.520
Ukupno sredstva	5.009.080	354.233	8.064.341	13.427.654	12.761.985
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama			289.338	289.338	289.338
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima			11.232.939	11.232.939	11.232.939
Subordinirane obaveze			119.350	119.350	119.350
Ostale obaveze			173.146	173.146	173.146
Ukupno obaveze			11.814.773	11.814.773	11.814.773

35. MERENJE FER VREDNOSTI (Nastavak)

Tabela ispod prikazuje klasifikaciju Banke za svaku klasu finansijske imovine i obaveza po knjigovodstvenoj vrednosti i njihovu fer vrednost na dan 31. decembra 2021. godine:
U RSD hiljada

U RSD hiljada	Po fer vrednosti	HOV po fer vrednosti kroz ostali rezultat	Po amortizovanoj vrednosti	Ukupna sadašnja vrednost	Fer vrednost
Gotovina i sredstva kod centralne banke	2.346.917	-	-	2.346.917	2.346.917
Finansijska sredstva vrednovana po fer vrednosti kroz ostali rezultat	-	1.646.241	-	1.646.241	1.646.241
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija			1.174.251	1.174.251	1.174.251
Kredit i potraživanja od komitenata	-	-	6.452.015	6.387.495	6.387.495
Ostala sredstva			94.805	94.805	94.805
Ukupno sredstva	2.346.917	1.646.241	7.721.071	11.649.709	11.649.709
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama	-	-	162.676	162.676	162.676
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	-	-	10.143.946	10.042.507	10.042.507
Subordinirane obaveze			108.615	108.615	108.615
Ostale obaveze	-	-	160.328	160.328	160.328
Ukupno obaveze	-	-	10.575.565	10.474.126	10.474.126

Sledi opis metodologija i pretpostavki korišćenih za određivanje fer vrednosti onih finansijskih instrumenata koji još nisu evidentirani po fer vrednosti u finansijskim izveštajima.

Imovina za koju je fer vrednost približna knjigovodstvenoj vrednosti

Za finansijsku imovinu i obaveze koju su likvidni ili imaju kratkoročno dospeće (manje od jedne godine) pretpostavlja se da je knjigovodstvena vrednost približna fer vrednosti, Ova pretpostavka se takođe primenjuje na depozite na zahtev, štedne račune bez određenog dospeća i finansijske instrumente sa varijabilnom stopom.

Finansijski instrumenti sa fiksnom stopom

Fer vrednost finansijske imovine i obaveza sa fiksnom stopom evidentiranih po amortizovanoj vrednosti se procenjuje poređenjem tržišnih kamatnih stopa kada su prvobitno bili priznati po tekućim tržišnim stopama ponuđenim za slične finansijske instrumente. Procenjena fer vrednost depozita sa fiksnom stopom je zasnovana na diskontovanju gotovinskih tokova koristeći preovlađujuće kamatne stope na dug na novčanom tržištu sa sličnim kreditnim rizikom i dospelošću.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2022.

36. INTERNA PROCENA ADEKVATNOSTI KAPITALA

Interna procena adekvatnosti kapitala predstavlja proces procene svih značajnih rizika kojima je Banka izložena ili bi mogla biti izložena u svom poslovanju. Proces interne procene adekvatnosti kapitala sadrži sledeće faze:

- 1) utvrđivanje materijalne značajnosti rizika;
- 2) računanje internih kapitalnih zahteva za pojedinačne rizike;
- 3) utvrđivanje ukupnih internih kapitalnih zahteva; i
- 4) poređenje sledećih elemenata:
 - kapitala obračunatog u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke i raspoloživog internog kapitala;
 - minimalnih kapitalnih zahteva izračunatih u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke i internih kapitalnih zahteva za pojedinačne rizike; i
 - zbira minimalnih kapitalnih zahteva izračunatih u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke i ukupnih internih kapitalnih zahteva.

Analizom rizičnog profila Banke identifikovani su rizici za koje će Banka obračunavati kapitalne zahteve u procesu interne procene adekvatnosti kapitala, i to: kreditni rizik, tržišni rizik, operativni rizik, rizik likvidnosti, kamatni rizik u Bankarskoj knjizi, rizik koncentracije, strateški rizik, kreditno-devizni rizik i ostale materijalno značajne rizike,

Za ostale vrste rizika kojima je Banka izložena u svom poslovanju Banka će obračunavati kapitalne zahteve ukoliko se budu identifikovali kao materijalno značajni, primenjujući odgovarajući linearan procenat na bazi subjektivne procene rukovodstva Banke. Navedenim rizicima Banka upravlja koristeći tehnike za ublažavanje/transfer rizika i bliže su definisane i određene Procedurama za upravljanje rizicima i drugim internim aktima.

Određivanje ukupnog internog kapitala raspoloživog za pokriće rizika vrši se sabiranjem izračunatih kapitalnih zahteva za pojedinačne materijalno značajne rizike.

Poređenje iznosa potrebnog internog kapitala sa iznosom kapitala obračunatog u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije kojom se uređuje adekvatnost kapitala, vrši se najmanje jedanput godišnje, kroz izradu i analizu izveštaja u vezi sa procesom interne procene adekvatnosti kapitala, Izveštaj se radi u Sektoru upravljanja rizicima.

O obračunatoj internoj proceni adekvatnosti kapitala Sektor upravljanja rizicima na godišnjem nivou izveštava Izvršni odbor, Odbor za upravljanje aktivom i pasivom, Odbor za reviziju i Upravni odbor Banke.

37. UPRAVLJANJE KAPITALOM

(a) Regulatorni kapital

Banka kontinuirano upravlja kapitalom, koji predstavlja širi koncept od pozicije kapitala u bilansu stanja, sa ciljem da:

- obezbedi usaglašenost sa zahtevima vezanim za kapital koji su definisani od strane Narodne banke Srbije;
- obezbedi mogućnost dugoročnog nastavka poslovanja po principu “stalnosti poslovanja”, uz obezbeđenje prinosa akcionarima i koristi drugim zainteresovanim stranama; i
- obezbedi adekvatnu kapitalnu osnovu kao podršku daljem razvoju poslovanja Banke.

Rukovodstvo Banke redovno prati pokazatelje adekvatnosti Banke i druge pokazatelje poslovanja koje propisuje Narodna banka Srbije i dostavlja kvartalne izveštaje Narodnoj banci Srbije o ostvarenim vrednostima pokazatelja.

Banka upravlja strukturom kapitala i vrši usklađivanja u skladu sa promenama u ekonomskim uslovima i rizikom karakterističnim za aktivnosti Banke. Strategija upravljanja kapitalom Banke definiše odnos prema kapitalu na način koji obezbeđuje upravljanje kapitalom na kontinuiranoj i dugoročnoj osnovi.

Cilj strategije upravljanja kapitalom je da se njenim sprovođenjem obezbedi formiranje i održavanje adekvatnog nivoa i strukture internog kapitala, kao i jačanje kapitalne osnove Banke, Strategija upravljanja kapitalom Banke je nepromenjena u odnosu na prethodnu godinu.

Narodna banka Srbije je definisala sledeće limite za kapital:

- Minimalni iznos kapitala u dinarskoj protivvrednosti od EUR 10 miliona prema zvaničnom srednjem kursu; i
- Pokazatelj adekvatnosti kapitala na nivou koji nije niži od 8%.

U skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke (“Službeni glasnik Republike Srbije”, br. 113/2016, 103/2018, 88/2019, 67/2020, 98/2020, 137/2020 i 59/2021) utvrđena je metodologija izračunavanja pokazatelja adekvatnosti kapitala. Pokazatelj adekvatnosti kapitala Banke jednak je odnosu kapitala i rizične aktive Banke. Kapital Banke čini zbir osnovnog kapitala i dopunskog kapitala, umanjen za odbitne stavke od kapitala definisane ovom odlukom.

Rizična aktiva predstavlja zbir ukupne aktive ponderisane kreditnim rizikom i kapitalnih zahteva za tržišne rizike, kao i kapitalnog zahteva za operativni rizik utvrđenih na način propisan navedenom odlukom, pomnoženih recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2022.

37. UPRAVLJANJE KAPITALOM (Nastavak)**(a) Regulatorni kapital (Nastavak)**

Banka za izračunavanje aktive ponderisane kreditnim i tržišnim (deviznim) rizicima koristi standardizovani (SA) pristup, dok za izračunavanje indikatora izloženosti (operativni rizik) koristi metod osnovnih indikatora (BIA). Aktiva Banke ponderisana kreditnim rizikom predstavlja zbir vrednosti pozicija bilansne aktive i vanbilansnih stavki pomnoženih odgovarajućim ponderima kreditnog rizika.

Vrednost pozicija bilansne aktive radi obračuna aktive ponderisane kreditnim rizikom, jednaka je iznosu bruto knjigovodstvene vrednosti tih pozicija umanjene za ispravke vrednosti. Vrednost vanbilansnih stavki radi obračuna aktive ponderisane kreditnim rizikom jednaka je iznosu bruto knjigovodstvene vrednosti tih stavki umanjene za rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi i koja je pomnožena odgovarajućim faktorima konverzije.

Shodno Odluci o adekvatnosti kapitala banke Banka je dužna da pored minimalnog iznosa kapitala od EUR 10 miliona, u svakom trenutku održava kapital i na nivou koji je potreban za pokriće svih rizika kojima je izložena ili može biti izložena u svom poslovanju, a najmanje u visini zbira sledećih kapitalnih zahteva:

- kapitalnog zahteva za kreditni rizik, rizik smanjenja vrednosti kupljenih potraživanja i za rizik druge ugovorne strane za sve poslovne aktivnosti Banke i kapitalnog zahteva za rizik izmirenja/ispоруke za aktivnosti iz knjige trgovanja;
- kapitalnog zahteva za cenovni rizik za aktivnosti iz knjige trgovanja;
- kapitalnog zahteva za devizni rizik i za robni rizik za sve poslovne aktivnosti Banke;
- kapitalnog zahteva za rizik prilagođavanja kreditne izloženosti za sve poslovne aktivnosti Banke (CVA); i
- kapitalnog zahteva za operativni rizik za sve poslovne aktivnosti Banke.

Za svrhe utvrđivanja regulatornog kapitala i koeficijenta adekvatnosti kapitala, osnovni kapital Banke na 31.decembar 2022. godine čini uplaćeni akcijski kapital, a dopunski kapital čine subordinirane obaveze. Odbitne stavke od kapitala su gubici iz prethodnih godina, gubitak tekuće godine, nematerijalna ulaganja i bruto iznos potraživanja od dužnika- fizičkog lica (osim poljoprivrednika) po osnovu odobrenih potrošačkih kredita, gotovinskih kredita ili ostalih kredita koji se iskazuju na računima 102, 107 i 108 kod kojih je stepen kreditne zaduženosti tog dužnika pre odobrenja kredita bio veći od procenta utvrđenog u skladu sa Odlukom kojom se uređuje klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ili će taj procenat biti veći usled odobrenja kredita, pri čemu se ova odbitna stavka primenjuje bez obzira na to da li je nakon odobrenja kredita stepen kreditne zaduženosti dužnika postao niži od tog procenta.

U sledećoj tabeli je prikazana struktura ukupnog regulatornog kapitala Banke na dan 31. decembra 2022. i 2021. godine, kao i pokazatelj adekvatnosti kapitala:

37. UPRAVLJANJE KAPITALOM (Nastavak)

(a) Regulatorni kapital (Nastavak)

	31.12.2022.	U RSD hiljada 31.12.2021.
Regulatorni kapital		
Osnovni kapital		
Osnovni akcijski kapital	4.632.407	4.632.407
Gubici iz prethodnih godina	(2.898.913)	(2,699,986)
Dobit/Gubitak tekuće godine	264.307	(198,928)
Revalorizacione rezerve	2.053	7,059
Nematerijalna imovina	(46.734)	(39,326)
	<u>1.688.812</u>	<u>1,701,225</u>
Dopunski kapital - subordinirane obaveze	<u>23.581</u>	<u>43,184</u>
Ukupan osnovni i dopunski kapital	1.712.393	1,744,409
<i>Odbitne stavke od kapitala:</i>		
<i>Bruto iznos potraživanja od fizičkih lica</i>	-	(1,075)
<i>Potrebna rezerva za procenjene gubitke po bilansnoj aktivi i vanbilansnim stavkama</i>	-	-
Ukupan kapital (1)	<u><u>1.712.393</u></u>	<u><u>1,743,334</u></u>
Rizična aktiva - rizikom ponderisane izloženosti		
Izloženost kreditnom riziku	5.274.547	6,941,349
Izloženost operativnom riziku	801.269	942,478
Izloženost tržišnom riziku	113.729	156,798
Izloženost riziku prilagođavanja	-	-
Ukupno (2)	<u><u>6.189.545</u></u>	<u><u>8,040,625</u></u>
Pokazatelj adekvatnost osnovnog akcijskog kapitala	<u>27.28%</u>	<u>21.14%</u>
Pokazatelj adekvatnost osnovnog kapitala	<u>27.28%</u>	<u>21.14%</u>
Pokazatelj adekvatnosti kapitala (1/2 x 100)	<u>27.67%</u>	<u>21.68%</u>

Na dan 31. decembra 2022. godine regulatorni kapital Banke iznosio je RSD 1.712.392 hiljade odnosno EUR 14.596 hiljada po zvaničnom srednjem kursu na dan bilansa stanja (31. decembar 2021. godine: RSD 1.743.334 hiljada, odnosno EUR 14.827). Pokazatelj adekvatnosti kapitala Banke od 27.67% je viši od propisanog minimuma od 8% (odnosno 18,91% u skladu sa supervizorskim dopisom NBS od 21.07.2022.godine).

Pokazatelj leveridža (Tier 1 Leverage Ratio) koji predstavlja odnos osnovnog kapitala i iznosa izloženosti Banke na dan 31. decembra 2022. godine iznosio je 11.56%.

Dopisom Narodne banke Srbije o supervizorskoj proceni Banke i pratećim preporukama, Banka je dužna da na pojedinačnom nivou održava pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala na nivou od 8.12%, pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala na nivou od 10.85% i pokazatelj adekvatnosti kapitala na nivou od 18,91% što predstavlja ukupan supervizorski zahtev za kapitalom koji treba uvećati za obračunati kombinovani zaštitni sloj kapitala na relevantni datum.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2022.

37. UPRAVLJANJE KAPITALOM (Nastavak)

(a) Regulatorni kapital (Nastavak)

Na dan 31. decembra 2022. godine sveobuhvatni zahtev za kapitalom iznosio je 18.86% rizične aktive, obračunat kao zbir ukupnih supervizorskih zahteva za kapitalom i kombinovanog zaštitnog sloja kapitala na taj dan.

Prema Odluci Narodne banke Srbije o adekvatnosti kapitala na dan 31. decembra 2022. godine Banka je imala dovoljno kapitala da zadovolji minimalne zahteve Narodne banke Srbije.

(a) Pokazatelji poslovanja Banke - usaglašenost sa zakonskim pokazateljima

Banka je dužna da obim i strukturu svog poslovanja i rizičnih plasmana uskladi sa pokazateljima poslovanja propisanim Zakonom o bankama i relevantnim odlukama Narodne banke Srbije donetim na osnovu navedenog Zakona.

Ostvareni pokazatelji poslovanja Banke na dan 31. decembra 2022. godine bili su sledeći:

<u>Pokazatelji poslovanja</u>	<u>Propisani</u>	<u>Ostvareni</u>
1. Regulatorni kapital	Minimum EUR 10 miliona	14.595.619
2. Pokazatelj adekvatnosti kapitala	Minimum 8%	27.67%
1. Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala	Minimum 4.5%	27.28%
2. Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala	Minimum 6%	27.28%
5. Ulaganja Banke	Maksimum 60% kapitala	13.89%
6. Izloženost prema jednom licu ili grupi povezanih lica	Maksimum 25% kapitala	23.77%
7. Zbir svih velikih izloženosti u odnosu na kapital	Maksimum 400%	190.66%
8. Pokazatelji likvidnosti na dan: - u prvom mesecu poslednjeg kvartala 2021. godine	Minimum 1	3.48
- u drugom mesecu poslednjeg kvartala 2021. godine	Minimum 1	3.30
- u trećem mesecu poslednjeg kvartala 2021. godine	Minimum 1	3.32
9. Uži pokazatelj likvidnosti	Minimum 0.5	2.49
10. Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom (LCR)	Minimum 100%	637.11%
11. Pokazatelj deviznog rizika	Maksimum 20% kapitala	6.82%

Na dan 31. decembra 2022. godine. Banka je usaglasila sve pokazatelje poslovanja sa propisanim vrednostima.

38. PREUZETE I POTENCIJALNE OBAVEZE**(a) Sudski sporovi**

Na dan 31. decembra 2022. godine, Banka se javlja kao tužena strana u 365 sudskih sporova. Ukupno procenjeni iznos tužbenih zahteva iznosi RSD 74.088 hiljada.

Prema proceni Službe pravnih poslova i advokata Banke očekuje se pozitivan ishod za određeni broj sporova, dok je za određene sporove ishod neizvestan. Kao što je obelodanjeno u Napomeni 28. uz finansijske izveštaje, na dan 31. decembra 2022. godine Banka je formirala rezervisanja za potencijalne gubitke koji mogu proisteći iz navedenih sporova u ukupnom iznosu od RSD 12.424 hiljada.

Rukovodstvo Banke procenjuje da neće nastati materijalno značajni gubici po osnovu ishoda preostalih sudskih sporova u toku iznad iznosa za koje je izvršeno rezervisanje.

(b) Poreski rizici

Poreski sistem Republike Srbije je u procesu kontinuirane revizije i izmena. U Republici Srbiji poreski period je otvoren tokom perioda od 5 godina. U različitim okolnostima, poreski organi mogu imati različite pristupe određenim pitanjima i mogu utvrditi dodatne poreske obaveze zajedno sa naknadnim zateznim kamatama i penalima. Rukovodstvo Banke smatra da su poreske obaveze evidentirane u priloženim finansijskim izveštajima pravilno iskazane.

39. USAGLAŠAVANJE POTRAŽIVANJA I OBAVEZA

Banka je u skladu sa čl. 18 Zakona o računovodstvu izvršila usaglašavanje obaveza i potraživanja sa svojim dužnicima i poveriocima na dan 31. oktobra 2022. godine i o tome postoji verodostojna dokumentacija.

Banka je dostavila izvode otvorenih stavki (IOS sa stanjem na 31. oktobar 2022. godine za 727 pravna lica.

Ukupan broj vraćenih i u potpunosti usaglašanih IOS-a je 162 što je 22,28%.
Ukupan iznos delimično osporenih IOS-a je 10 odnosno 1,38%.

Broj klijenata koji nisu potvrdili niti osporili IOS-e je 555 odnosno 76,34%.

Rok za usaglašavanje klijenta sa dostavljenim IOS-om je 15 dana, pa se smatra da klijenti koji nisu potvrdili niti osporili IOS-e su saglasni sa stanjima potraživanja i obaveza iskazanih u dostavljenom IOS-u

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE U periodu od 1.januara do 31. decembra 2022. godine

40. DEVIZNI KURSEVI

Zvanični srednji devizni kursevi Narodne banke Srbije utvrđeni na međubankarskom deviznom tržištu, korišćeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja na dan 31. decembra 2022. i 2021. godine u funkcionalnu valutu, za pojedine glavne strane valute su:

U RSD	2022.	2021.
EUR	117.3224	117.5821
USD	110.1515	103.9262
CHF	119.2543	113.6388
RUB	1.5292	1.3925

41. DOGAĐAJI NAKON DATUMA IZVEŠTAJNOG PERIODA

Oružani sukob između Rusije i Ukrajine zabeležio je uticaj na evropsku i svetsku ekonomiju. Od početka sukoba Banka pojačano prati, i vrši procenu uticaja svih segmenata svog poslovanja.

Vlada Republike Srbije sprovi sve mere kako bi smanjio negativan uticaj krize.

Inflatorni pritisci su izazov svih evropskih zemalja, pa u narednom periodu možemo očekivati potencijalni zaokret ka restriktivnoj monetarnoj politici i povećanju kamatnih stopa.

Trenutna situacija povodom Ukrajinske krize na API banku nije ostavila značajne negativne posledice obzirom na činjenicu da Republika Srbija za sada nije uvela sankcije prema Rusiji. Šta više, Banka tokom 2022. godine beleži povećanje obima poslovanja i godinu završava sa pozitivnim rezultatom.

Takođe u prvom kvartalu 2023. godine zabeleženo je povećanje obima poslovanja Banke koja je i u ovom periodu ostvarila pozitivan rezultat. Obim poslovanja se najviše ogleda u povećanom broju otvaranja računa kako fizičkim, tako i privrednim licima čime se povećao platni promet u zemlji i inostranstvu, kao i promet trgovanja valutama.

Rukovodstvo Banke preduzima sve moguće mere da predupredi moguće negativne uticaje, ali ne može sa sigurnošću da predvidi posledice koje bi nastale na poslovanje Banke u slučaju dodatne eskalacije krize i promene uslova poslovanja u Republici Srbiji kao rezultat geopolitičkih promena.

Beograd 12.april 2023. godine

Dijana Čučuk

Dijana Čučuk

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskih izveštaja

Valentina Keiša

Valentina Keiša

Predsednik Izvršnog odbora

**GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU
2022**

Beograd, April 2022. godine

1. UVODNA REČ PREDSEDNIKA IZVRŠNOG ODBORA BANKE

Poštovani klijenti, partneri,

Biti mali igrač na bankarskom tržištu ima svojih prednosti u odnosu na gigante koji posluju na srpskom tržištu. Postoji niz prednosti koje male banke imaju na bilo kom tržištu, dok su dva preduslova presudna da bi se posao uspešno obavio – visoko profesionalna, ekspertska kompetentnost svakog timskog igrača i jasno razumevanje operativnog tržišta. Naša Banka je tokom protekle godine analizirala potencijal još nepokrivenih, ali ciljanih niša u poslovanju – i vredno radila na rešenjima za ulazak u te niše.

Godine pandemije koje su iza nas i oružani sukob između Rusije i Ukrajine zabeležio je uticaj na evropsku i svetsku ekonomiju. Navedeno je doprinelo velikim promenama na tržištu zbog čega su nam fleksibilnost i brzo donošenje odluka pružili priliku da budemo prepoznati na tržištu.

Činjenica da se u Srbiji sve više gradi i da je sve više zainteresovanih kupaca iz inostranstva, podstakla nas je da razvijemo posebnu ponudu stambenih kredita, jer sve veća ponuda nekretnina i atraktivne lokacije čine novogradnju interesantnom za mnoge kupce, kako za one u zemlji tako i za one van njenih granica.

Težeći da što bolje odgovorimo na njihove potrebe, kreirali smo savremeno rešenje koje će dati pravi odgovor na potrebe naših klijenata i time im obezbediti udoban život u Srbiji.

Ujedno, odlučili smo da pružimo uslugu iznajmljivanja sefova, koja je deficitarna na tržištu, i naš jedini izazovni zadatak bio je da pronađemo odgovarajuću lokaciju. Zato smo početkom 2021. godine otvorili novu filijalu u ulici Makedonska 44 koja najbolje odgovara sa stanovišta dostupnosti velikom broju prolaznika u samom centru Beograda.

Mi smo, na prvom mestu, univerzalna komercijalna banka. Naši klijenti su mala i srednja preduzeća i stanovništvo. Takođe pružamo uslugu velikim kompanijama u njihovom relativno malom delu poslovanja gde je potreban individualni pristup i efikasna komunikacija na obostranu korist.

Naši klijenti su renomirane srpske i međunarodne kompanije i fizička lica sa rezidentnim i nerezidentnim statusom i zaposleni naše banke kontinuirano rade kako bi ponudili najbolje rešenje u cilju zaštite interesa i zadovoljstva naših klijenata, kao njihov pouzdan partner. API u imenu naše banke označava aplikativni programski interfejs čime se simbolizuje kontinuiran rast i napredak kojem Banka teži, kao i kvalitetnim i inovativnim rešenjima kroz implementaciju najnovijih finansijskih tehnologija koje će predstavljati ključne elemente za dalji razvoj.

2. OPIS POSLOVNIH AKTIVNOSTI I ORGANIZACIONA STRUKTURA

API BANKE a.d. BEOGRAD

2.1. O Banci

Osnovne informacije o banci	
Poslovno ime	API Bank akcionarsko društvo Beograd
Adresa	Bulevar Vojvode Bojovića 6-8,11000 Beograd, Republika Srbija
Web adresa	www.apibank.rs
Pravna forma	Akcionarsko društvo
Veličina društva	Veliko pravno lice
Matični broj	20439866
Poreski identifikacioni broj	105701111
Datum osnivanja Banke	11. jul 2008. godine
Broj rešenje upisa u Agenciji za privredne registre	2158 od 3. marta 2008. godine.
Šifra delatnosti	6419 - Ostalo monetarno posredovanje
Kontakt telefon	00 381 11 3952213
e mail	office@apibank.rs
Predsednik Izvršnog odbora	Valentina Keiša
Revizor za 2022. godinu	MOORE STEPHENS Revizija i Računovodstvo d.o.o., Studentski trg 4/V, Beograd
Tekući račun Banke	Narodna Banka Srbije: 908-0000000037501-92
Društvene mreže	Linkdin, Facebook, Instangram

**OPIS POSLOVNIH AKTIVNOSTI, ORGANIZACIJA POSLOVANJA I ORGANIZACIONA
STRUKTURA API BANKE a.d. BEOGRAD (nastavak)**

2.1. O Banci (nastavak)

API BANK a.d. BEOGRAD, raniji naziv VTB Banka (u daljem tekstu "Banka"), osnovana je 11. jula 2008. godine, na osnovu Rešenja Narodne banke Srbije br. 2158 od 3. marta 2008. godine.

Dana 26. jula 2018. godine, sprovedena je promena vlasništva nad 100% akcija VTB Banke a.d. Beograd, tako da je jedini vlasnik akcija Banke, postalo privredno društvo "AZRS INVEST" d.o.o. Beograd, srpska kompanija u vlasništvu ruskog investitora Andrey Zakharovich Shlyakhovoy, a Odlukom Skupštine akcionara od 24. septembra 2018. godine, utvrđeno je novo poslovno ime Banke - API Bank a.d. Beograd.

Promena poslovnog imena Banke u API Bank a.d. Beograd je registrovana u Agenciji za privredne registre dana 18. oktobra 2018. godine.

API Bank a.d. Beograd je registrovana u Republici Srbiji za obavljanje platnog prometa i kreditnih i depozitnih poslova u zemlji i platnog prometa u inostranstvu i u skladu sa Zakonom o bankama dužna je da posluje na principima likvidnosti, sigurnosti i profitabilnosti.

Sedište Banke se nalazi u Beogradu, Bulevar Vojvode Bojovića br. 6-8.

Mrežu Banke na dan 31.12.2022. godine čine: filijala u Beogradu, Balkanska ulici br.2, filijala u Beogradu, Makedonska ulica br 44 i ekspozitura u Novom Sadu, ulica Narodnog fronta br. 12.

Redni broj	Naziv organizacionog oblika	Ulica i broj	Broj organizacionih delova
1	Poslovna jedinica	Bulevar Vojvode Bojovića 6-8, Beograd	1
2	Filijala	Balkanska 2, Beograd	1
3	Filijala	Makedonska 44, Beograd	1
4	Ekspozitura	Narodnog fronta 12, Novi Sad	1

2.2 Pregled članova organa uprave na 31.12.2022. godine

Upravni odbor Banke	
Ime i prezime	Funkcija
Vladislav Shlyakhovoy	Predsednik Upravnog odbora
Petr Rasoča	Član Upravnog odbora
Vladimir Shlyakhovoi	Član Upravnog odbora
Goran Ljubičić	Član Upravnog odbora
Zoran Mitrović	Član Upravnog odbora

Izvršni odbor Banke	
Ime i prezime	Funkcija
Valentina Keiša	Predsednik Izvršnog odbora
Radomir Stevanović	Član Izvršnog odbora

**OPIS POSLOVNIH AKTIVNOSTI, ORGANIZACIJA POSLOVANJA I ORGANIZACIONA
STRUKTURA API BANKE a.d. BEOGRAD (nastavak)**

2.2 Pregled članova organa uprave na 31.12.2022. godine (nastavak)

Drugi organi koje je Banka formirala na osnovu Zakona o bankama su: Odbor za upravljanje aktivom i pasivom, Kreditni odbori, Odbor za reviziju, Komisija za upravljanje problematičnom aktivom.

Kreditni odbor za pravna lica	
Ime i prezime	Funkcija
Valentina Keiša, predsednik Izvrsnog odbora	Predsednik Kreditnog odbora
Radomir Stevanovic, clan Izvrsnog odbora	Član kreditnog odbora
Aleksandar Todorovic, direktor Sektora upravljanja rizicima	Član kreditnog odbora
Marko Ilic, direktor Sektora poslovanja sa privredom	Član kreditnog odbora
Radmila Jasarovic, direktor Sektora pravnih poslova	Član kreditnog odbora

Kreditni odbor za fizička lica	
Ime i prezime	Funkcija
Valentina Keiša, predsednik Izvrsnog odbora	Predsednik Kreditnog odbora
Radomir Stevanovic, clan Izvrsnog odbora	Član kreditnog odbora
Aleksandar Todorovic, direktor Sektora upravljanja rizicim	Član kreditnog odbora
Velibor Savic, director Sektora poslovanja sa stanovnistvom	Član kreditnog odbora

Odbor za reviziju	
Ime i prezime	Funkcija
Zoran Mitrovic	Predsednik Odbora za reviziju
Goran Ljubcic	Član Odbora za reviziju
Miloje Obradovic	Nezavistan član

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom- ALCO	
Ime i prezime	Funkcija
Valentina Keiša	Predsednik ALCO-a
Radomir Stevanovic	Član ALCO-a
Dijana Cucuk	Član ALCO-a
Velibor Savic	Član ALCO-a
Aleksandar Todorovic	Član ALCO-a
Maja Nesic Divjak	Član ALCO-a
Marko Ilic	Član ALCO-a

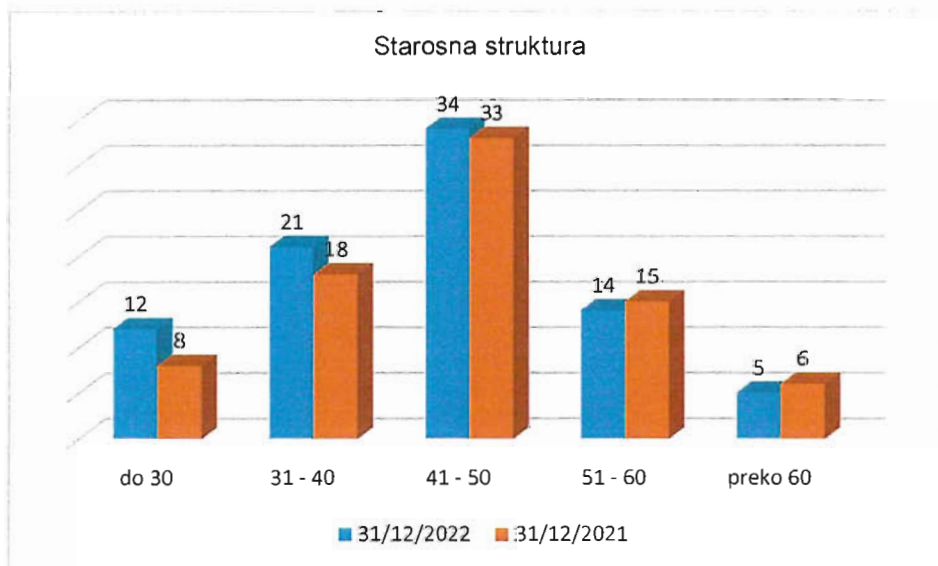
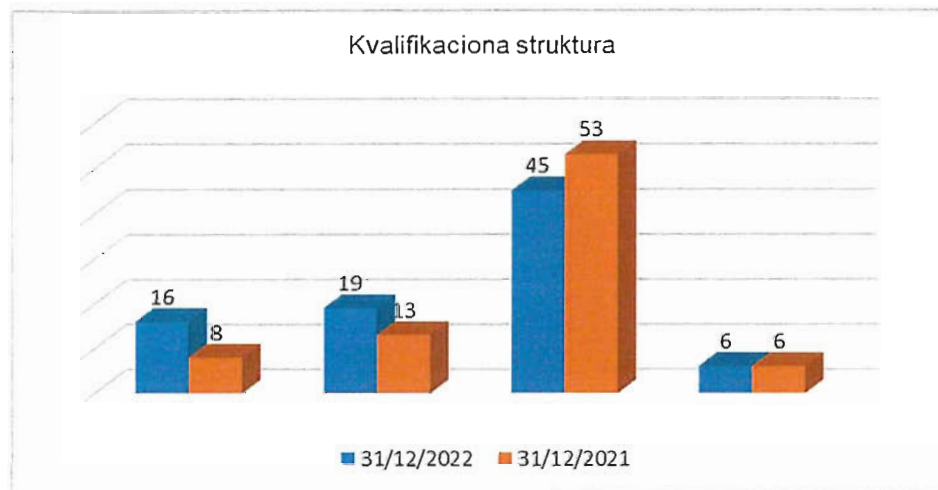
OPIS POSLOVNIH AKTIVNOSTI, ORGANIZACIJA POSLOVANJA I ORGANIZACIONA

STRUKTURA API BANKE a.d. BEOGRAD (nastavak)

2.3 Organizaciona / kadrovska struktura Banke na 31.12.2022. godine

Banka je na dan 31. decembra 2022. godine imala 86 zaposlena radnika (31. decembar 2021. godine: 80 zaposlenih).

U kvalifikacionoj strukturi zaposlenih na kraju 2022. godine učešće zaposlenih sa visokom stručnom spremom iznosilo je 59,30%, dok je u starosnoj strukturi učešće mlađih od 40 godina iznosilo 38,37%.

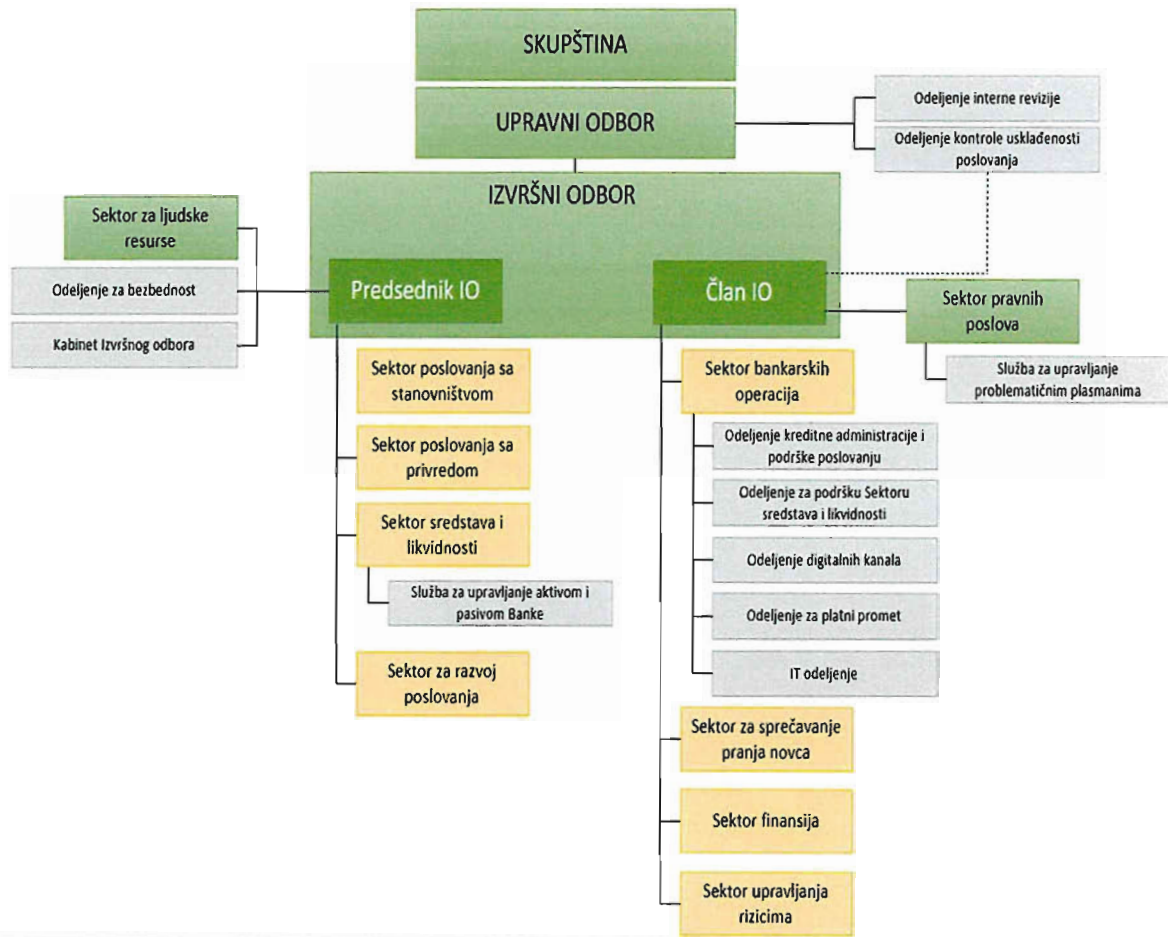

Banka ulaže u usavršavanje veština i znanja zaposlenih kroz eksterne i interne obuke, kako bi se zaposleni opremili veštinama potrebnim za adekvatno obavljanje i realizaciju zadataka. Posebnu pažnju Banka posvećuje internoj komunikaciji kako bi svi zaposleni bili upoznati sa strateškim ciljevima i rezultatima, najvažnijim izazovima i aktivnostima i kako bi svi zaposleni mogli na pravi način da odgovore na zahteve koje Banka postavlja i da prepoznaju svoju ulogu u njoj.

Organi upravljanja Bankom su: Skupština, Upravni odbor, Odbor za reviziju i Izvršni odbor.

OPIS POSLOVNIH AKTIVNOSTI, ORGANIZACIJA POSLOVANJA I ORGANIZACIONA STRUKTURA API BANKE a.d. BEOGRAD (nastavak)

2.3 Organizaciona / kadrovska strukture Banke na 31.12.2022. godine (nastavak)

3. MAKROEKONOMSKO OKRUŽENJE

Bruto domaći proizvod

Na osnovu ocene Republičkog zavoda za statistiku (RZS), bruto domaći proizvod u četvrtom kvartalu 2022. godine, ostvario je realan rast od 2,3% u odnosu na isti period prethodne godine.

Realni rast bruto domaćeg proizvoda u četvrtom kvartalu 2022. godine, u odnosu na isti period prethodne godine, iznosio je 0,4%.

Desezonirana serija podataka pokazuje rast bruto domaćeg proizvoda u četvrtom kvartalu 2022. godine od 0,7% u odnosu na prethodni kvartal.

Posmatrano po delatnostima, u četvrtom tromesečju 2022. godine, u odnosu na isti period prethodne godine, značajan realni rast bruto dodaje vrednosti zabeležen je u sektoru trgovine na veliko i malo i popravke motornih vozila, saobraćaja, usluga i skladištenja, ishrane i skladištenja, 8%, sektor stručnih, naučnih, inovacionih i tehničkih delatnosti i administrativnih i pomoćnih uslužnih delatnosti, 7,2% i sektor informisanja i komunikacija, 7,7%. Značajan realni pad Bruto dodate vrednosti zabeležen je u sektoru građevinarstva, 12,5% i sektoru poljoprivrede, šumarstva i ribarstva, 7,8%.

Posmatrano po agregatima upotrebe Bruto domaćeg proizvoda, u četvrtom kvartalu 2022. godine, u odnosu na isti period prethodne godine, realni rast zabeležen je kod izdataka za finalnu potrošnju domaćinstava, 1,5%, izdavanja usluga za finalnu instituciju domaćinstva, 1,5%, izdataka za prodaju usluga finalne institucije (NPID), 0,8%, uvoz robe i usluga, 12,9% i uvoz robe i usluga, 6,6%. Realni pad zabeležen je kod izdataka za finalnu potrošnju države, 2,4% i bruto investicija u osnovna sredstva, 2,7%.

Industrijska proizvodnja

Procenjeno je da je ukupna ekonomska aktivnost u Republici Srbiji u 2022. godini, merena realnim kretanjem bruto domaćeg proizvoda (BDP), zabeležila rast od 2,3% u odnosu na 2021. godinu.

Bruto investicije u osnovna sredstva u 2022. godini, merene stopama realnog rasta, na istom su nivou kao prethodne godine.

Poljoprivredna proizvodnja ostvarila je u 2022. godini pad fizičkog obima od 8,0%. U istom periodu industrijska proizvodnja zabeležila je rast od 1,5%, a prerađivačka industrija rast od 1,7%.

Vrednost izvedenih radova u građevinarstvu u 2022. godini beleži realan pad od 11,8% u odnosu na prethodnu godinu. Promet u trgovini na malo ostvario je realan rast od 6,4%, dok je promet u trgovini na veliko nominalno veći za 19,0%. Spoljnotrgovinska robna razmena, u evrima, u 2022. godini, u odnosu na 2021. godinu, pokazuje rast izvoza za 23,5% i rast uvoza za 33,0%. U okviru sektora Usluge smeštaja i ishrane u 2022. godini procenjen je realan rast domaćinstava od 40,6%, dok je broj noćenja turista povećan za 37,5%. U 2022. godini u odnosu na 2021. registrovano je povećanje fizičkog prometa od 23,1% i pad fizičkog obima telekomunikacija za 1,5%.

Prema podacima Republičkog zavoda za statistiku, realni međugodišnji rast Bruto domaćeg proizvoda u prvom tromesečju 2022. godine iznosio je 4,4% i neznatno je više od preliminarnog iznosa cene, 3%.

3. MAKROEKONOMSKO OKRUŽENJE (nastavak)

Spoljnotrgovinska razmena

Ukupna spoljnotrgovinska robna razmena Srbije za period januar-decembar 2022. godine iznosi:

- 70206,7 miliona dolara – porast od 17,% u odnosu na isti period prethodne godine;
- 66613,4 miliona evra – porast od 31,1% u odnosu na isti period prethodne godine.

Izvezeno je robe u vrednosti od 29058,2 mil. dolara, što čini rast od 12,4% u odnosu na isti period prethodne godine, a uvezeno je robe u vrednosti od 41148,5 mil. dolara, što je za 20,4% više nego u istom periodu prethodne godine.

Izvoz robe, izražen u evrima, imao je vrednost od 27604,7 miliona, što čini rast od 26,3% u odnosu na isti period prethodne godine. Uvoz robe imao je vrednost od 39008,7 miliona, što je za 34,8% više nego u istom periodu prethodne godine.

Deficit iznosi 12090,2 mil. dolara, što čini povećanje od 44,9% u odnosu na isti period prethodne godine. Izražen u evrima, deficit iznosi 11404,0 miliona, što je povećanje od 61,1% u poređenju sa istim periodom prethodne godine.

Pokrivenost uvoza izvozom je 70,6% i veća je od pokrivenosti u istom periodu prethodne godine, kada je iznosila 75,6%.

Najznačajniji spoljnotrgovinski partneri su zemlje sa kojima Srbija ima potpisan sporazum o slobodnoj trgovini. Sa zemljama članicama EU obavlja se 58,7% ukupne razmene.

Drugi po važnosti partner RS jesu zemlje CEFTA, sa kojima RS ima suficit u razmeni od 2479,3 mil. dolara, koji je rezultat uglavnom izvoza: nafte i naftnih derivata, žitarica i proizvoda od njih, gvožđa i čelika, električnih mašina i aparata, kao i pića. Izvoz Srbije iznosi 4613,7 a uvoz 4613,7 mil. dolara za posmatrani period. Pokrivenost uvoza izvozom je 216,2%. Izraženo u evrima, izvoz iznosi 4386,7 a uvoz 2023,3 mil. evra (suficit je 2363,4 mil. evra, a pokrivenost uvoza izvozom 216,8%).

U pregledu u nastavku naznačeni su najznačajniji partneri u spoljnotrgovinskoj razmeni tokom 2022. godine.

Spoljnotrgovinska razmena

Izvoz	mil. EUR	Uvoz	mil. EUR
Nemačka	3,785.8	Kina	4,736.2
Italija	2,058.8	Nemačka	4,453.5
Bosna i Hercegovina	1,992.1	Ruska Federacija	2,930.4
Rumunija	1,501.4	Italija	2,586.4
Mađarska	1,213.2	Turska	2,148.4

3. MAKROEKONOMSKO OKRUŽENJE (nastavak)

Platni bilans

Deficit na tekućem računu platnog bilansa u 2022. iznosio je 6,9% bruto domaćeg proizvoda, što je više nego prethodne godine, i posledica je smanjenog uvoza robe i usluga tokom 2022. godine. U poređenju s prethodnom godinom, u pravcu poboljšanja tekućeg računa platnog bilansa delovao je rast priliva doznaka iz inostranstva. Deficit tekućeg računa je osmu godinu zaredom bio u punoj meri pokriven neto prilivom po osnovu stranih direktnih investicija, što doprinosi održivosti naše eksterne pozicije.

Priliv stranih direktnih investicija i u 2022. godini, u uslovima povećane globalne neizvesnosti, ponovo je bio viši od očekivanih i iznosio je 4,4 milijarde evra, što je do novog najvišeg nivoa. Kada je reč o projektima učešću deficit tekućeg računa platnog bilansa u bruto domaćem proizvodu, očekivanja su da će biti na sličnom nivou kao u 2022. godini, dok se u 2023. godini očekuje rezultat u srednjem roku po osnovu očekivanja 5% na osnovu srednjeg roka po očekivanju. investicija iz prethodnog perioda, ali i oporavka eksterne tražnje. Ako projektujemo nešto niži nivo priliva po osnovu stranih direktnih investicija nego prethodne godine, od oko 5% bruto domaćeg proizvoda, očekujemo sektor održavanja njihove visoke geografske i projektne rasprostranjenosti, kao što su visoke granične geografske i projektne rasprostranjenosti, kao što su velike dale i aktivnosti, kao što su velike dale i aktivnosti.

Prema projekciji Narodne banke Srbije, učešće deficita tekućeg računa u srednjem roku ostaće ispod 5% bruto domaćeg proizvoda, uz i dalje punu pokrivenost neto prilivima stranih direktnih investicija.

Inflacija

U uslovima pojačanih troškovnih pritisaka, koji su u najvećoj meri poticali od viših svetskih cena energenata i drugih primarnih proizvoda, zastoja u globalnim lancima snabdevanja i znatno viših cena međunarodnog transporta, inflacija u Srbiji, kao i u drugim zemljama, tokom 2022. godine se kretala uzlaznom putanjom i u decembru je dostigla nivo od 15,1%.

Prema podacima Republičkog zavoda za statistiku, na nivou 2022. godine prosečana godišnja inflacija iznosila je 11,9%, a prosečna bazna inflacija 9,7%. Njen znatno niži nivo od ukupne inflacije pokazatelj je da sa strane tražnje nije bilo izrazitih inflatornih pritisaka, a stabilnom kretanju bazne inflacije bitno je doprinela višegodišnja relativna stabilnost deviznog kursa.

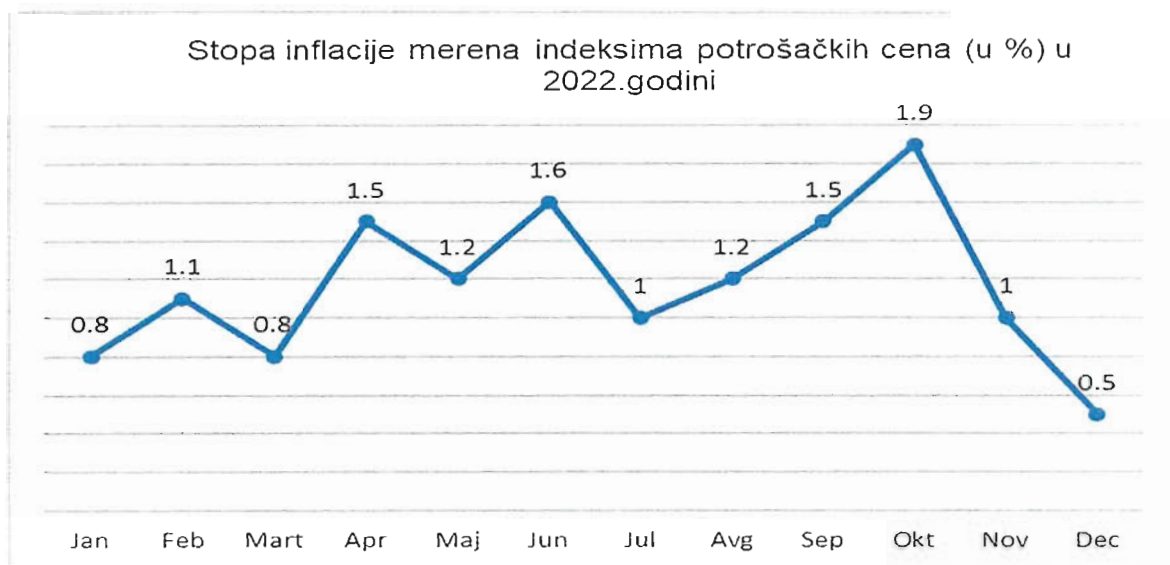
Posmatrano prema nameni, najveći negativan doprinos inflaciji imale su cene rasta energenata i hrane. Generalno potrošačke cene su rasle i u decembru su povećane za 0,5%. Najveći doprinos mesečnoj inflaciji dalje su cene prerađene hrane i cene u okviru bazne inflacije, dok su nasuprot tome zabeležene niže cene naftnih derivata i neprerađene hrane. Bazna inflacija (ukupna inflacija po isključenju cene hrane, energije, alkohola i cigareta, na kojoj mere monetarne politike najviše utiču) i dalje se kreće na nižem nivou od ukupne inflacije, čemu nastavlja da doprinosi očuvana relativna stabilnost deviznog kursa u izuzetno neizvesnim globalnim uslovima.

Posmatrano prema nameni, najveći negativan doprinos inflaciji imale su cene energenata i hrane.

Posmatrano prema osnovnim grupama potrošnje, najveći doprinos rastu ukupnih potrošačkih cena dao je rast cene hrane i bezalkoholnih pića, transporta, i rast cena grupe stanovanje, voda, električna energija, gas i druga goriva.

3. MAKROEKONOMSKO OKRUŽENJE (nastavak)

Inflacija (nastavak)

Zaposlenost i zarade

Obračunata prosečna neto zarade po zaposlenom u Republici Srbiji u 2022. iznosila je 74.913 dinara i u odnosu na prethodnu godinu, nominalno je viša za 12,9%, a realno za 1,9%.

Prosečne zarade bez poreza i doprinosa u 2022. godini, u odnosu na prethodnu godinu, nominalno su veće za 14,1%, a realno za 2,0%.

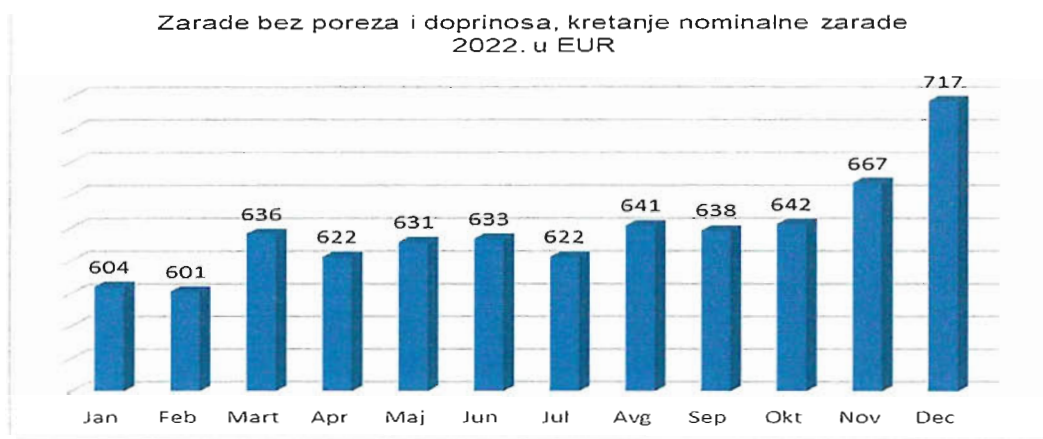
Prema podacima Ankete o radnoj snazi, u četvrtom kvartalu 2022. godine broj zaposlenih iznosio je 2 888 700, a broj nezaposlenih 291 100. Stopa zaposlenosti za dati period iznosi 50,1%, a stopa nezaposlenih%. Poredjenjem sa četvrtom kvartalom 2021. godine, stopa nezaposlenosti je manja za 0,6 procentnih poena (p. p.), a stopa zaposlenosti je neznatno povećana, za 0,1 p. p.

U okviru ukupne delatnosti, došlo je do smanjenja neformalnih poslova, dok je formalna zaposlenost ostala skoro nepromenjena u četvrtom kvartalu 2022. u odnosu na četvrti kvartal 2021. godine. u poljoprivredi manji za 16 600, a van poljoprivreda za 12 500. Na međugodišnjem nivou broj formalno zaposlenih u poljoprivredi je smanjen za 8 500, dok je zaposlenih brojnih privrednih subjekata formalno.

Prema rezultatima Ankete o radnoj snazi, u trećem kvartalu 2022. godine, stopa zaposlenosti iznosi 50,8%, dok je stopa nezaposlenosti 8,9%.

3. MAKROEKONOMSKO OKRUŽENJE (nastavak)

Zaposlenost i zarade (nastavak)

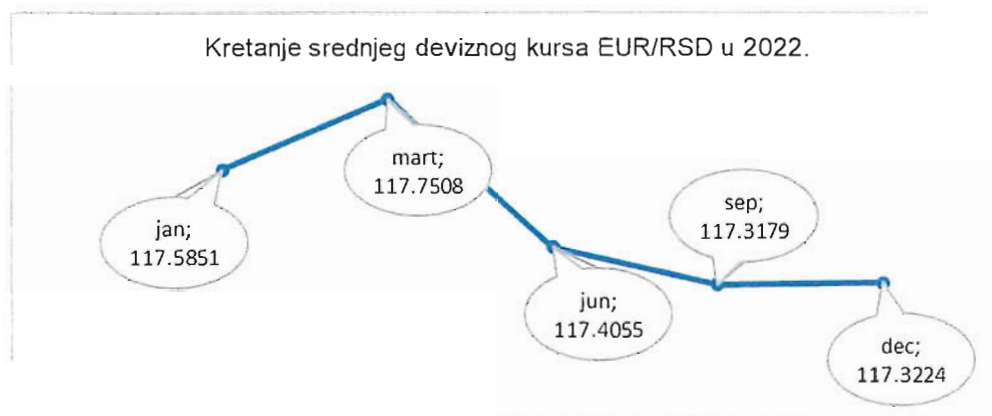

Devizni kurs

Vrednost dinara prema evru u decembru gotovo je nepromenjena, dok je u 2022. godini dinar nominalno ojačao prema evru za 0,2%.

Radi održavanja relativne stabilnosti kursa dinara prema evru, u većoj meri reagujući na pritiske ka jačanju dinara, Narodna banka Srbije je na međubankarskom deviznom tržištu u decembru neto kupila 550 miliona evra, dok je u 2022. godini neto kupila milijardu (1.000 miliona) evra. Tokom prvih četiri meseca 2022. godine, Narodna banka Srbije je neto prodala 2.270 miliona evra usled snažnih deprecijacijskih pritisaka, čiji su osnovni uzrok bili faktori iz međunarodnog okruženja – geopolitičke tenzije i rast cena energenata. Zahvaljujući, između ostalog, pravovremenoj i odlučnoj reakciji Narodne banke Srbije, obnovljeno je dejstvo faktora na strani ponude deviza i od maja su ponovo preovladavali pritisci ka jačanju dinara, tako da je Narodna banka Srbije od maja do kraja godine bila neto kupac deviza u iznosu od 3.270 miliona evra.

Na taj način, Narodna banka Srbije je i u 2022. godini na međubankarskom deviznom tržištu sačuvala relativnu stabilnost kursa dinara prema evru i doprinela daljem uvećanju deviznih rezervi.

3. MAKROEKONOMSKO OKRUŽENJE (nastavak)

Pandemija korona virusa I konflikt u Ukrajini

Pandemijska kriza i konflikt u Ukrajini prema dosadašnjim podacima ima manje posledice na Srbiju u poređenju sa većinom evropskih zemalja zbog postignute makroekonomske i finansijske stabilnosti, prethodne dinamike rasta, stvorenog fiskalnog prostora, pravovremenog i sveobuhvatnog paketa mera, kao i strukture ekonomije. Donete mere ekonomske politike (5,8 mlrd evra, oko 13% BDP-a u 2020. godini) minimizovale su pad BDP-a u 2020. godini, dok je dodatni paket od 2,2 mlrd evra (4,2% BDP-a) u 2021. doprineo daljem rastu BDP-a i vraćanju na putanju održivog rasta u srednjem roku. Povratak BDP-a na pretkrizni nivo je postignut već u Q1 2021, dok je prema podacima RZS-a, realni rast BDP-a u 2021. iznosio 7,5%. Takva kretanja rezultat su rasta aktivnosti u industriji, građevinarstvu i uslužnim sektorima.

4. RAZVOJ, FINANSIJSKI POLOŽAJ I OSTVARENI REZULTAT BANKE

BILANS STANJA

Na dan 31. decembar 2022. godine

	<i>U RSD hiljada</i>	
	31.12.2022.	31.12.2021.
AKTIVA		
Gotovina i sredstva kod centralne banke	5,009,080	2,346,917
Založena finansijska sredstva	-	-
Hartije od vrednosti	354,233	1,646,241
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	2,740,530	1,174,251
Kredit i potraživanja od komitenata	5,150,291	6,452,015
Nematerijalna imovina	46,734	39,327
Nekretnine, postrojenja i oprema	119,405	177,851
Investicione nekretnine	-	82,602
Odložena poreska sredstva	12,680	8,787
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavja	234,645	320,411
Ostala sredstva	173,520	94,805
UKUPNO AKTIVA	13,841,118	12,343,207
PASIVA		
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankam, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	289,338	162,676
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	11,232,939	10,143,946
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	-
Subordinirane obaveze	119,350	108,615
Rezervisanja	25,640	26,005
Tekuće poreske obaveze	-	61
Odložene poreske obaveze	853	1,022
Ostale obaveze	173,146	160,328
UKUPNO OBAVEZE	11,841,266	10,602,653
KAPITAL		
Akcijski kapital	4,632,407	4,632,407
Gubitak/Dobitak	264,306 -	198,927
Gubitak ranijih godina	-2,898,914	-2,699,986
Rezerve	2,053	7,060
UKUPNO KAPITAL	1,999,852	1,740,554
UKUPNO PASIVA	13,841,118	12,343,207

4. RAZVOJ, FINANSIJSKI POLOŽAJ I OSTVARENI REZULTAT BANKE (nastavak)

BILANS USPEHA

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2022. godine

	<i>U RSD hiljada</i>	
	2022	2021.
Prihodi od kamata	369,277	307,627
Rashodi od kamata	-82,504	-105,368
Neto prihod po osnovu kamata	286,773	202,259
Prihodi od naknada i provizija	461,284	296,540
Rashodi naknada i provizija	-76,782	-43,509
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	384,502	253,031
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	-	-
Neto (gubitak)/dobitak po osnovu zaštite od rizika	-	-
Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	506,284	2,398
Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-218,677	-42,841
Ostali poslovni prihodi	7,066	3,217
UKUPAN NETO POSLOVNI PRIHOD / (RASHOD)	965,948	418,064
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	-289,797	-324,614
Troškovi amortizacije	-73,090	-75,513
Ostali prihodi	14,140	57,432
Ostali rashodi	-356,788	-274,977
DOBITAK/(GUBITAK) PRE OPOREZIVANJA	260,413	-199,608
Porez na dobitak	0	61
Dobitak po osnovu odloženih poreza	3,893	620
DOBITAK/(GUBITAK) PERIODA	264,306	-198,927

4. RAZVOJ, FINANSIJSKI POLOŽAJ I OSTVARENI REZULTAT BANKE (nastavak)

IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2022. godine

U RSD hiljada

	2022	2021
DOBITAK /(GUBITAK) PERIODA	264,306	-198,927
Ostali rezultat perioda:		
Pozitivni efekti promene vrednosti dužničkih hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	-	-
Negativni efekti promene vrednosti dužničkih hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	-5,176	13,788
Dobitak po osnovu poreza koji se odnosi na ostali rezultat perioda	170	-1,688
<i>Komponente ostalog rezultata koje mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:</i>	-	-
UKUPAN POZITIVAN/(NEGATIVAN) REZULTAT PERIODA	259,300	-186,827

Banka je u toku 2022-e godine ostvarila ukupne poslovne prihode u iznosu od 1.343.911 hiljada dinara, što je za 120.4% više nego u prethodnoj godini. Rast prihoda u odnosu na prethodnu godinu uzrokovan je najvećim delom rastom neto prihoda od naknada i provizija (u iznosu od 164.744 hiljada dinara), kao i rastom neto prihoda od kamata (u iznosu od 61.650 hiljada dinara).

U strukturi poslovnih prihoda Banke najveće učešće zauzeli su prihodi od kamata sa učešćem od 20% i prihodi od naknada i provizija sa učešćem od 55.6%.

Poslovni rashodi u 2022-oj godini zabeležili su povećanje od 97.1%. Povećanje rashoda u odnosu na prethodnu godinu uslovljeno je najvećim delom povećanjem neto rashoda po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koje se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

U strukturi poslovnih rashoda najveće učešće zauzimaju rashodi od kamata od 21.7% i rashodi po osnovu naknada i provizija sa učešćem od 76.5%.

4. RAZVOJ, FINANSIJSKI POLOŽAJ I OSTVARENI REZULTAT BANKE (nastavak)

Struktura pozicija iz izveštaja o ostvarenom rezultatu Banke:

i. Prihodi i rashodi od kamata

U RSD hiljada

Prihodi i rashodi od kamata	2022.		2021.	
Prihodi od kamata	369,277	100.0%	307,627	100.0%
Druge banke	60,161	16.3%	9,562	3.1%
Narodna banka Srbije	28,202	7.6%	1,103	0.4%
Preduzeća	230,809	62.5%	240,243	78.1%
Stanovništvo	40,084	10.9%	29,619	9.6%
Državne ustanove	10,022	2.7%	27,100	8.8%
Rashodi od kamata	-82,504	100.0%	-105,369	100.0%
Banke	-2,888	3.5%	-2,288	2.2%
Preduzeća	-21,425	26.0%	-20,645	19.6%
Stanovništvo	-56,806	68.9%	-80,360	76.3%
Državne ustanove	0	0.0%	-1	0.0%
Troškovi kamate za zakupe u skladu sa IFRS 16	-1,384	1.7%	-2,075	2.0%
Ukupno neto prihod po osnovu kamata	286,773		202,258	

Po vrstama finansijskih plasmana	2022.	%	2021.	%
Prihodi od kamata	369,277	100.0%	307,627	100.0%
Kredit i potraživanja od banaka	60,161	16.3%	9,562	3.1%
Repo plasmani kod Narodne banke Srbije	-	0.0%	0	0.0%
Obavezna rezerva kod Narodne banke Srbije	3,381	0.9%	906	0.3%
Ostali plasmani i depoziti kod NBS	24,821	6.7%	107	0.0%
Kredit i potraživanja od komitenata	230,809	62.5%	240,243	78.1%
Kredit i potraživanja od stanovništva	40,084	10.9%	29,619	9.6%
Kredit i potraživanja od državnih ustanova	10,022	2.7%	27,190	8.8%
Rashodi od kamata	-82,504	100.0%	-105,368	100.0%
Subordinirani krediti	-14,600	17.7%	-11,724	11.1%
Narodna banka Srbije	-2,859	3.5%	-1,862	1.8%
Druge banke	-29	0.0%	-426	0.4%
Depoziti komitenata	-6,826	8.3%	-8,920	8.5%
Depoziti stanovništva	-56,806	68.9%	-80,360	76.3%
Depoziti i krediti državnih ustanova	0	0.0%	-1	0.0%
Troškovi kamate za zakupe u skladu sa IFRS 1	-1,384	1.7%	-2,075	2.0%
Ukupno neto prihod po osnovu kamata	286,773		202,258	

4. RAZVOJ, FINANSIJSKI POLOŽAJ I OSTVARENI REZULTAT BANKE (nastavak)

ii. Prihodi i rashodi od naknada i provizija

<i>u hiljadama RSD</i>				
Prihodi od naknada i provizija	2022.	%	2021.	%
Prihodi od naknada i provizija	461,284	100.0%	296,540	100.0%
Poslovi platnog prometa u zemlji	107,521	23.3%	97,457	32.9%
Kreditni poslovi	18,524	4.0%	7,928	2.7%
Ostale naknade i provizije	335,239	72.7%	191,155	64.5%
Rashodi naknada i provizija	-76,782	100.0%	-43,509	100.0%
Poslovi platnog prometa u zemlji	-29,820	38.8%	-24,430	56.1%
Poslovi platnog prometa sa inostranstvom	-46,962	61.2%	-19,079	43.9%
Ukupno neto prihod od naknada i provizija	384,502		253,031	

iii. Neto (gubitak)/dobitak po osnovu zaštite od rizika

<i>u hiljadama RSD</i>				
Neto (gubitak)/dobitak po osnovu zaštite od rizika	2022.	%	2021.	%
Prihodi od promene vrednosti derivata namenjenih zaštiti od rizika	0	0.0%	0	100.0%
Rashodi po osnovu negativnih efekata promene vrednosti derivata	-	0.0%	-	0.0%
Ukupno neto (gubitak)/dobitak	-	0	-	100.0%

iv. Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule

			<i>u hiljadama RSD</i>	
Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	2022.		2021.	
Pozitivne kursne razlike i dobiti po osnovu ugovorene valutne klauzule	5,668,899		684,859	
Negativne kursne razlike i gubici po osnovu ugovorene valutne klauzule	-5,162,616		-682,461	
Ukupno neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	506,284		2,398	

v. Ostali poslovni prihodi

<i>u hiljadama RSD</i>				
Ostali poslovni prihodi	2022.	%	2021.	%
Prihodi od zakupa	2,256	31.9%	2,257	70.2%
Refundacija troškova	0	0.0%	-	0.0%
Prihodi od zakupnina sefova	4,494	63.6%	182	0.0%
Ostali prihodi	316	4.5%	778	24.2%
Ukupno ostali poslovni prihodi	7,066	100.0%	3,217	100.0%

4. RAZVOJ, FINANSIJSKI POLOŽAJ I OSTVARENI REZULTAT BANKE (nastavak)

vi. Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha

<i>u hiljadama RSD</i>				
Neto rashod po osnovu obezvređenja	2022.	%	2021.	%
Rashodi po osnovu obezvređenja i rezervisanja	-555,627	100%	-342,778	100.0%
Rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava:				
– krediti i potraživanja od banaka	-4,266	1%	-7,718	2.3%
– krediti i potraživanja od komitenata	-541,961	98%	-329,181	96.0%
Rashodi rezervisanja za kreditno rizične vanbilansne stavke	-1,576	0%	-4,400	1.3%
Rashodi po osnovu obezvređenja hartija od vrednosti koje se vrednuju kroz ostali rezultat	-7	0%	-27	0.0%
Rashodi otpisa i ispravke vrednosti nenaplaćenih potraživanja po osnovu naknada	-5,310	1%	-735	0.2%
Rashodi direktnog otpisa plasmana fizičkih lica	-268	0%	-717	0.2%
Gubici po osnovu modifikacije finansijskih instrumenata-efekat NPV	-2,239	0%	0	0.0%
Prihodi po osnovu umanjenja obezvređenja	336,950	100.0%	299,937	100.0%
Prihodi po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava:				
– krediti i potraživanja od banaka	16,348	4.9%	11,238	3.7%
– krediti i potraživanja od komitenata	311,669	92.5%	279,759	93.3%
Prihodi od ukidanja rezervisanja za kreditno rizične vanbilansne stavke	3,215	1.0%	3,517	1.2%
Prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja preknjizenih na vabilansnu evidenciju po Odluci o racunovodstvenom otpisu	4,679	1.4%	2,861	1.0%
Prihodi od ukidanja rezervisanja za hartije od vrednosti koje se vrednuju kroz ostali rezultat	1,039	0.3%	2,562	0.9%
Ukupno neto rashod po osnovu obezvređenja	-218,677		-42,841	

vii. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi

<i>u hiljadama RSD</i>				
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	2022.	%	2021.	%
Troškovi zarada i naknada zarada	-170,492	58.8%	-202,993	62.5%
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada	-61,004	21.1%	-67,971	20.9%
Rezervisanja po osnovu naknada za neiskorišćene odmore	-11,205	3.9%	-8,692	2.7%
Ostali lični rashodi	-45,641	15.7%	-44,653	13.8%
Rezervisanja po osnovu naknada za odlazak u penziju (Napomena 28(d))	-1,455	0.5%	-305	0.1%
Ukupno troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	-289,797	100.0%	-324,614	100.0%

viii. Troškovi amortizacije

<i>u hiljadama RSD</i>				
Troškovi amortizacije:	2022.	%	2021.	%
– nematerijalne imovine	-16,775	5.8%	-20,108	6.2%
– nekretnina, postrojenja i opreme	-14,440	5.0%	-13,604	4.2%
- investicionih nekretnina	0	0.0%	0	0.0%
- zakupa u skladu sa IFRS 16	-41,875	14.4%	-41,801	12.9%
Ukupno troškovi amortizacije:	-73,090	100.0%	-75,513	100.0%

4. RAZVOJ, FINANSIJSKI POLOŽAJ I OSTVARENI REZULTAT BANKE (nastavak)

ix. Ostali prihodi

Ostali prihodi	u hiljadama RSD			
	2022.	%	2021.	%
Ukidanje rezervisanja za godišnje odmore	7,654	54.1%	10,749	18.7%
Ukidanje rezervisanja za bonuse	-	0.0%	-	0.0%
Prestanak priznavanja zakupa sredstava u skladu sa IFRS 16	162	1.1%	79	0.1%
Dobici od prodaje imovine namenjene prodaji	693	4.9%	-	100.0%
Prihodi od prekida oročenja štednje	2,502	17.7%	571	1.0%
Rezervisanja za sudske sporove (Napomena 28(d))	4	0.0%	-	100.0%
Prihodi od promene vrednost investicionih nekretnina	3,125	22.1%	40,409	70.4%
Ostali prihodi	0	0.0%	5,624	9.8%
Ukupno ostali prihodi:	14,140	100.0%	57,432	100.0%

x. Ostali rashodi

Ostali rashodi	u hiljadama RSD			
	2022.	%	2021.	%
Troškovi zakupnina	-637	0.2%	-839	0.3%
Troškovi održavanja	-82,268	23.1%	-66,712	24.3%
Profesionalne usluge	-41,354	11.6%	-56,800	20.7%
Troškovi reklame i propagande	-4,779	1.3%	-7,809	2.8%
Troškovi donacija i sponzorstva	-704	0.2%	-423	0.2%
PTT i telekomunikacione usluge	-7,105	2.0%	-7,128	2.6%
Troškovi premija osiguranja	-34,033	9.5%	-34,261	12.5%
Troškovi poreza	-13,749	3.9%	-13,165	4.8%
Troškovi doprinosa	-37,282	10.4%	-42,459	15.4%
Naknade troškova zaposlenima	-7,209	2.0%	-4,579	1.7%
Troškovi materijala	-8,766	2.5%	-7,217	2.6%
Rezervisanja za sudske sporove	-12,705	3.6%	-7,678	2.8%
Rashodi od promene vrednosti sredstava namenjenih prodaji	-85,766	24.0%	-14,692	5.3%
Ostali rashodi	-20,431	5.7%	-11,215	4.1%
Ukupno ostali rashodi:	-356,788	100.0%	-274,977	100.0%

4. RAZVOJ, FINANSIJSKI POLOŽAJ I OSTVARENI REZULTAT BANKE (nastavak)

Bilansna suma Banke na 31.12.2022. godine iznosila je 13.841.118 hiljada dinara. Najveće učešće u aktivi Banke zauzimaju krediti i potraživanja od komitenata sa učešćem od 37,2%, sledi gotovina i sredstva kod centralne banke 36,2% i krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija 19,8%. U pasivi Banke najveće učešće imaju depoziti i ostale finansijske obaveze prema komitentima od 83,2%.

U poredjenju sa prethodnom godinom bilansna suma se povećala za 12,1% i to najviše usled povećanja depozita i ostalih obaveza prema drugim komitentima u pasivi (u iznosu od 1.088.993 hiljada dinara), dok je u aktivi najveći rast zabeležen na poziciji gotovina i sredstva kod Centralne banke za 2.662.163 hiljada dinara i kod kredita i potraživanja od komitenata u aktivi (u iznosu od 1.566.279 hiljada dinara).

Struktura pozicija bilansa stanja Banke:

I. Gotovina i sredstva kod central banke

Gotovina i sredstva kod Centralne Banke	u hiljadama RSD			
	2022.	%	2021.	%
U dinarima				
Tekući i žiro računi	63,818	1.3%	1,130,064	48.2%
Depoziti viškova likvidnih sredstava	3,776,938	0.0%	-	0.0%
Gotovina u blagajni	85,910	1.7%	54,866	2.3%
Aktivna vremenska razgraničenja po osnovu gotovine i sredstava kod Centralne banke	0	0.0%	26	0.0%
	3,926,666	78.4%	1,184,956	50.5%
U stranoj valuti				
Obavezna rezerva	922,128	18.4%	1,058,239	45.1%
Gotovina u blagajni	160,285	3.2%	103,722	4.4%
	1,082,414	21.6%	1,161,961	49.5%
Stanje na dan 31.decembra	5,009,080	100.0%	2,346,917	100.0%

II. Hartije od vrednosti

Hartije od vrednosti	u hiljadama RSD			
	2022.	%	2021.	%
Državne obveznice:				
– u dinarima	-	0.0%	455,473	27.7%
– u stranoj valuti	354,233	100.0%	1,190,768	72.3%
Stanje na dan 31. Decembra	354,233	100.0%	1,646,241	100.0%

III. Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija

Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	u hiljadama RSD			
	2022.	%	2021.	%
U dinarima				
Potraživanja od NBS po repo transakcijama	0	0.0%	0	0.0%
Ostali plasmani	103	0.0%	0	0.0%
	103	0.0%	0	0.0%
U stranoj valuti				
Devizni računi	1,601,152	58.4%	997,297	84.9%
Ostali depoziti	1,150,233	42.0%	178,078	15.2%
	2,751,385	100.4%	1,175,375	100.1%
Bruto kredit i potraživanja	2,751,385	100.4%	1,175,375	100.1%
Minus: Ispravka vrednosti	-10,958	-0.4%	-1,124	-0.1%
Stanje na dan 31.decembra	2,740,530	100.0%	1,174,251	100.0%

4. RAZVOJ, FINANSIJSKI POLOŽAJ I OSTVARENI REZULTAT BANKE (nastavak)

IV. Kredit i potraživanja od komitenata

		<i>u hiljadama RSD</i>			
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	2022.	%	2021.	%	
Kratkoročni krediti u dinarima:					
– Preduzeća	317,255	0	226,831	0	
– Stanovništvo	12,041	0.2%	8,669	0.1%	
	329,296	6.4%	235,500	3.6%	
Dugoročni krediti u dinarima:					
– Preduzeća	898,428	17.4%	1,225,605	19.0%	
– Stanovništvo	142,986	2.8%	270,603	4.2%	
	1,041,414	20.2%	1,496,208	23.2%	
Kratkoročni krediti u stranoj valuti:					
– Preduzeća	567,765	11.0%	395,318	0.0%	
– Stanovništvo	0	0.0%	0	0.0%	
	567,765	11.0%	395,318	0.0%	
Dugoročni krediti u stranoj valuti:					
– Preduzeća	3,099,352	60.2%	4,505,974	69.8%	
– Stanovništvo	375,821	7.3%	298,114	0.0%	
	3,475,173	67.5%	4,804,088	74.4%	
Potraživanja za dospelu kamatu:					
– Preduzeća	44,228	0.9%	51,831	0.8%	
– Stanovništvo	4,513	0.1%	4,681	0.1%	
	48,741	0.9%	56,512	0.9%	
Razgraničena potraživanja za kamatu:					
– Preduzeća	17,278	0.3%	262	0.0%	
– Stanovništvo	2,835	0.1%	207	0.0%	
	20,113	0.4%	469	0.0%	
Odbitne stavke u dinarima - PVR:					
– Preduzeća	-4,612	-0.1%	-6,951	-0.1%	
– Stanovništvo	-610	0.0%	-1,072	0.0%	
	-5,222	-0.1%	-8,023	-0.1%	
Bruto krediti i potraživanja	5,477,280	106.3%	6,980,072	108.1%	
Minus: Ispravka vrednosti	-326,989	-6.3%	-520,471	-8.1%	
Stanje na dan 31. decembra	5,150,291	100.0%	6,459,601	100.0%	

V. Nekretnine, postrojenja i oprema i investicione nekretnine

Nepokretnu imovinu koju je Banka stekla kupovinom na drugoj javnoj prodaji u postupku izvršenja protiv izvršnog dužnika "Lemić Group" d.o.o., Beograd u iznosu od RSD 42.192 hiljada. Odlukom Izvršnog odbora br. 226/2021 od dana 22. juna 2021. godine Banka je klasifikovala nepokretnost kao investicionu nekretninu.

Procena vrednosti nekretnine izvršena je na dan 14.06.2021. godine. Procenjena vrednost i nepokretnosti iznosi EUR 702.000,00 koja je uvećana za porez na prenos apsolutnih prava (ukupno EUR 719.608.00).

4. RAZVOJ, FINANSIJSKI POLOŽAJ I OSTVARENI REZULTAT BANKE (nastavak)

V. Nekretnine, postrojenja i oprema i investicione nekretnine (nastavak)

Banka je Odlukom Upravnog odbora broj UO-674/2022 od dana 28.07.2022. godine odobrila prodaju investicione nekretnine za kupoprodajnu cenu od EUR 650.000,00 prema uslovima određenim Odlukom Izvršnog odbora broj IO-636/2022 dana 09.06.2022. godine. Ugovor je potpisan sa kupcem privrednim društvom Lemić Inox doo Beograd dana 28.08.2022. godine sa definisnom kupoprodajnom cenom od EUR 650.000,00 sa rokom otplate od 60 meseci. Banka je prodajom investicione nekretnine ostvarila gubitak od 8.167 hiljada dinara.

VI. Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanje koje se obustavlja

			<i>u hiljadama RSD</i>	
Stalna sredstva namenjena prodaji	2022.		2021.	
Stalna sredstva namenjena prodaji	376,516		376,516	
Umanjenje vrednosti sredstava namenjenih prodaji	-141,871		-56,105	
Stanje na dan 31. decembra	234,645		320,411	

Banka je imovinu stečenu na osnovu Ugovora o kupoprodaji nepokretne i pokretne imovine, zaključenim sa pravnim licem FSH "Komponenta" d.o.o. Čuprija - u stečaju kao dužnikom po odobrenom kreditu dospelim za naplatu, Odlukom Izvršnog odbora od 12. aprila 2016. godine klasifikovala kao stalna sredstva namenjena prodaji. Banka je navedenu imovinu oglasila na prodaju.

Banka je na osnovu Ugovora o kupoprodaji nepokretne i pokretne imovine od 31.01.2018. godine na ime sticanja imovinske celine sa pravnim licem FSH "Komponenta" d.o.o. Čuprija - u stečaju, a u vezi prethodno navedene transakcije, kupila pokretnu i nepokretnu imovinu u iznosu od RSD 1.032 hiljada i u 2019. godini se uknjižila kao vlasnik i time uvećala vrednost stalnih sredstava namenjenih prodaji.

Poslednja procena vrednosti nekretnine izvršena je na dan 31.12.2021. godine. Procenjena vrednost iznosi 2.750.000,00 EUR. Banka je knjigovodstvenu vrednost na dan 31.12.2022. godine svela na prodajnu vrednost i iskazala rashod od RSD 85.766 hiljade.

Banka je prodala navedenu nepokretnost dana 02.02.2023. godine za vrednost od 2.000.000,00 EUR na četiri jednake rate s tim da je prva rata u iznosu od 500.000,00 EUR legla danom potpisivanja Ugovora. Ugovorom je defisano dospeće poslednje (četvrtе rate) dana 31.07.2023. godine.

VII. Depoziti i ostale obaveze prema Bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj Banci

					<i>u hiljadama RSD</i>	
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama, i centralnoj Banci	2022.	%	2021.	%		
U dinarima						
Transakcioni računi	4,638	1.6%	3,535	0		
Ostali depoziti	-	0.0%	-	0.0%		
Razgraničene obaveze za obračunatu kamatu	-	0.0%	-	0.0%		
	4,638	1.6%	3,535	2.2%		
U stranoj valuti						
Transakcioni računi	275,366	95.2%	157,200	96.6%		
Ostali depoziti	-	0.0%	-	0.0%		
Obaveze po osnovu kamata na kredite, depozite i ostale finansijske obavez	0	0.0%	1,941	1.2%		
Ostale obaveze	9,334	3.2%	0	0.0%		
	284,700	98.4%	159,141	97.8%		
Stanje na dan 31. decembra	289,338	100.0%	162,676	100.0%		

4. RAZVOJ, FINANSIJSKI POLOŽAJ I OSTVARENI REZULTAT BANKE (nastavak)

VIII. Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima

<i>u hiljadama RSD</i>				
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	2022.	%	2021.	%
U dinarima	3,744,417	33.3%	2,071,769	20.4%
Transakcioni računi	2,670,295	23.8%	1,481,834	14.6%
Štedni depoziti	157,639	1.4%	513,359	5.1%
Namenski depoziti	52,973	0.5%	48,098	0.5%
Ostali depoziti	860,886	7.7%	20,349	0.2%
Obaveze po osnovu kamata na kredite, depozite i ostale finansijske obaveze	22	0.0%	8,129	0.1%
Razgraničene obaveze za obračunatu kamatu	2,602	0.0%	-	0.0%
U stranoj valuti	7,488,522	66.7%	8,072,177	79.6%
Transakcioni računi	3,920,272	34.9%	3,410,662	33.6%
Štedni depoziti	3,198,024	28.5%	4,303,215	42.4%
Namenski depoziti	155,215	1.4%	100,946	1.0%
Ostali depoziti	136,140	1.2%	150,438	1.5%
Primljeni krediti	-	0.0%	-	0.0%
Ostale finansijske obaveze	73,296	0.7%	98,384	1.0%
Obaveze po osnovu kamata na kredite, depozite i ostale finansijske obaveze	4	0.0%	-	0.0%
Razgraničene obaveze za obračunatu kamatu	5,571	0.0%	8,532	0.1%
Stanje na dan 31.decembra	11,232,939	100.0%	10,143,946	100.0%

IX. Kapital

Na dan 31. decembra 2022. godine, upisani i uplaćeni akcijski kapital Banke se sastoji od 9.264.813 komada običnih akcija (31. decembar 2021. godine: 9.264.813 komada običnih akcija), pojedinačne nominalne vrednosti od RSD 500. Rezerve u iznosu od RSD 2.053 hiljada na dan 31. decembra 2022. godine čine pozitivni efekti promene vrednosti dužničkih hartija od vrednosti koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat.

Na dan 31. decembra 2022. godine regulatorni kapital Banke iznosio je RSD 1.712.392 hiljade odnosno EUR 14.596 hiljada po zvaničnom srednjem kursu na dan bilansa stanja (31. decembar 2021. godine: RSD 1.743.334 hiljada, odnosno EUR 14.827 hiljada). Pokazatelj adekvatnosti kapitala Banke od 27.67% je viši od propisanog minimuma od 8% (odnosno 18,91% u skladu sa supervizorskim dopisom NBS od 21.07.2022.godine).

Pokazatelj leveridža (Tier 1 Leverage Ratio) koji predstavlja odnos osnovnog kapitala i iznosa izloženosti Banke na dan 31. decembra 2022. godine iznosio je 11.56%.

Dopisom Narodne banke Srbije o supervizorskoj proceni Banke i pratećim preporukama, Banka je dužna da na pojedinačnom nivou održava pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala na nivou od 8.12%, pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala na nivou od 10.85% i pokazatelj adekvatnosti kapitala na nivou od 18,91% što predstavlja ukupan supervizorski zahtev za kapitalom koji treba uvećati za obračunati kombinovani zaštitni sloj kapitala na relevantni datum.

Na dan 31. decembra 2022. godine sveobuhvatni zahtev za kapitalom iznosio je 18.86% rizične aktive, obračunat kao zbir ukupnih supervizorskih zahteva za kapitalom i kombinovanog zaštitnog sloja kapitala na taj dan.

Prema Odluci Narodne banke Srbije o adekvatnosti kapitala na dan 31. decembra 2022. godine Banka je imala dovoljno kapitala da zadovolji minimalne zahteve Narodne banke Srbije.

4. RAZVOJ, FINANSIJSKI POLOŽAJ I OSTVARENI REZULTAT BANKE (nastavak)

X. Vanbilans

Vanbilansne pozicije	u hiljadama RSD			
	2022.	%	2021.	%
Garancije i ostale preuzete buduće obaveze	1,633,143	15.9%	1,828,137	14.0%
Druge vanbilansne pozicije	8,619,418	84.1%	11,254,220	86.0%
Stanje na dan 31.decembra	10,252,561	100.0%	13,082,357	100.0%

XI. Struktura vanbilansnih pozicija

Garancije i ostale preuzete buduće obaveze	u hiljadama RSD			
	2022.	%	2021.	%
Plative garancije:	488,140	27.4%	644,856	34.1%
– u dinarima	364,763	20.4%	644,856	34.1%
– u stranoj valuti	123,377	6.9%	0	0.0%
Činidbene garancije:	1,145,004	64.2%	1,183,281	62.5%
– u dinarima	293,765	16.5%	1,183,281	62.5%
– u stranoj valuti	851,239	47.7%	0	0.0%
Ukupno garancije i ostale preuzete obaveze	150,665	8.4%	64,669	3.4%
Swap transakcije i kupovina deviza za dinare	0	0.0%	64,669	3.4%
Preuzete neopozive obaveze	150,665	8.4%	0	0.0%
Stanje na dan 31.decembra	1,783,809	100.0%	1,892,806	100.0%

Druge vanbilansne pozicije	u hiljadama RSD			
	2022.	%	2021.	%
Loro garancije	150,665	1.75%	2,686,628	23.9%
Preuzete opozive obaveze	798,943	9.27%	1,189,004	10.6%
Materijalna sredstva obezbeđenja, hipoteke i zaloge	5,063,074	58.74%	5,213,762	46.3%
Računovodstveni otpis	1,961,783	22.76%	1,453,296	12.9%
Ostale vanbilansne pozicije	644,953	7.48%	711,530	6.3%
Stanje na dan 31.decembra	8,619,418	100.00%	11,254,220	100.0%

5. USAGLAŠENOST SA REGLULATIVOM NBS

Pokazatelj	Propisani pokazatelj prema NBS regulativi	Obračunati pokazatelj na dan 31.12.2021
Regulatorni kapital banke	Min EUR 10 miliona	EUR 14.595.619
Racio adekvatnosti kapitala	Minimalno 8%	27.67%
Racio adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala	Minimalno 4,5%	27.28%
Racioj adekvatnosti osnovnog kapitala	Minimalno 6%	27.28%
Pokazatelj otvorene devizne pozicije na dan 31.12.2021	maksimalno 20% kapitala	6.82%
Pokazatelj u trećem mesecu poslednjeg kvartala	Min 1	3.8
Uži pokazatelj likvidnosti	Min 0,5	3.32
Izloženost prema jednom licu ili grupi povezanih lica	Maksimalno 25% kapitala	23.77%
Suma velikih izloženosti Banke	Maksimalno 400%	190.66%
Ulaganja banke	Maksimalno 60% kapitala	13.89%
Pokazatelj pokriva likvidnom aktivom (LCR)	Maksimalno 100%	637.11%

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA I PROBLEMATIČNI PLASMANI

Rizik je karakterističan za bankarsko poslovanje, ali se njime upravlja posredstvom procesa neprekidnog identifikovanja, merenja i praćenja, uspostavljanja ograničenja rizika i primenom drugih kontrola.

Banka je po prirodi svoje delatnosti izložena sledećim najznačajnijim vrstama rizika:

- kreditnom riziku,
- riziku likvidnosti,
- kamatnom riziku i
- tržišnom riziku (koji obuhvata devizni rizik i ostale tržišne rizike).

Banka je takođe izložena i uticaju operativnog rizika koji obuhvata: pravni rizik, rizike po osnovu uvođenja novih proizvoda, aktivnosti, procesa i sistema, kao i rizik poveravanja aktivnosti trećim licima, tj. eksternalizacije - outsourcing i rizik informacionog sistema.

Značajni rizici Banke su i: kamatni rizik u bankarskoj knjizi, rizika izloženosti Banke prema jednom licu, ili grupi povezanih lica, rizika ulaganja Banke u druga pravna lica i osnovna sredstva, kao i rizika koji se odnose na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena i rizika prevremene otplate, a koje Banka takođe mora kontinuirano pratiti.

6.1 Sistem upravljanja rizicima

Upravni i Izvršni odbor Banke su odgovorni za sveobuhvatni pristup upravljanja rizicima, kao i za odobravanje strategije i principa upravljanja rizicima. Pored toga, Banka je uspostavila odvojena nezavisna tela odgovorna za upravljanje i praćenje rizika.

Organi Banke nadležni za upravljanje rizikom permanentno prate promene u zakonskoj regulativi, analiziraju njihov uticaj na visinu rizika na nivou Banke i preduzimaju mere na usaglašavanju poslovanja i procedura sa novim propisima u okvirima kontrolisanog rizika.

U cilju uspostavljanja jedinstvenog sistema upravljanja rizicima i obezbeđenja funkcionalne i organizacione odvojenosti aktivnosti upravljanja rizicima od redovnih poslovnih aktivnosti, Banka je formirala **Sektor upravljanja rizicima**. U delokrugu ovog sektora je upravljanje rizikom likvidnosti Banke, deviznim i ostalim tržišnim rizicima, kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi, upravljanje rizikom izloženosti Banke prema licu ili grupi povezanih lica, rizikom ulaganja Banke u druga pravna lica i u osnovna sredstva, rizikom izloženosti ka zemlji porekla lica prema kome je Banka izložena, operativnim rizicima i razvoj internih metodologija za procenu, merenje i upravljanje rizicima kojima je Banka izložena u svom poslovanju. U delokrugu ovog sektora je i upravljanje kreditnim rizikom Banke i davanje preporuka za izloženosti Banke koje su pod uticajem dejstva kreditnog rizika, kao i praćenje i naplata nekvalitetne aktive, odnosno loše aktive u okviru odeljenja za rad sa nestandardnom aktivom.

Sektor sredstava i likvidnosti je odgovoran za upravljanje aktivom i obavezama Banke, kao i sveukupnom finansijskom strukturom. Pored toga, ovaj sektor je odgovoran za finansiranje i likvidnost Banke.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (u daljem tekstu "ALCO odbor") je odgovoran za praćenje rizika likvidnosti i upravljanje rizikom likvidnosti Banke.

Unutrašnja revizija kontroliše proces upravljanja rizicima u Banci najmanje jednom godišnje od strane unutrašnje revizije, koja ispituje adekvatnost procedura, kao i usaglašenost Banke sa usvojenim procedurama. Unutrašnja revizija razmatra rezultate svog rada sa rukovodstvom Banke i izveštava Odbor za reviziju o svojim nalazima i preporukama.

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA I PROBLEMATIČNI PLASMANI (nasatavak)

6.1. Sistem upravljanja rizicima (nastavak)

Rizici Banke se mere korišćenjem metoda koji odražava kako očekivane gubitke koji mogu nastati u normalnim okolnostima tako i neočekivane gubitke, koji predstavljaju procenu krajnjih gubitaka zasnovanu na statističkim modelima. Modeli koriste verovatnoću izvedenu na osnovu istorijskih podataka, prilagođenu tako da odražava trenutno ekonomsko okruženje. Banka takođe koristi metod najgorih scenarija koji se mogu desiti kao posledica dešavanja ekstremnih događaja za koje postoji mala verovatnoća da se dese.

Praćenje i kontrola rizika je prvenstveno zasnovano na uspostavljanju limita. Ovi limiti odražavaju poslovnu strategiju i tržišno okruženje Banke, kao i nivo rizika koji je Banka spremna da prihvati. Pored toga, Banka prati i meri kapacitet prihvatljivog nivoa izloženosti rizicima uzimajući u obzir ukupnu izloženost svim tipovima rizika i aktivnostima.

Sakupljene informacije iz svih poslovnih aktivnosti se ispituju i obrađuju da bi se identifikovali, analizirali i kontrolisali novi rizici. Ove informacije se prezentuju i objašnjavaju Upravnom odboru, Izvršnom odboru, Sektoru upravljanja rizicima i rukovodiocima svih poslovnih jedinica. Izveštaji sadrže ukupnu kreditnu izloženost, prognozu plasmana, odstupanja od postavljenih limita, merenje tržišnog rizika, racija likvidnosti i promene profila rizika.

Rukovodstvo Banke kvartalno ocenjuje adekvatnost ispravki vrednosti plasmana. Odboru za reviziju se kvartalno dostavlja opsežan izveštaj o rizicima koji sadrži sve neophodne informacije za ocenu i izvođenje zaključaka o rizicima kojima je Banka izložena. Za svaki nivo u Banci sastavljaju se posebni izveštaji o upravljanju rizicima, kako bi se obezbedilo da sve poslovne jedinice imaju pristup opširnim, neophodnim i ažurnim informacijama.

6.2 Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neizvršavanja obaveza dužnika prema Banci.

Kreditni rizik Banke uslovljen je kreditnom sposobnošću dužnika, njegovom urednošću u izvršavanju obaveza prema Banci, kao i kvalitetom instrumenata obezbeđenja naplate potraživanja Banke, a identifikuje se, meri, procenjuje i prati u skladu sa internom regulativom za upravljanje kreditnim rizikom, kao i odlukama kojima se uređuju klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki Banke, odnosno adekvatnost kapitala.

Politikom za upravljanje rizicima, procedurama za upravljanje kreditnim rizikom i procedurama za odobravanje, puštanje i naplatu plasmana definiše se proces upravljanja kreditnim rizikom pojedinačnih plasmana i rizika na nivou portfolija, odnosno postupci identifikovanja, merenja i praćenja (kontrole) plasmana, a posebno onih sa povišenim nivoom rizika. Banka se, u skladu sa navedenim procedurama, angažuje kod korisnika koji imaju odgovarajući bonitet i za koje se procenom utvrdi da je nivo rizika prihvatljiv imajući u vidu odnos i povezanost kategorija rizika i profitabilnosti.

Banka kontroliše i upravlja kreditnim rizikom uspostavljanjem limita, kojima definiše nivo rizika koji je voljna da prihvati na nivou pojedinačnih komitenata, geografskih područja i industrija, kao i kroz praćenje izloženosti tim rizicima. Izloženost riziku se kontinuirano prati putem periodičnih procena mogućnosti dužnika da izvršavaju obaveze prema Banci i drugim poveriocima. Banka je uspostavila proces praćenja kvaliteta kredita da bi obezbedila blagovremenu identifikaciju potencijalnih promena u kreditnoj sposobnosti komitenata, uključujući redovnu kontrolu sredstava obezbeđenja. Limiti u odnosu na komitente se utvrđuju korišćenjem sistema klasifikacije kreditnog rizika, koji svakog komitenta klasifikuje prema određenom kreditnom rang, kao i prema internoj metodologiji koja definiše nivo izloženosti koji je Banka spremna da prihvati prema pojedinačnom dužniku ili grupi povezanih lica.

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA I PROBLEMATIČNI PLASMANI (nasatavak)

6.2 Kreditni rizik (nastavak)

Klasifikacija komitenata je predmet redovnog sagledavanja. Proces praćenja kvaliteta kredita omogućava Banci da proceni potencijalne gubitke kao rezultat rizika kojima je izložena i da preduzme korektivne mere.

Donošenje odluka o izlaganju kreditnom riziku je prema politici Banke centralizovano i koncentrisano u okviru Kreditnog odbora za privredu i stanovništvo. Odluka Kreditnog odbora se donosi po razmatranju predloga koji je dat od strane nadležnih sektora uključenih u kreditni proces i Sektora upravljanja rizicima.

Uslovi odobrenja svakog plasmana privredi se određuju individualno, a u zavisnosti od vrste klijenta, namene za koju se plasman odobrava, procenjene kreditne sposobnosti, ponuđenog obezbeđenja kao i od trenutne situacije na tržištu. Uslovi obezbeđenja koji prate svaki plasman su takođe opredeljeni analizom boniteta klijenta, vrstom izloženosti kreditnom riziku, ročnošću plasmana kao i samim iznosom. Svi plasmani Banke se zasnivaju na relevantnim odobrenjima, koja određuju odredbe i ostale uslove njihove implementacije.

Izveštavanje o kreditnom riziku vrši se na kontinuiranoj osnovi na nivou ukupnog portfolija Banke kao i na nivou pojedinačnog klijenta. U skladu sa zahtevima akcionara, izveštavanje o kreditnom riziku se vrši na mesečnoj osnovi kada se daje pregled portfolija, kašnjenja, kretanje ispravki vrednosti i rezervisanja i kapitala Banke.

Banka izdaje garancije i akreditive svojim komitentima, po osnovu kojih Banka ima potencijalnu obavezu da izvrši plaćanje u korist trećih lica. Na ovaj način Banka se izlaže rizicima srodnim kreditnom riziku, koji se mogu prevazići kontrolnim procesima i procedurama koje se koriste za ublažavanje kreditnog rizika. Kreditni rizik koji je proistekao iz derivativnih finansijskih instrumenata je, u svakom trenutku, ograničen na one instrumente sa pozitivnom fer vrednošću koji su evidentirani u bilansu stanja. Kreditni rizik derivata se limitira utvrđivanjem maksimalno moguće fer vrednosti ukupnog portfolija derivata kao i maksimalno mogućom pozitivnom fer vrednošću svake pojedinačne transakcije. Banka nije izložena ovom riziku, s obzirom na to da nema značajnijih derivativnih finansijskih instrumenata.

Pregled maksimalnih izloženosti kreditnom riziku, prikazan u bruto iznosu, bez uzimanja u obzir sredstava obezbeđenja na dan 31. decembra 2022. i 2021. godine dat je u narednoj tabeli:

	<i>u hiljadama RSD</i>	
Druge vanbilansne pozicije	2022.	2021.
Izloženost - bilansne stavke	8,780,255	9,367,312
Hartije od vrednosti*	354,233	1,646,241
Kreditni i potraživanja od banaka i DFO	2,751,488	1,174,251
Kreditni i potraživanja od komitenata	5,477,280	6,452,015
Ostala sredstva	197,254	94,805
Izloženost - vanbilansne stavke	2,432,086	3,017,140
Plative garancije	488,140	644,856
Činidbene garancije	1,145,003	1,183,280
Nepokriveni akreditivi		-
Neiskorišćene preuzete obaveze	798,943	1,189,004
Stanje na dan 31. decembra	11,212,341	12,384,452

*Hartije od vrednosti na dan 31. decembra 2022. godine se u celini odnose na državne obveznice, i sa stanovišta Banke ne predstavljaju rizične bilansne stavke

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA I PROBLEMATIČNI PLASMANI (nastavak)

6.2 Kreditni rizik (nastavak)

Na dan 31. decembra 2022. godine 48,85% maksimalne izloženosti kreditnom riziku odnosi se na kredite i potraživanja od komitenata (31. decembar 2021. godine: 52,10%), 7,13% na neiskorišćene preuzete obaveze (31. decembar 2021. godine: 9,60%) i 24,54% na kredite i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija (31. decembar 2021. godine: 9,48%).

6.3 Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nesposobnosti Banke da ispunjava svoje dospеле obaveze, i to zbog:

- povlačenja postojećih izvora finansiranja, odnosno nemogućnosti pribavljanja novih izvora finansiranja (rizik likvidnosti izvora sredstava), ili otežanog pretvaranja imovine u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu (tržišni rizik likvidnosti).

Osnovni cilj upravljanja rizikom likvidnosti je održavanje nivoa likvidnih sredstava, kako bi se uredno i na vreme izmirivale dospеле obaveze po bilansnim i vanbilansnim poslovima na nivou Banke.

Upravljanje rizikom likvidnosti podrazumeva upravljanje svim pozicijama aktive i pasive Banke koje mogu uticati na nemogućnost Banke da ispunjava svoje dospеле obaveze.

Da bi se smanjio ili ograničio ovaj rizik, rukovodstvo Banke nastoji da diversifikuje svoje izvore finansiranja, da upravlja aktivom razmatrajući njenu likvidnost, i da prati buduće novčane tokove i dnevnu likvidnost Banke. To uključuje procenu očekivanih novčanih tokova i postojanje visoko rangiranih sredstava obezbeđenja koja mogu biti korišćena za osiguranje dodatnih finansijskih sredstava, ukoliko se to zahteva.

Banka je uspostavila jedinstven proces upravljanja rizikom likvidnosti kojim se identifikuje i procenjuje uticaj aktivnosti Banke na njenu izloženost riziku likvidnosti, odnosno, identifikuje i procenjuje njihov uticaj na rezultat i kapital Banke.

Upravljanje rizikom likvidnosti Banke podrazumeva integrisan proces koji obuhvata:

- Identifikovanje rizika likvidnosti;
- Merenje, odnosno procenu rizika likvidnosti;
- Ublažavanje rizika likvidnosti;
- Praćenje i kontrolu rizika likvidnosti; i
- Izveštavanje o riziku likvidnosti.

Identifikaciju uzroka/ranih signala upozorenja krize likvidnosti sprovodi Sektor sredstava i likvidnosti u saradnji sa Sektorom upravljanja rizicima i Sektorom finansija, na osnovu informacija koje dostavljaju organizacioni delovi za rad sa privredom i stanovništvom, kao i nosioci sistema upravljanja rizikom likvidnosti (Upravni odbor i/ili Izvršni odbor) i članovi ALCO Odbora.

Merenje, odnosno procenu rizika likvidnosti predstavljaju kvantitativna i/ili kvalitativna procena identifikovanog rizika likvidnosti i ista je u nadležnosti Sektora upravljanja rizicima. Merenje, odnosno procena rizika likvidnosti obuhvata primenu GAP analize, racio analize i stres testa.

Ublažavanje rizika likvidnosti predstavlja utvrđivanje mera i pravila za ublažavanje rizika putem uspostavljanja sistema limita, odnosno održavanje rizika na prihvatljivom nivou za rizični profil Banke.

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA I PROBLEMATIČNI PLASMANI (nastavak)

6.3. Rizik likvidnosti (nastavak)

Prihvatljiv nivo izloženosti Banke riziku likvidnosti zavisi od: strukture aktive i njene mogućnosti da se konvertuje u likvidna sredstva, koncentracije izvora sredstava, kao i valutne strukture sredstava i izvora sredstava, na osnovu kojih se omogućava limitiranje negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke, odnosno obezbeđuje dovoljan nivo likvidnih sredstava za ispunjavanje dospelih obaveza i finansiranje povećanja aktive.

Ublažavanje rizika likvidnosti obuhvata definisanje:

- Limita izloženosti riziku likvidnosti (osnovnih i dodatnih limita); i
- Mera zaštite od rizika likvidnosti.

Praćenjem rizika likvidnosti definiše se proces analize stanja, promena i trendova izloženosti riziku likvidnosti. Sektor upravljanja rizicima upravlja rizikom likvidnosti koristeći definisane interne limite u okviru regulatornih limita i propisane mere zaštite od kritičnog niskog nivoa likvidnosti, odnosno prati usklađenost sa definisanim limitima.

Sektor sredstava i likvidnosti u saradnji sa drugim organizacionim delovima, sprovodi mere za smanjenje/ublažavanje rizika likvidnosti i o rezultatima sprovedenih mera obaveštava Sektor upravljanja rizicima i ALCO odbor. ALCO odbor, donosi Odluku o tome da li će se i u kojoj meri sprovoditi predložene mere, odnosno da li je izloženost riziku likvidnosti prihvatljiva, imajući u vidu uticaj na indikatore rizičnog profila Banke - apetit za likvidnost.

Način postupanja i rešavanja privremenih i dugoročnih kriza likvidnosti bliže je definisan Kriznim planom likvidnosti i opcijama oporavka, koje su bliže opisane kroz Plan oporavka Banke za 2020. godinu. U cilju upravljanja kratkoročnom likvidnošću Banke, koriste se analize ročnosti priliva i odliva po osnovu različitih stavki aktive i pasive. Upravljanje srednjoročnom i dugoročnom likvidnošću se obavlja projekcijama strukture bilansa stanja na osnovu planiranih poslovnih aktivnosti Banke i Strategije Banke.

ALCO Odbor je odgovoran za upravljanje rizikom likvidnosti, uspostavljanje kontrolnih mehanizama za praćenje izloženosti riziku likvidnosti, kao i donošenje relevantnih zaključaka za minimiziranje izloženosti riziku, donošenje predloga Odluka za odlučivanje Izvršnog odbora Banke - naročito, pitanja politike likvidnosti i prikupljanja sredstava, kao i ostalih pitanja koje se odnose na upravljanje aktivom i pasivom Banke a koja su od značaja za finansijsku stabilnost Banke.

Banka svojom imovinom i obavezama upravlja na način koji joj obezbeđuje da u svakom trenutku ispunjava sve svoje obaveze, kao i da njeni komitenti raspolažu svojim sredstvima u Banci u skladu sa ugovorenim rokovima.

Sektor sredstava i likvidnosti dnevno prati osnovne parametre likvidnosti nastojeći da uravnoteži prilive i odlive sredstava tako da se dnevni pokazatelj likvidnosti kreće u okviru limita propisanih od strane Narodne banke Srbije.

Osnov za kvalitetno upravljanje i obezbeđivanje potrebnog nivoa likvidnosti jeste usklađenost ročnosti plasmana sa njihovim izvorima. Odlučivanje o ročnosti plasmana zasniva se na podacima o ročnosti depozita, a posebno na informacijama o kretanju depozita značajnih deponenata, kao i njihovih potreba na kratki rok. Prilikom odlučivanja Banka naročito vodi računa o potrebi da se sredstva iz kratkoročnih izvora ne koriste za dugoročne plasmane,

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA I PROBLEMATIČNI PLASMANI (nastavak)

6.3. Rizik likvidnosti (nastavak)

Nivo likvidnosti Banke iskazuje se pokazateljem njene likvidnosti, uži pokazateljem likvidnosti Banke, kao i pokazateljem pokrića likvidnom aktivom (LCR).

Na dan 31. decembra 2022. godine, uži pokazatelj likvidnosti je iznosio 2.49 dok je LCR pokazatelj iznosio 637.11% i iznad je propisane granične vrednosti.

Izvori finansiranja se kontinuirano prate kako bi se održala diverzifikacija izvora finansiranja po valuti, geografskom poreklu, davaocu izvora, proizvodima i dospećima.

6.4 Kamatni rizik

Kamatni rizik definiše se kao rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu pozicija iz bankarske knjige usled promena kamatnih stopa.

Predmet upravljanja rizikom kamatne stope predstavljaju sve pozicije iz bankarske knjige koje mogu prouzrokovati negativan efekat na rezultat i kapital Banke usled promene kamatne stope.

Banka kamatni rizik kontroliše praćenjem odriosa kamatonosne aktive, odnosno pasive i učešća iste u ukupnoj aktivi, odnosno pasivi. Odbor za upravljanje aktivom i pasivom prati rizik od promena kamatnih stopa po kamatonosnim pozicijama aktive, pasive i vanbilansnih stavki, raspone kamatnih stopa i uticaj promene kamatnih stopa na prihode, odnosno na rashode i kapital Banke.

Ugovaranjem promenljivih kamatnih stopa, Banka u velikoj meri utiče na smanjenje rizika od promena kamatnih stopa. U praksi, izloženost Banke kamatnom riziku je ograničena, s obzirom na mogućnost usklađivanja kamata kod kredita i depozita, uz pismenu saglasnost klijenata (fizičkih lica) za izmenu obaveznih elemenata ugovora.

Banka je uspostavila jedinstven proces upravljanja kamatnim rizikom kojim se identifikuje i procenjuje uticaj aktivnosti Banke na njenu izloženost riziku kamatne stope, odnosno, identifikuje i procenjuje njihov uticaj na rezultat i kapital Banke.

Banke podrazumeva upravljanje kamatnim rizikom kao proces koji obuhvata:

- Identifikovanje kamatnog rizika;
- Merenje, odnosno procenu kamatnog rizika;
- Ublažavanje kamatnog rizika;
- Praćenje i kontrolu kamatnog rizika; i
- Izveštavanje o kamatnom riziku

Banka na sveobuhvatan način blagovremeno identifikuje značajne izvore kamatnog rizika, što podrazumeva utvrđivanje tekuće izloženosti kamatnom riziku (kamatonosne pozicije aktive i pasive) i rizik opcije kao i izloženosti kamatnom riziku po osnovu novih poslovnih proizvoda i aktivnosti, na pozicijama koje se vode u bankarskoj knjizi.

Sektor sredstava i likvidnosti u saradnji sa Sektorom upravljanja rizicima i Sektorom finansija identifikuje uzroke/faktore kamatnog rizika.

8. UPRAVLJANJE RIZICIMA I PROBLEMATIČNI PLASMANI (nastavak)

6.4. Kamatni rizik (nastavak)

Merenje kamatnog rizika Banke predstavlja kvantitativnu i kvalitativnu procenu izloženosti kamatnom riziku primenom GAP analize, racio analize, Black-Scholes modela (za rizik opcije) i stres testiranja, koji se sprovode minimalno na mesečnom nivou u redovnim uslovima poslovanja i u nadležnosti su Sektora upravljanja rizicima.

Sektor upravljanja rizicima analizira uticaj promene kamatne stope, odnosno kamatni repricing prema metodologiji za kamatno osetljive stavke aktive i pasive na mesečnom nivou i meri efekte standardnog kamatnog šoka od 200 bp na ekonomsku vrednost Banke u odnosu na bazelski limit od 20% regulatornog kapitala (Tier 1 + Tier 2), koji ujedno predstavlja i maksimalnu graničnu vrednost prihvatljivog rizika Banke.

Ublažavanje kamatnog rizika predstavlja utvrđivanje mera i pravila odnosno održavanje rizika na prihvatljivom nivou za rizični profil Banke.

Praćenjem kamatnog rizika definiše se proces stanja, promena i trendova izloženosti kamatnom riziku. Sektor upravljanja rizicima prati usklađenost sa definisanim limitima.

Banke je u 2022. godini prilikom izračunavanja izloženosti nastavila sprovođenje aktivnosti kontrole i merenja rizika promene kamatnih stopa primenjujući standardni kamatni šok od 200 baznih poena (bp) na pozicije bankarske knjige po svim važnijim valutama pojedinačno (EUR i RSD) i za ostale valute ukupno (USD, CHF, GBP, RUB).

Sledeća tabela prikazuje izloženost Banke riziku od promene kamatnih stopa (Repricing Gap izveštaj) na dan 31. decembra 2022. godine sa uporednim pregledom efekata za 2021. godinu.

Vremenski period	Promena ekonomske vrednosti knjige Banke - ukupno (zbirno)					
	Marginalni gap		Ponder	Uticaj na ekonomsku vrednost		
	Ukupno u RSD	Ukupno u EUR		Ukupno u RSD	Ukupno u EUR	
Do 1 m	3,264,848	27,828	0.08%	2,612	22	
1 - 3 m	505,660	4,310	0.32%	1,618	14	
3 - 6 m	87,405	745	0.72%	630	5	
6 - 12 m	1,098,138	9,360	1.43%	15,704	134	
1 - 2 g	271,836	2,317	2.77%	7,529	64	
2 - 3 g	5,749	49	4.49%	256	2	
3 - 4 g	435,149	3,709	6.14%	26,721	228	
4 - 5 g	43,057	367	7.71%	3,316	28	
5 - 7 g	19,827	169	10.15%	2,010	17	
7 - 10 g	-	-	-	-	-	
10 - 15 g	-	-	-	-	-	
Ukupno	1,980,402	16,880		10,694	90	
Regulatorni kapital na dan 31. decembra 2022. godine:				1,712,392	14,596	
Efekat uticaja standardnog šoka od +200bp				0.62%	0.62%	
Regulatorni kapital na dan 31. decembra 2021. godine:				1,743,334	14,827	
Efekat uticaja standardnog šoka od +200bp				4.00%	4.00%	

Sektor upravljanja rizicima najmanje mesečno sprovodi stres testiranje materijalno značajnih rizika, uključujući efekte promene kamatnih stopa, u skladu sa prirodom i nivoom rizika kojima je Banka izložena, na prihode i ekonomsku vrednost Banke, odnosno uticaj na regulatorni kapital i adekvatnost kapitala, primenom kamatnog repricing-a.

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA I PROBLEMATIČNI PLASMANI (nastavak)

6.5. Tržišni rizici

Tržišni rizici su mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu promena vrednosti bilansnih pozicija i vanbilansnih stavki Banke koje nastaju usled kretanja cena na tržištu.

Tržišni rizici obuhvataju:

- devizni rizik,
- cenovni rizik (po osnovu dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti) i
- robni rizik.

Banka nije izložena riziku promene cena instrumenata kapitala i cena robe. Osim koncentracije tržišnog rizika stranih valuta, Banka nema značajnu koncentraciju tržišnog rizika kod ostalih pozicija.

Devizni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene deviznog kursa, a Banka mu je izložena po osnovu pozicija koje se vode u bankarskoj knjizi i u knjizi trgovanja. ALCO odbor je odobrio limite za pozicije u svakoj materijalno značajnoj valuti u poslovanju Banke. Pozicije se prate svakodnevno kako bi se osiguralo da vrednosti datih pozicija ostanu u visini utvrđenih limita.

Pokazatelj deviznog rizika je odnos između ukupne neto otvorene devizne pozicije (uključujući i apsolutnu vrednost neto otvorene pozicije u zlatu) i kapitala Banke, koji se obračunavaju u skladu sa Odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala Banke.

U skladu sa regulatornim zahtevima Narodne banke Srbije, Banka kontinuirano održava svoju deviznu poziciju - pokazatelj njenog deviznog rizika u granicama zakonski propisanog maksimuma u odnosu na kapital, odnosno da na kraju svakog dana ne bude veća od 20% kapitala.

Tokom 2022. godine ovaj pokazatelj je bio na nivou koji je ispod propisane vrednosti za celokupni period u toku godine.

Cilj upravljanja deviznim rizikom je obezbeđenje sigurnog poslovanja Banke, kroz minimiziranje negativnih efekata promene deviznog kursa na finansijski rezultat i kapital Banke, za pozicije koje se vode u bankarskoj knjizi i knjizi trgovanja. Banka je uspostavila proces upravljanja deviznim rizikom kojim se identifikuje i procenjuje uticaj aktivnosti Banke na njenu izloženost deviznom riziku, odnosno, identifikuje i procenjuje njihov uticaj na rezultat i kapital Banke.

Upravljanje deviznim rizikom Banke podrazumeva integrisan proces koji obuhvata:

- Identifikovanje deviznog rizika;
- Merenje, odnosno procenu deviznog rizika;
- Ublažavanje deviznog rizika;
- Praćenje i kontrolu deviznog rizika; i
- Izveštavanje o deviznom riziku.

Sektora upravljanja rizicima, u saradnji sa Sektorom finansija i Sektorom sredstava i likvidnosti na sveobuhvatan način blagovremeno identifikuje uzroke/faktore koji dovode do nastanka deviznog rizika, što podrazumeva utvrđivanje tekuće izloženosti kao i izloženosti deviznom riziku po osnovu novih poslovnih proizvoda i aktivnosti.

Merenje deviznog rizika predstavlja kvantitativnu i kvalitativnu procenu izloženosti Banke deviznom riziku primenom GAP analize (valutna struktura), Racio analize, VaR metodologije, Black- Scholes modela (delta-

ponderisana pozicija) i stres testiranja. Sektor upravljanja rizicima na dnevnom nivou primenjuje tehnike merenja pokazatelja deviznog rizika i OCP izloženosti, a stres testiranja sprovodi kvartalno.

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA I PROBLEMATIČNI PLASMANI (nastavak)

6.5. Tržišni rizici (nastavak)

Sektor upravljanja rizicima sprovodi stres testove osetljivosti pozicija Banke na promene deviznih kurseva najmanje jednom kvartalno i o rezultatima testiranja informiše Izvršni odbor Banke, ALCO odbor, Odbor za reviziju, Upravni odbor Banke i akcionara Banke.

Sledeće tabele ukazuju na valute u kojima Banka ima značajne izloženosti svojih monetarnih sredstava i obaveza kojima se ne trguje na dan 31. decembra 2022. i 2021. godine.

Analiza obračunava rezultat razumno mogućih kretanja kurseva valuta u odnosu na RSD uz konstantno održavanje ostalih varijabli. Negativni iznosi u tabeli predstavljaju potencijalno smanjenje rezultata poslovanja ili kapitala, dok pozitivni iznosi predstavljaju potencijalna povećanja.

u hiljadama RSD

Valuta	2022		2021	
	Promene u deviznom kursu (%)	Efekat na rezultat poslovanja pre oporezivanja	Promene u deviznom kursu (%)	Efekat na rezultat poslovanja pre oporezivanja
EUR	-20%	-6,672	-20%	-3049
CHF	-20%	-44	-20%	-34
USD	-20%	-470	-20%	-0.58
RUB	-20%	-162	-20%	0

6.6. Rizik izloženosti Banke (rizik koncentracije)

Rizik koncentracije je rizik koji direktno ili indirektno proizlazi iz izloženosti Banke prema istom ili sličnom izvoru nastanka rizika, odnosno istoj ili sličnoj vrsti rizika.

Rizik koncentracije odnosi se na:

- velike izloženosti;
- grupe izloženosti sa istim ili sličnim faktorima rizika, kao što su privredni sektori, geografska područja, vrste proizvoda i slično; i
- instrumente kreditne zaštite, uključujući i ročnu i valutnu neusklađenost između velikih izloženosti i instrumenata kreditne zaštite tih izloženosti.

Praćenje izloženosti Banke riziku izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica u nadležnosti je organizacionog dela odgovornog za odobravanje angažovanja po proizvodu. Praćenje izloženosti Banke ovom riziku obavezan je deo postupaka u fazi odobravanja angažovanja u smislu da organ - odbor koji odobrava angažovanja raspolaže podacima u vezi sa ukupnom visinom izloženosti Banke prema klijentu ili grupi povezanih lica i odnosom prema kapitalu Banke.

Banka kontrolu rizika koncentracije vrši uspostavljanjem odgovarajućih limita izloženosti koji joj omogućavaju diversifikaciju kreditnog portfolija. Pored regulatorno definisanih metoda merenja rizika koncentracije (prekoračenje limita), Banka koristi još dve često korišćene mere koncentracije: ratio koncentracije i Herfindahl-Hirschman indeks(HHI).

Ratio koncentracije - CR5 (mera koncentracije za 5 najveće izloženosti za koje važi: niska koncentracija 0-50%; srednja koncentracija 50-80% i visoka koncentracija 80-100%) predstavlja zbir određenog broja najvećih procentualnih učešća izloženosti u regulatornom kapitalu, dok Herfindahl-Hirschman indeks predstavlja zbir kvadrata svih procentualnih učešća izloženosti u regulatornom kapitalu.

Za obe mere važi sledeća relacija: što je kreditni portfolio više diversifikovan (manja koncentracija), to su vrednosti tih mera manje.

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA I PROBLEMATIČNI PLASMANI (nastavak)

6.6. Rizik izloženosti Banke (Rizik koncentracije) (nastavak)

U 2022. godini, Banka je vodila računa o usklađenosti pokazatelja rizika koncentracije sprovođenjem odgovarajućih aktivnosti predviđenih relevantnim procedurama i odlukama o odobravanju kredita, i time obezbedila usklađenost svojih plasmana i ulaganja sa pokazateljima poslovanja propisanim od strane Narodne banke Srbije.

U skladu sa propisima i Politikama upravljanja rizicima Upravni odbor daje saglasnost za izlaganje Banke riziku izloženosti po pojedinim klijentima ili grupi povezanih lica i licima povezanim sa Bankom.

Dodatni nadzor pokazatelja izloženosti Banke vrši se u Sektoru upravljanja rizicima, o čemu se izveštavaju organi upravljanja Bankom. Postupci sprovođenja upravljanja ovim rizikom predmet su i kontrole unutrašnje revizije i funkcije kontrole usklađenosti poslovanja.

Banka kroz proces upravljanja kreditnim i tržišnim rizikom prati i rizik druge ugovorne strane. Sektor upravljanja rizicima prati izloženosti finansijskim institucijama sa aspekta internih i regulatornih limita koncentracije rizika i o kretanju istih izveštava Sektor sredstava i likvidnosti, ALCO odbor. Sektor upravljanja rizicima putem kvartalnih izveštaja o koncentraciji potraživanja u odnosu na pojedine dužnike, grupe povezanih dužnika, privredne grane, zemlje, odnosno geografska područja i druge parametre od značaja za upravljanje kreditnim rizikom o čemu redovno izveštava Izvršni odbor Banke u formi propisanih izveštaja.

6.7. Rizici ulaganja Banke

Rizici ulaganja Banke, obuhvataju rizike ulaganja u:

- kapital drugih pravnih lica,
- nekretnine,
- postrojenja i opremu (osnovna sredstva).

U skladu sa regulativom Narodne banke Srbije, prati se visina ulaganja Banke i visina regulatornog kapitala i obezbeđuje da ulaganje Banke u jedno lice koje ne posluje u finansijskom sektoru ne pređe 10% kapitala Banke, te da ukupna ulaganja Banke u lica koja nisu u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva Banke ne pređu 60% kapitala Banke. Izloženost riziku ulaganja Banke u druga pravna lica i u osnovna sredstva, prati se na način da je organizacioni deo ili organ Banke nadležan za nabavku osnovnih sredstava i ulaganje u pravna lica upoznat sa trenutnim stanjem izloženosti i visinom kapitala radi blagovremenog postupanja u skladu sa propisanim limitima.

Sektoru upravljanja rizicima vrši dodatni nadzor pokazatelja izloženosti Banke, o čemu se izveštavaju organi upravljanja Banke. Postupci sprovođenja upravljanja ovim rizikom predmet su i kontrole interne revizije i funkcije kontrole usklađenosti poslovanja. U 2022. godini, Banka je vodila računa o usklađenosti pokazatelja rizika ulaganja i obezbedila usklađenost ulaganja sa pokazateljima propisanim od strane Narodne banke Srbije.

Banka na dan 31. decembra 2022. godine nije imala ulaganja u lica koja nisu u finansijskom sektoru, dok je pokazatelj ulaganja u osnovna sredstva iznosio 13.89% regulatornog kapitala Banke.

6.8. Rizik zemlje

Pod rizikom koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena podrazumevaju se negativni efekti koji bi mogli uticati na njen finansijski rezultat i kapital zbog nemogućnosti Banke da naplati potraživanja od ovog lica iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla tog lica.

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA I PROBLEMATIČNI PLASMANI (nastavak)

6.8. Rizik zemlje (nastavak)

Rizik zemlje obuhvata sledeće rizike:

- političko-ekonomski rizik, pod kojim se podrazumeva verovatnoća ostvarivanja gubitka zbog nemogućnosti naplate potraživanja Banke usled ograničenja utvrđenih aktima državnih i drugih organa države porekla dužnika, kao i opštih i sistemskih prilika u toj državi; i
- rizik transfera, pod kojim se podrazumeva mogućnost ostvarenja gubitka zbog nemogućnosti naplate potraživanja iskazanih u valuti koja nije zvanična valuta države porekla dužnika, i to usled ograničenja plaćanja obaveza prema poveriocima iz drugih država u određenoj valuti koja je utvrđena aktima državnih i drugih dužnika države porekla.

Sektor upravljanja rizicima je odgovoran za upravljanje rizikom zemlje kojem je Banka izložena. Banka limite izloženosti riziku zemlje utvrđuje pojedinačno po državi porekla dužnika, a u slučaju utvrđene koncentracije izloženosti po geografskim regionima - utvrđuje ih i na regionalnoj osnovi. Prilikom određivanja nivoa ispravki vrednosti i rezervisanja po državama, Banka uzima u obzir i rizik zemlje.

Banka najvećim delom plasira sredstva komitentima iz Republike Srbije, dok je riziku zemlje izložena u delu sredstava koja se u određenim momentima drže na računima kod inostranih banaka. Banka vodi politiku upravljanja rizikom zemlje na taj način što kontinuirano prati izloženost riziku zemlje u odnosu na usvojene limite, koji su određeni na osnovu rejtinga zemalja utvrđenog od kompetentnih institucija (OECD) uz redovno informisanje organa upravljanja o postojećim izloženostima. Rizik zemlje Banka minimizira i politikom plasiranja sredstava u inostranstvo, prvenstveno kratkoročnim oročavanjem sredstava kod prvoklasnih inostranih banaka.

6.9 Operativni rizik

Operativni rizik je rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propusta (nenamernih i namernih) u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Banci, kao i usled nastupanja nepredvidivih eksternih događaja. Ova definicija uključuje pravni rizik, a isključuje strateški i reputacioni rizik.

Operativni rizik uključuje i: pravni rizik, rizike po osnovu uvođenja novih proizvoda, aktivnosti, procesa i sistema, kao i rizik poveravanja aktivnosti trećim licima (eksternalizacija - outsourcing) i rizik informacionog sistema.

U okviru upravljanja operativnim rizikom uključen je i regulatorni (compliance) rizik, kao sastavni deo jedinstvene procedure Sektora upravljanja rizicima i Službe za kontrolu usklađenosti poslovanja i AML, prema njihovim nadležnostima, u smislu formiranja zajedničke Baze operativnih i regulatornih rizika, praćenja jedinstvenih limita apetita rizika, kao i upravljanja i izveštavanja o rizicima kojima je Banka izložena u svom poslovanju.

U procesu upravljanja operativnim rizikom učestvuju Upravni odbor, Izvršni odbor, Odbor za reviziju i svi organizacioni delovi Banke.

Banka je uspostavila jedinstven proces upravljanja operativnim rizikom i regulatornim rizikom, kojim se identifikuje i procenjuje uticaj aktivnosti Banke na njenu izloženost navedenim rizicima, odnosno, identifikuje i procenjuje njihov uticaj na rezultat i kapital Banke.

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA I PROBLEMATIČNI PLASMANI (nastavak)

6.9. Operativni rizici (nastavak)

Upravljanje operativnim rizikom i regulatornim rizikom Banke, podrazumeva integrisan proces koji obuhvata:

- Identifikovanje rizika;
- Merenje, odnosno procenu rizika;
- Ublažavanje rizika;
- Praćenje i kontrolu rizika; i Izveštavanje o riziku.

Identifikacijom operativnog i regulatornog rizika Banka na sveobuhvatan način blagovremeno identifikuje uzroke/faktore koji dovode do nastanka rizika, odnosno sprovodi klasifikaciju rizika za prikupljanje podataka o operativnim i regulatornim rizicima i gubicima (Baza OPR), što podrazumeva utvrđivanje tekuće izloženosti, kao i izloženosti riziku po osnovu uvođenja proizvoda/usluga u Banci i/ili poveravanja aktivnosti/usluge trećim licima (outsourcing).

Baza podataka o događajima po osnovu kojih je nastao ili je mogao nastati gubitak, u skladu sa propisanim limitom, kao posledica operativnog ili regulatornog rizika po kategorijama utvrđenim prema izvorima gubitaka i ostalim kriterijumima za opis i klasifikaciju događaja, popunjava se unosom podataka na osnovu identifikovanih rizika po vrstama poslova, od strane lica odgovornih za određene poslovne procese u Banci kroz prijavu istih Sektoru upravljanja rizicima na dalje postupanje.

Banka identifikuje operativni rizik retroaktivno (kroz unos u bazu podataka o događajima) i proaktivno kroz periodične samoprocene operativnog rizika.

Merenje, odnosno procena izloženosti operativnom riziku predstavlja kvantitativnu i/ili kvalitativnu procenu identifikovanog rizika od strane Sektora upravljanja rizicima, putem primene metodologije za samoprocenu rizika, analize uticaja na poslovanje i indikatora izloženosti primenom osnovnog indikatora - minimalno godišnje, kao i putem frekvencije kretanja ključnih indikatora rizika (KRI) i stres testiranjem na kvartalnom nivou.

Prilikom preuzimanja operativnog rizika Banka se rukovodi sledećim načelima:

- Analizom ključnih indikatora rizika koji dovode do nastanka događaja operativnog rizika;
- Merenjem tekuće izloženost operativnom riziku i procenjuje izloženost po osnovu uvođenja novih proizvoda i aktivnosti i ustupanja aktivnosti/usluga trećim licima radi sprovođenja mera u cilju minimiziranja događaja operativnog rizika.

Procesom ublažavanja operativnog rizika Banka utvrđuje mere za ublažavanje operativnog rizika. Mere za ublažavanje operativnog rizika podrazumevaju:

- definisanje limita izloženosti;
- definisanje ključnih indikatora za praćenje i kontrolu izloženosti; i
- primenu mehanizama za prenos rizika.

Banka ima definisanu i usvojenu Politiku kontinuiteta poslovanja Banke i revidiran Plan kontinuiteta poslovanja u slučaju nastanka nepredviđenih događaja (BCP), koji uključuje i Plan oporavka aktivnosti u slučaju katastrofa (DRP), a koji sa pripadajućim priložima zajedno omogućavaju nesmetano i kontinuirano funkcionisanje svih značajnih sistema i procesa Banke, kao i ograničavanje gubitka u vanrednim situacijama, koji su bili adekvatno testirani u toku 2022. godine.

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA I PROBLEMATIČNI PLASMANI (nastavak)

6.9. Operativni rizici (nastavak)

Sektor upravljanja rizicima proces praćenja i izveštavanja o efektima realizacije primenjenih mera i tehnika ublažavanja operativnog rizika, sprovodi kroz redovno izveštavanje Izvršnog odbora. Služba za kontrolu usklađenosti poslovanja i AML, sprovodi identifikaciju, praćenje i izveštavanje o efektima realizacije primenjenih mera i tehnika ublažavanja regulatornog (compliance) rizika.

Sistem izveštavanja o operativnom riziku obuhvata pravovremeno izveštavanje o događajima operativnog rizika po vrstama događaja i linijama poslovanja, uzrocima i izvorima nastanka događaja, značajnosti događaja, trendu izloženosti, merama koje se planiraju ili su preduzete u cilju ublažavanja i ograničavanja posledica događaja i aktivnosti koje je Banka poverila trećim licima, kao i limita za nove proizvode.

Odluku o eksternalizaciji, odnosno promeni Pružaoca usluga i uvođenju novog proizvoda, te postupke za njenu izmenu, donosi Izvršni odbor Banke na predlog Komisije za upravljanje operativnim rizikom.

Merenje i upravljanje procesom eksternalizacije se zasniva na identifikovanju i proceni svih povezanih rizika sa aktivnostima ustupanja aktivnosti trećim licima (eksternalizacija), koji mogu imati uticaj na: kontinuitet poslovanja Banke; troškove, finansijski rezultat, likvidnost, solventnost i kapital Banke; rizični profil Banke i kvalitet pružanja usluga i reputaciju Banke. Na analogan način se postupa i u slučaju uvođenja novih proizvoda/usluga.

U toku 2022. godine u Bazi operativnih gubitaka evidentirani su prijavljeni događaji operativnog rizika.

6.9.1 Rizik informacionih sistema

Rizik informacionog sistema, kao sastavni deo operativnog rizika, je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke, postizanje poslovnih rezultata, poslovanje u skladu sa regulativama i reputacije usled neadekvatnog upravljanja informacionim sistemom ili neke druge sistemske slabosti koja negativno utiče na sistemsku funkcionalnost ili bezbednost i/ili ugrožava kontinuitet poslovanja.

Banka upravlja rizicima informacionog sistema kroz integralni proces upravljanja operativnim rizikom i kontinuitetom poslovanja Banke, kojim se definiše identifikacija, procena, analiza i praćenje operativnog rizika i povezanih rizika - rizik informacionog sistema, kao i mere za njihovo ublažavanje, prevenciju i kontrolu u skladu sa pravnim regulativama, i internim aktima.

Procena rizika informacionog sistema se vrši najmanje jednom godišnje u sklopu sveobuhvatne samoprocene operativnih rizika u Banci na procesima koji sadrže informacionu komponentu i prema dinamici procene Analize uticaja na poslovanje, koja podrazumeva postupak u kome organizacione jedinice Banke, u saradnji sa Sektorom upravljanja rizicima, sagledavaju registar rizika informacionog sistema i navode u kojoj meri su izloženi pojedinim vrstama rizika informacionog sistema.

Procena rizika informacionog sistema daje mogućnost vlasnicima procesa da pravovremeno identifikuju i procene rizike, koji utiču na procese za koje su odgovorni. Nakon izvršene redovne procene rizika informacionog sistema Sektor upravljanja rizicima kreira izveštaj o proceni rizika informacionog sistema, kao sastavnog dela samoprocene operativnih rizika u Banci, koji se dostavlja organima Banke na razmatranje i usvajanje.

7. PLANIRANI BUDUĆI RAZVOJ

Banka planira obavljanje poslova sa dugoročnim ciljem ostvarivanja stabilnog i profitabilnog poslovanja, uz što manji rizik i maksimalnu zaštitu interesa deponenata i drugih klijenata.

Procesu planiranja pristupa sa podelom osnovnih posivnih aktivnosti klijenata na segmente privrede i fizičkih lica. Segment privrede obuhvata usluge pravnim licima registrovanim u Srbiji i inostranstvu. Segment fizičkih lica obuhvata usluge svim individualnim licima.

Glavni strateški ciljevi ostvarivaće se na bazi sledećih ključnih elemenata:

- Klijenti - fokus na postojeće i akvizicija novih klijenata uz visok nivo kvaliteta proizvoda i usluga,
- Proizvodi - unapređenje i razvoj postojećih proizvoda i usluga kao i razvoj novih prilagođenih potrebama klijenata,
- Kanali prodaje - dalje unapređenje razvoja alternativnih kanala i procesa digitalizacije.

8. NEFINANSIJSKE INFORMACIJE

1. Poslovni model Banke

API Bank ad Beograd je mala banka u potpunom vlasništvu srpske kompanije AZRS INVEST d.o.o. Banka kao ključ uspeha vidi u postepenom kreiranju poslovnog modela sa rešenjima za klijente, koji će uočavati prednost malog igrača u odnosu na tržišne divove. Banka je registrovana u Republici Srbiji za obavljanje platnog prometa i kreditnih i depozitnih poslova u zemlji i platnog prometa u inostranstvu i u skladu sa Zakonom o bankama dužna je da posluje na principima likvidnosti, sigurnosti i profitabilnosti.

Biti fleksibilan i dinamičan u poslovanju, pratiti promene u tehnologijama i regulativama, održavati stabilnost u upravljanju rizikom - ključni su prioriteti razvoja naše Banke.

Novo ime Banke odražava njeno novo lice i viziju budućnosti. Ime i logo banke simbolizuju stalni rast i razvoj, kako u tehnološkom tako i u organskom smislu. Odražava digitalno okruženje u kojem živimo i ka kome je Banka usmerena. Digitalno bankarstvo i primena najnovijih finansijskih tehnologija postaću najbitniji elementi dugoročne strategije Banke.

API Banka će nastaviti da formira portfolio kredita i bankarskih usluga za srpske kompanije, obraćajući pažnju na izvanredan nivo usluga i visok kvalitet samog portfolija.

Za fizička lica, nudimo individualni pristup i širok spektar najpotrebnijih usluga.

2. Korporativno upravljanje

Banka je usvojila i implementira sistem upravljanja koji ima za cilj da integriše strategije, politike i procedure Banke sa principima i vrednostima navedenim u Etičkom kodeksu. Poslujući na principima odgovornog korporativnog upravljanja zasnovanog na visokim etičkim normama, Banka štiti interese akcionara, svojih klijenata, zaposlenih i šire društvene zajednice.

Upravljanje Bankom organizovano je kao dvostepeni sistem koji čine Upravni odbor i Izvršni odbor. Upravni odbor Banke čini pet članova, uključujući predsednika Upravnog odbora.

8. NEFINANSIJSKE INFORMACIJE (nastavak)

2. Korporativno upravljanje (nastavak)

Upravni odbor: saziva sednice Skupštine Banke; priprema za Skupštinu Banke predloge Odluka i odgovoran je za sprovođenje tih Odluka; usvaja predlog Poslovne politike i Strategije Banke i podnosi ih Skupštini banke na usvajanje; usvaja Strategiju i Politiku za upravljanje rizicima, kao i Strategiju upravljanja kapitalom Banke; utvrđuje opšte uslove poslovanja Banke, kao i njihove izmene i dopune; bira i razrešava predsednika i članove Izvršnog odbora Banke; bira i razrešava članove Odbora za reviziju, Kreditnog odbora, Odbora za upravljanje aktivom i pasivom; utvrđuje iznose do kojih Izvršni odbor Banke može odlučivati o plasmanima i zaduživanju Banke; daje prethodnu saglasnost za izloženost Banke prema svakom pojedinačnom licu ili grupi povezanih lica koja prelazi 10% kapitala Banke, odnosno za povećanje ove izloženosti preko 20% kapitala Banke; nadzire rad Izvršnog odbora Banke; uspostavlja sistem unutrašnjih kontrola i vrši nadzor nad njegovom efikasnošću; usvaja program i plan unutrašnje revizije Banke i metodologiju njenog rada; razmatra izveštaje spoljne i unutrašnje revizije, izveštaje o aktivnostima i radu unutrašnje revizije, te odobrava godišnji izveštaj o adekvatnosti upravljanja rizicima i unutrašnjoj kontroli Banke; usvaja tromesečne i godišnje izveštaje Izvršnog odbora Banke o poslovanju Banke, uključujući tromesečne izveštaje o upravljanju rizicima, i Skupštini Banke podnosi usvojeni finansijski izveštaj na konačno usvajanje; donosi poslovnik o svom radu i radu odbora; usvaja Plan oporavka Banke; obaveštava Narodnu banku Srbije i druge nadležne organe o utvrđenim nepravilnostima; utvrđuje unutrašnju organizaciju, odnosno organizacionu strukturu Banke; usvaja Politiku zarada i ostalih primanja zaposlenih u Banci; i obavlja druge poslove u skladu sa Statutom Banke.

Izvršni odbor banke čine dva člana, uključujući i predsednika. Predsednik izvršnog odbora Banke predstavlja i zastupa Banku. Izvršni odbor Banke organizuje i nadzire svakodnevno poslovanje banke, i odgovoran je za primenu i efikasno funkcionisanje sistema unutrašnjih kontrola Banke.

Izvršni odbor Banke: izvršava Odluke Skupštine Banke i Upravnog odbora Banke; predlaže Upravnom odboru Poslovnu politiku i Strategiju Banke, kao i Strategiju i Politiku za upravljanje rizicima i Strategiju upravljanja kapitalom Banke; sprovodi Poslovnu politiku i Strategiju Banke donošenjem odgovarajućih poslovnih odluka; sprovodi Strategiju i Politike za upravljanje rizicima i Strategiju upravljanja kapitalom Banke; analizira sistem upravljanja rizicima i najmanje tromesečno izveštava Upravni odbor Banke o nivou izloženosti rizicima i upravljanju rizicima; odlučuje o plasmanima i zaduživanju Banke do iznosa koji utvrdi Upravni odbor Banke; odlučuje, uz prethodno odobrenje Upravnog odbora Banke, o svakom povećanju izloženosti Banke prema licu povezanom s Bankom i o tome obaveštava Upravni odbor Banke; obezbeđuje sigurnost i redovno praćenje sistema informacione tehnologije i trezorskog poslovanja Banke; obaveštava Upravni odbor Banke o svim postupanjima koja nisu u skladu s propisima i drugim aktima Banke; najmanje jednom u toku poslovnog tromesečja podnosi Upravnom odboru Banke pregled poslovnih aktivnosti, bilans stanja i bilans uspeha Banke; bez odlaganja obaveštava Upravni odbor Banke i Narodnu banku Srbije o svakom pogoršanju finansijskog stanja Banke ili postojanju opasnosti od takvog pogoršanja; obezbeđuje da svi zaposleni budu upoznati s propisima i drugim aktima Banke kojima se uređuju njihove radne obaveze; donosi poslovnik o svom radu; I odlučuje o svim pitanjima koja nisu u nadležnosti Skupštine i Upravnog odbora Banke.

Akcionar Banke, odnosno Skupština, učestvuju i direktno utiču na rad Upravnog odbora kao organa upravljanja na sledeće načine:

- usvaja Poslovnu politiku i Strategiju Banke;
- donosi Statut Banke i usvaja izmene i dopune osnivačkog akta i Statuta Banke;
- usvaja finansijski izveštaj Banke i odlučuje o upotrebi i raspoređivanju ostvarene dobiti, odnosno pokriću gubitaka;

- odlučuje o povećanju kapitala Banke, odnosno o ulaganjima kapitala u drugu banku ili u druga pravna lica, kao i o visini ulaganja u osnovna sredstva Banke;
- imenuje i razrešava predsjednika i članove Upravnog odbora Banke;

8. NEFINANSIJSKE INFORMACIJE (nastavak)

2. Korporativno upravljanje (nastavak)

- određuje naknadu članovima Upravnog odbora banke;
- odlučuje o statusnim promenama i o prestanku rada Banke;
- imenuje i razrešava spoljnog revizora.

Odbor za reviziju Banke sastoji se od tri člana uključujući i predsjednika. Odbor za reviziju pomaže Upravnom odboru u nadzoru nad radom Izvršnog odbora i zaposlenih u Banci.

3. Ulaganja u cilju zaštite životne sredine

Banka poštuje najviše međunarodne standarde i vrednosti u kreiranju finansijskih proizvoda i usluga, razvija i sprovodi aktivnosti na polju zaštite životne sredine i zaštite ljudskih i radnih prava.

Banka aktivno radi na uspostavljanju Sistema upravljanja zaštitom životne sredine koji će osigurati svakodnevnu analizu, ograničavanje i upravljanje svih potencijalnih rizika po životnu sredinu ili društvo, a koji mogu nastati kreditiranjem određenih industrija ili projekata.

Cilj sistema upravljanja rizikom zaštite životne sredine je uvođenje ovog sistema u proces kreditne aktivnosti i praćenja kredita, i na taj način povećanje mogućnosti za prihvatljiv i održiv ekonomski razvoj sa stanovišta zaštite životne sredine i minimiziranje mogućnosti pojave ekoloških i društveno negativnih uticaja. Sistem upravljanja rizikom zaštite životne i društvene sredine treba da obezbedi da rizični profil Banke bude u skladu sa definisanom sklonošću Banke ka rizicima, kao i tolerancijom prema rizicima.

Tokom 2022. godine Banka je nastavila društveno odgovorene aktivnosti u cilju podizanja svesti zaposlenih i društvene zajednice u kojoj poslujemo. Banka daje prednost projektima koji nose veću društvenu i ekološku vrednost, i izbegava one ekonomske ili finansijske odnose koji su štetni za zdravlje ljudi i okoline.

Digitalizacija poslovanja

Kontinuirano razmatramo uticaj naših poslovnih aktivnosti na okolinu i klimatske promene i naši su projekti i inicijative usmereni na što bržu i jednostavniju tranziciju prema društvu s bitno smanjenim emisijama CO₂ emisijama. Aktivno učestvujemo u sprovođenju održivosti ne samo unutar vlastite organizacije, već nastojimo biti primer i podstaći svoje klijente i zajednicu na digitalizaciju poslovnih procesa. U okolnostima pandemije kada je preporuka fizički kontakt zameniti digitalnim tehnologijama, Banka nastavlja jačati svoje digitalne kanale kako bi klijentima omogućila da što veći obim finansijskog poslovanja obavljaju online. Banka posebno unapređuje svoje mobilno bankarstvo te virtualnu API m-Bank aplikaciju u koja se oslanja na udaljenu komunikaciju s klijentima, online ugovaranje proizvoda i usluga Banke, digitalnu dokumentaciju i potpisivanje dokumenata sertifikovanim elektronskim potpisom. Ovakav način poslovanja povećava vremensku dostupnost proizvoda i usluga klijentima Banke, a ujedno ima i značajan pozitivan uticaj na okolinu. Korištenjem eBanking-a smanjuje se i uticaj prevoznih sredstava na okolinu, a digitalni dokumenti i potpisi u komunikaciji s klijentima smanjuju količinu korišćenog papira. Takođe, smanjuje se potreba za kancelarijskim prostorom, energijom i resursima potrebnim za funkcioniranje Banke. Svoje klijente Banka kontinuirano podstiče na odabir opcije slanja pregleda prometa i izvoda po tekućim računima i kreditnim karticama putem elektronske pošte čime zajedno doprinosimo smanjenju potrošnje papira.

Trend smanjenja potrošnje energenata i papira

Poslovne aktivnosti i procesi, organizacija sednica i sastanaka, kao i sprovođenje edukacija u velikom su se obimu tokom 2021. godine sprovodili na daljinu što je uzrokovalo dalji pozitivan uticaj na potrošnju papira

i uštedu energenata. Zbog navedenih okolnosti potrošnja energenata kao i učestalost štamapanja dokumentacije na nivou cele godine bila je rekordno mala.

8. NEFINANSIJSKE INFORMACIJE (nastavak)

3. Ulaganja u cilju zaštite životne sredine (nastavak)

Reciklaža otpada

Upravljanje otpadom podrazumeva sortiranje otpada na komercijalni otpad i otpad od električne i elektronske opreme. Banka je nastavila odgovorno odlaganje starog papira putem ovlašćenih firmi za odvoz starog papira. Sav električni otpad (stari računari, printeri, faks uređaji) i dalje se adekvatno odlaže kod firmi ovlašćenih za zbrinjavanje ove vrste otpada.

4. Socijalna i kadrovska pitanja

Briga o zadovoljstvu i motivaciji naših zaposlenih na vrhu je prioriteta Banke, uz pružanje jednakih mogućnosti, zaštitu prava i transparentnu komunikaciju.

Naš pristup ovim kompleksnim temama definisan je u strateškim dokumentima Banke, koji se odnose na različite oblasti odgovornosti prema zaposlenima: Kodeks poslovnog ponašanja, Politika zapošljavanja. Politika obuke i razvoja, Politika nagrađivanja, Pravilnik o bezbednosti i zaštiti zdravlja na radu.

Kao odgovoran poslodavac, sa ciljem da obezbedimo i unapređujemo motivišuće radno okruženje, fokusirani smo na sledeće prioritetne teme:

- Rodna ravnopravnost i pravo na jednakost

Prepoznajući koliko je raznolikost korisna, tom se idejom vodimo kod zapošljavanja i u svakodnevnom odnosu sa zaposlenicima i u upravljanju njima. Posebna pažnja, pridaje se jednakosti na radnom mestu, te pružanju jednake šanse ženama i muškarcima u pogledu napredovanja u karijeri i ličnog razvoja. U Banci ne postoji potreba pravljenja razlika po polu za potrebe zasnivanja radnog odnosa.

Banka obezbeđuje radno okruženje u kome nema diskriminacije i uznemiravanja, čime se štiti dostojanstvo zaposlenih i unapređuje bezbedna i profesionalna radna sredina koja razvija timski rad, različitost i poverenje.

Podstičemo radno okruženje u kojem su zaposleni slobodni da iznesu svoje mišljenje i postave pitanja višem rukovodstvu. Podstičemo stvaranje radnog okruženja u kojem se zaposleni osećaju sigurni da prijave svako kršenje internih akata, podzakonskih i zakonskih propisa, kao i svaki oblik neetičkog ponašanja klijenata, zaposlenih i ugovornih partnera odnosno dobavljača s kojima Banka sarađuje.

- Razvoj i usavršavanje zaposlenih

Kontinuirani razvoj zaposlenih jedno je od ključnih načela Banke. Banka podiče svoje zaposlene da razvijaju svoje talente, inovativnost i kreativnost te da pomeraju granice svoga profesionalnog razvoja. Verujemo u moć kontinuiranog učenja, stoga smišljamo i razvijamo programe obuka i omogućujemo interne i eksterne edukacije zaposlenih. Kod zaposlenih podičemo potrebu za unapređenjem vlastitih znanja i veština, sposobnosti za timski rad, zajedništvo i postizanje zajedničkih poslovnih ciljeva. Osobno nam je važno prenošenje znanja i razmena iskustava između zaposlenih, jer osim što na taj način širimo znanje, povezujemo zaposlene oko zajedničkog cilja – unapređenja tog znanja. Važno nam je poverenje koje zaposleni imaju u Banku kao poslodavca te cenimo njihovu vernost i odanost.

- Ravnoteža privatnog i poslovnog života

Ravnotežu između privatnog i poslovnog života zaposlenih prepoznali smo kao jedan od važnih ciljeva održivog razvoja jer utiče na zadovoljstvo i posvećenost zaposlenih, kao i stvaranju zdravog i ugodnog

radnog okruženja. Poštujemo privatni život zaposlenih te ne zloupotrebjavamo tehničke mogućnosti i s tim povezanu dostupnost zaposlenih.

8. NEFINANSIJSKE INFORMACIJE (nastavak)

4. Socijalna i kadrovska pitanja (nastavak)

- Briga o zdravlju, sigurnosti i zaštiti

Briga o zdravlju, sigurnosti i zaštiti zaposlenih u uslovima pandemije i 2021. godine ostaje prioritet. S obzirom da je veliki broj zaposlenih nastavio raditi od kuće, obezbežena im je nova IT oprema za lakši rad. Izrađene su smernice za rad od kuće na nivou Banke, i pojačana je komunikacija s nivoom menadžmenta o rezultatima i aktualnostima u Banci. Zaposlenima je kroz celu godinu pružena mogućnost korištenja usluga psihološkog savjetovanja na teret poslodavca. Svrha takvog savetovanja je jačanje zaposlenih za uspešno suočavanje s teškoćama usvajanjem novih postupaka i načina delovanja koje omogućuju promenu, a time i podizanje aživota. Briga o mentalnom zdravlju po pitanju važnosti je na istom nivou kao i briga o fizičkom zdravlju. Svi zaposleni su osigurani dopunskim zdravstvenim osiguranjem i podstiču se na odlazak na godišnji sistematski pregled.

5. Poštovanje ljudskih prava

U Banci se poštuju sva ljudska prava zagantovana Ustavom Republike Srbije. U svom poslovanju Banka ne koristi i ne zloupotrebljava decu odnosno maloletna lica.

Zaposlenim ženama u Banci je dozvoljeno da koriste pravo na trudničko bolovanje, porodiljska odsustva, odsustva radi nege deteta i odsustvo sa rada radi posebne nege deteta, u skladu sa Zakonom o radu i ugovorom o radu.

U Banci se poštuje zaštita podataka o ličnosti propisana Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti. U Banci je usvojen i interni akt Pravilnik Zaštita podataka o ličnosti.

Svi podaci kojima Banka raspolaže, nezavisno da li ih je Banka primila od klijenta ili su rezultat poslovanja, saradnje i pružanja usluge klijentima, su tajni. Kontinuirana pažnja posvećuje se sigurnosti i zaštiti, kao i unapređenju informatičkog aspekta sigurnosti i podizanju sigurnosnih standarda zaštite svih podataka kojima Banka raspolaže. Brinemo o zaštiti ličnih podataka klijenata, ugovornih partnera i zaposlenih, u skladu sa Pravilnikom Zaštite podataka o ličnosti koja utvrđuje pravila povezana sa zaštitom pojedinaca u pogledu prikupljanja i obrade ličnih podataka. Sve detaljne informacije o obradi ličnih podataka klijenata, zaposlenih, poslovnih partnera i drugih osoba čiji se podaci obrađuju, objavljuju se javno na internet stranici Banke.

6. Borba protiv korupcije i pitanja u vezi sa podmićivanjem

Jedan od ciljeva našeg poslovnog modela jeste obezbeđivanje poverenja u našu Banku. U okviru Odeljenja za kontrolu usklađenosti poslovanja, između ostalog, bavimo se i pitanjima prevara i korupcije, kao i sukoba interesa, a sve to sa ciljem očuvanja i jačanja poverenja klijenata u našu Banku i očuvanja njene dobre reputacije.

U Banci je u primeni dokument Pravilnik o rešavanju sukoba interesa i Pravilnik za upravljanje rizikom od koruptivnih aktivnosti kojom se uvode standardi kojih se pridržavamo kako bismo prepoznali i sprečili, odnosno upravljali sukobom interesa, uključujući i borbu protiv korupcije i podmićivanja. Svi zaposleni odgovorni su za poštovanje internih pravila i svih primenljivih antikorupcijskih zakona u obavljanju svojih dužnosti. Pravilima je propisano da su svi zaposleni dužni da prijave Odeljenju za kontrolu usklađenosti poslovanja, sve slučajeve stvarnog ili pokušanog podmićivanja ili korupcije kojih postanu svesni, bilo da su

ponuđeni, dati ili primljeni. Propuštanje da se navedeno prijavi može dovesti do, individualne krivične odgovornosti zaposlenog, kao i izlaganja Banke potencijalnoj zakonskoj ili regulatornoj odgovornosti.

8. NEFINANSIJSKE INFORMACIJE (nastavak)

6. Borba protiv korupcije i pitanja u vezi sa podmićivanjem (nastavak)

Podizanje svesti zaposlenih i namenske obuke izuzetno su važan deo sistema upravljanja rizicima povezanim sa korupcijom. Antikorupcijske politike i procedure Banke dostupne su svim zaposlenima preko internog portala, te je obaveza svih zaposlenih da se redovno informišu o novousvojenim dokumentima

Kontinuirano se sprovode aktivnosti vezane za promociju integriteta i transparentnosti poslovanja kroz unapređenje korporativnog upravljanja, usklađivanje poslovanja sa zakonima, propisima i standardima, kontinuirani razvoj sistema unutrašnjih kontrola i rada kontrolnih funkcija.

7. Aktivnosti na polju istraživanja i razvoja

U segment privrede ciljni klijenti predstavljaju ključne industrije srpske ekonomije, kao i međunarodne kompanije, koje imaju koristi od režima međunarodne trgovine Srbije koji podstiče jače odnose ekonomija sa Rusijom, Kinom i EU.

Bank će takođe nastaviti da podržava kompanije uključene u realizaciju velikih infrastrukturnih projekata u Srbiji, istovremeno raditi na podizanju svesti međunarodnih kompanija o prednostima poslovanja u Srbiji.

U segment fizičkih lica prodajna strategija Banke biće bazirana na tri (3) slova " J

1. jednostavna linija proizvoda i usluga,
2. jednostavan i jasan postupak prijave i struktura Ugovora,
3. jednostavne i jasne tarife.

Takođe verujemo da se u vreme procvata tržišta stambenih nekretnina pruža mogućnost ulaska Banke u ovaj segment tržišta kako za stanovnike Republike Srbije tako i strana fizička lica.

8. Podrška i razvoj zajednica u kojima poslujemo

U skladu sa svojom Strategijom društveno odgovornog poslovanja Banka kontinuirano strateški i proaktivno ulaže u zajednicu osluškajući potrebe, komunicirajući svakodnevno sa svim zainteresovanim stranama prateći savremene trendove održivog razvoja.

Finansijska pismenost

Upravljanje ličnim finansijama u današnje je vreme pravi izazov te kao odgovorna institucija korisnicima finansijskih usluga pružamo sve informacije i činjenice važne za planiranje štednje i ulaganja, optimalno zaduživanje i kvalitetno upravljanje rizicima. Redovino promoviramo značaj finansijske odgovornosti i pismenosti te već niz godina saradujemo sa fakultetima i studentskim udruženjima u različitim programima finansijske pismenosti.

Sponzorstva i donacije

Svesna svog uticaja na okruženje, kao i činjenice da delovanje i poslovanje u društvu podrazumeva i konstantnu brigu i poštovanje prema njemu, Banka uvek rado pomaže zajednici i društvu putem donacija i sponzorstava. Podržavamo projekte na lokalnom i nacionalnom nivou koji podstiču stvaranje novih vrednosti u cilju promovisanja znanja, izvrsnosti te čuvanja kulturnog nasleđa. Posebna briga se posvećuje i humanitarnim aktivnostima.

8. NEFINANSIJSKE INFORMACIJE (nastavak)

8. Podrška i razvoj zajednica u kojima poslujemo (nastavak)

Dijalog sa zajednicom

Naš cilj je pomoći klijentima da postignu finansijsku održivost te verujemo da radeći posvećeni tome cilju pozitivno utičemo na lokalnu zajednicu u kojoj poslujemo, ali i na društvo u celini. Nastojimo svojim radom i prisutnošću kontinuirano doprinostiti društvenoj i ekonomskoj dobrobiti zajednica u kojima delujemo, a pri tome aktivno radimo na umanjenju uticaja našeg poslovanja na okolinu. Izuzetno nam je važno imati dobre partnerske odnose s lokalnom zajednicom, saradivati i promovisati inicijative koje nose značajnu društvenu vrednost.

9. DOGAĐAJI NAKON DATUMA IZVEŠTAJNOG PERIODA

Nakon datuma Bilansa Stanja došlo je do realizacije prodaje nepokretnosti FHS Komponenta dana 02.02.2023. godine.

Devizni kursevi Narodne banke Srbije

Zvanični srednji devizni kursevi Narodne banke Srbije utvrđeni na međubankarskom deviznom tržištu, korišćeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja na dan 31. decembra 2022. i 2021. godine u funkcionalnu valutu, za pojedine glavne strane valute su:

	2022	2021
EUR	117.3224	117.5821
USD	110.1515	103.9262
CHF	119.2543	113.6388
RUB	1.5292	1.3925

Dijana Čučuk

Lice odgovorno za sastavljanje finansijskih
izveštaja

Valentina Keiša

Predsednik Izvršnog odbora